ROZVOD A MAJETOK

Ako neprísť o peniaze

HN SERVIS | 15 a 16

HN HOSPODÁRSKE NOVINY

obsah rozhoduje

www.hnonline.sk
vydáva MAFRA Slovakia, a. s.
pondelok 28. septembra 2020, číslo 186, **

Druhá vlna korony spôsobí krajine stámiliónové škody

KRÍZA

Ekonómovia zatiaľ počítajú s tým, že vírus zasiahne slovenské hospodárstvo päťnásobne slabšie, ako to bolo po jarnom nástupe epidémie.

Barbara Zmušková ©hn
barbara.zmuskova@mafraslovakia.sk

Bratislava – Bolo to jedno z prvých protipandemických opatrení, ktoré zaviedla ešte končiaca vláda Petra Pellegriniho v marci: úplný zákaz hromadných podujatí. Presne to avizuje súčasný premiér Igor Matovič k dnešnému zasadaniu krízového štábu. Rétoriku zmenil po víkendovom skokovom náraste nakazených. Nové obmedzenia zasiahnu ekonomiku, a to najmä sektory služieb a cestovného ruchu. Keďže zákazy vydávajú aj okolité štáty, straty pocíti aj slovenský export.

„Aktuálny vývoj zatiaľ zvyšuje riziko, že sa dostaneme do scenára druhej vlny," reagoval včera pre HN Eduard Hagara, šéf Inštitútu finančnej politiky. Ešte vo februárovej predkoronovej prognóze čakal tento rok rast ekonomiky o 2,2 percenta. V septembrovej prognóze však už hlásil prepad mínus 6,7 percenta HDP, čo by vystavilo účet za prvú vlnu na úrovni 7,9 miliardy eur.

Scenár s druhou vlnou má podľa odhadov zvýšiť prepad ekonomiky na 8,4 percenta, čo je mínus ďalších 1,6 miliardy. Ešte väčšie straty by nastali pri zatváraní škôl, obchodných centier či pri iných plošných krokoch, s ktorými ekonómovia nateraz nepočítajú.

Nástup vírusu už pocítili v niektorých sektoroch. „Pomerne nepríjemný zlom nastal, keď v septembri začali médiá ohlasovať nástup druhej vlny," hovorí Richard Kliment, konateľ Kino Star. Svadobný biznis by zase na kolená dostalo aj pôvodne avizované obmedzenie na 30 ľudí. „Na východe je ťažké sa zmestiť aj do sto hostí. Tridsať by bolo likvidačné, znamená to ukončenie sezóny," hovorí Martin Konfederák z bardejovskej svadobnej agentúry Susane.

Analytik Nadácie F. A. Hayeka Martin Reguli si myslí, že kabinet by mal firmám nahradiť škody.

Viac na strane **3** a **12**

Jarmoky v októbri sú ohrozené

Bratislava – Tradičných jesenných slávností, na ktorých ľudoví umelci prezentujú diela, bolo cez uplynulý víkend ako šafranu. Obmedzenia nezastavili 30. ročník Michalského jarmoku v Múzeu slovenskej dediny v Martine (na snímke). Nepriaznivá epidemiologická situácia však zaúradovala pri zrušení Ľubovnianskeho jarmoku aj Michalských hodov v Pohronskej Polhore a obci Turie. Vonkajšie podujatia majú aktuálne limit tisíc ľudí. Hygienici ho v piatok navrhli okresať na dvesto. V hre je však aj úplné zrušenie. Na október je pritom stále ohlásená asi desiatka jarmokov a mnohé dediny majú mať hody. (RED)

SNÍMKA: TASR/E. ĎURČOVÁ

POLITIKA

Matovič stratil z doterajších lídrov najviac, premiér negatívny rekord spochybňuje

Bratislava – Bol to šprint, aký si slovenská politická história nepamätá. Ešte štvrť roka pred parlamentnými voľbami sa hnutie OĽaNO Igora Matoviča potácalo na hranici zvoliteľnosti. Vo februári už Obyčajní atakovali 15 percent, aby voľby 29. februára napokon vyhrali so ziskom viac ako 25 percent. Rýchly nárast si však vyberá svoju daň. Pol roka od zostavenia vlády prišli matovičovci podľa prieskumov verejnej mienky o tretinu podpory. HN zmonitorovali, že to je najviac spomedzi všetkých premiérskych strán v histórii Slovenska.

„Ako rýchlo voličov získali, tak ich, zdá sa, aj strácajú," hovorí šéf agentúry AKO Václav Hřích. Takto získané hlasy sa totiž nevyznačujú lojalitou. „Majú tendenciu hľadať stále niečo nové. Pravdepodobne sa vrátili k svojim pôvodným stranám," myslí si analytik.

Premiér odkázal, že číslam neverí. „Nikdy v histórii Slovenska sa nestalo, že by staré politické hnutie, ktorému prieskumné agentúry dávali pol roka pred voľbami päť percent, dosiahlo vo voľbách 25 percent. Preto by som si v prvom rade položil otázku, ako sa dá veriť prieskumom," reagoval Matovič pre HN. (NIN)

Viac na strane **5**, Matovičov...

KAUZA

NAKA zadržala falošného advokáta

Bratislava – Za podplácanie štátneho tajomníka rezortu pôdohospodárstva ho zobrala Národná kriminálna agentúra. Peter Chrašč, ktorý sa na verejnosti prezentoval ako odborník, je však zaplatený nielen do tohto škandálu. Najnovšie sa ukázalo, že dlhé roky neprávom vystupoval ako advokát. „Petra Chrašča nevedieme v našej databáze ani ako advokáta a ani ako koncipienta, dokonca sa jeho meno nedá vyhľadať ani v historických záznamoch," povedala hovorkyňa advokátskej komory Alexandra Donevová. Komora na neho podala ešte v roku 2018 trestné oznámenia. (JŠ)

Viac na strane **10**, Falošného..

9 771335 470011 40

Cena
cena 1,19 EUR / predplatné 0,876 EUR

Predplatné
tel.: 02 48 238 238, www.hnonline.sk/predplatne
e-mail: predplatne@mafraslovakia.sk

HN ONLINE.SK
HN TELEVÍZIA
mafra slovakia

Top trať chcú zahustiť za 16 miliónov

DOPRAVA

Najvyťaženejší železničný úsek na Slovensku Bratislava – Trnava má 180 rokov. Rezort dopravy by tam chcel dostať ešte viac vlakov.

Tomáš Garai ©hn
tomas.garai@mafraslovakia.sk

Bratislava – Vlak alebo auto. Dilemu často rozhodne aj nedostatok spojov verejnej dopravy. S podobným problémom sa borí aj najvyťaženejšia a najstaršia železničná trať Slovenska medzi Bratislavou a Trnavou, na ktorej sa začala premávka pred 180 rokmi. Denne tu cestuje vyše 36-tisíc ľudí. Po paralelnej D1 a starej ceste do Pezinka však za 24 hodín prejde spolu aj 100-tisíc vozidiel. Tento nepomer by sa mohol zjemniť, ak by sa vlaková doprava zahustila. Nateraz tomu bráni kapacita trate, ktorá je už na hraničných hodnotách.

Viac semafórov

V minulosti sa preto začala skloňovať tretia koľaj, tá by však bola podľa Železníc Slovenskej republiky pridrahá. Za minulej vlády sa preto hovorilo o lacnejšej alternatíve asi za 20 miliónov: zahustenie semaforov. Vlaky by tak nemali medzi sebou vzdialenosť osem minút, ale len tri. Súčasné vedenie rezortu dopravy potvrdzuje, že plánuje zmeny. „Zvýšenie kapacity trate je v zámeroch ministerstva dopravy. V tomto prípade hovoríme o potrebe asi 16 miliónov eur na jeho realizáciu," povedal hovorca rezortu Ivan Rudolf s tým, že ďalší postup sa ukáže až po priorizácii tratí. Tento plán by si okrem semaforov vyžiadal aj nemalé investície do softvéru ovládania. Ďalšie kroky preto budú závisieť od finančných zdrojov, reaguje hovorkyňa železníc Ria Feik Achbergerová.

Vysoká priorita

Podľa bývalého sekčného šéfa ministerstva dopravy Jiřího Kubáčeka je zahustenie semaforov na tejto trati jediným realizovateľným riešením a počíta s tým, že tento projekt bude v prioritách vysoko. „Na to však treba prehodnotiť určite celú sieť. Bratislava nie je celé Slovensko," upozornil s tým, že úsek by zaradil na tretie miesto. Ako jednotku v prioritách by rád videl opravu tratí v havarijnom stave a na druhom mieste personálnu náročnosť železníc. „Oproti Čechom máme príšernú spotrebu ľudskej práce," dodal.

Linka Bratislava – Trnava vo faktoch

166 vlakov
denne prejde na tejto trati

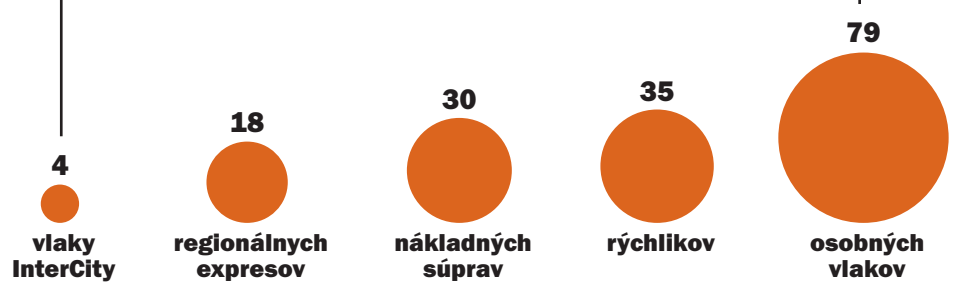

46
kilometrov
meria trať Bratislava – Trnava

36,4
tisíca cestujúcich
Toľko sa tu denne previezlo v období pred pandémiou. Dnes je tu úbytok zhruba 30 percent.

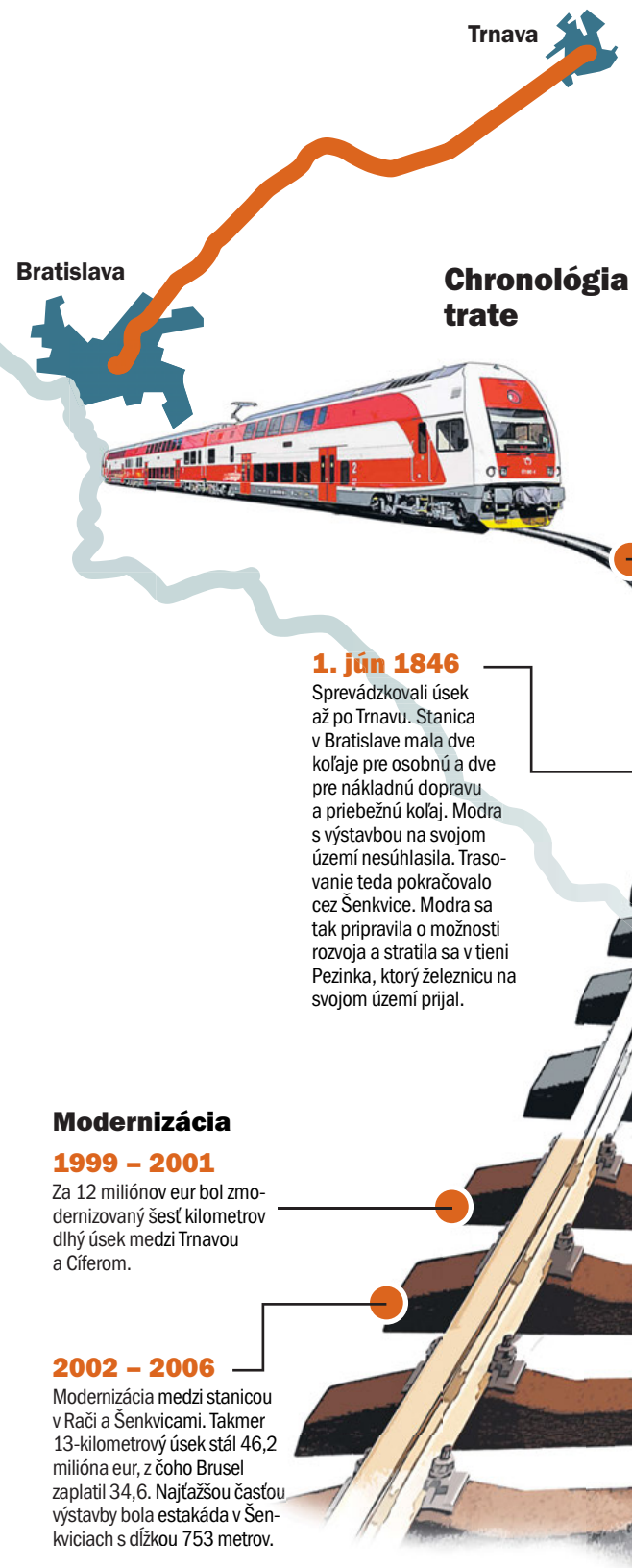

Chronológia trate

7. marec 1836
Barón Rotschild podal žiadosť o povolenie výstavby trate zo stanice Deutsch Wagram cez Marchegg do Bratislavy. Tento zámer vyvolal najmä v Bratislave natoľko priaznivý ohlas, že skupina 16 šľachticov, veľkostatkárov a veľkoobchodníkov z Bratislavy a okolia pod vedením baróna Walterskirchena navrhla výstavbu konskej železnice. Tá mala prechádzať Svätým Jurom, Pezinkom a Modrou a pokračovať až po Trnavu.

1. jún 1846
Sprevádzkovali úsek až po Trnavu. Stanica v Bratislave mala dve koľaje pre osobnú a dve pre nákladnú dopravu a priebežnú koľaj. Modra s výstavbou na svojom území nesúhlasila. Trasovanie teda pokračovalo cez Šenkvice. Modra sa tak pripravila o možnosti rozvoja a stratila sa v tieni Pezinka, ktorý železnicu na svojom území prijal.

24. september 1840
Skúšobná prevádzka medzi Bratislavou a Svätým Jurom

4. október 1840
Rozbehla sa prevádzka pre verejnosť. Na trati začalo premávať 12 osobných vozňov.

1. máj 1873
Prevádzku spustila novovzniknutá spoločnosť Považskej železnice. Plánovala vybudovať trať až do Žiliny, kde by bolo možné napojiť sa na Košicko-bohumínsku železnicu. Prestavba sa týkala aj bratislavskej stanice, ktorá bola rozšírená. Získala názov Pressburg – Blumental.

Modernizácia

1999 – 2001
Za 12 miliónov eur bol zmodernizovaný šesť kilometrov dlhý úsek medzi Trnavou a Cíferom.

2002 – 2006
Modernizácia medzi stanicou v Rači a Šenkvicami. Takmer 13-kilometrový úsek stál 46,2 milióna eur, z čoho Brusel zaplatil 34,6. Najťažšou časťou výstavby bola estakáda v Šenkviciach s dĺžkou 753 metrov.

2004 – 2008
Zmodernizovali 22-kilometrový úsek Šenkvice – Cífer za 166,9 milióna eur, z čoho EÚ financovala zhruba tretinu. Železničná spoločnosť si na výstavbu musela zobrať úver vo výške 50 miliónov eur. Súčasťou bola aj modernizácia staníc od Rače po Trnavu.

Osobné náklady na zamestnancov železníc a počet zamestnancov

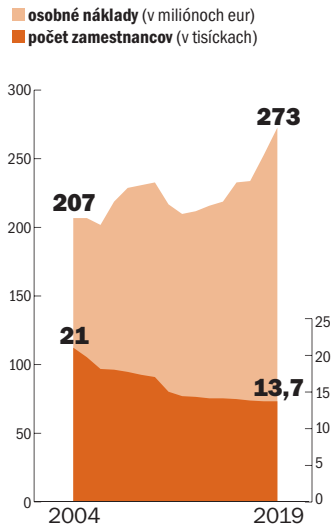

Dĺžka prevádzkovaných železničných tratí v Česku a na Slovensku

(v tisícoch km)

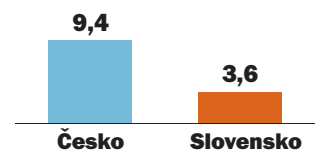

Počet zamestnancov

(v tisícoch)

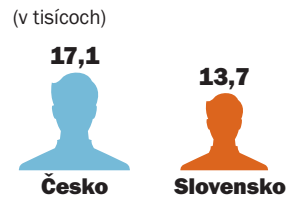

Zdroj: ŽSR, ZSSK, Železničná revue
Infografika: HN/M. Záborský

HN TELEVÍZIA

CIEĽOM JE, ABY PRE ŠTÁT PRACOVALI TÍ NAJLEPŠÍ

O štátnom softvérovom dome, ktorý by mal vyrásť v Košiciach, sme sa rozprávali s Emilom Fitošom, prezidentom IT Asociácie Slovenska. Sledujte našu **HNtelevíziu**.

Denník HOSPODÁRSKE NOVINY. Vydáva MAFRA Slovakia, a. s.
Adresa redakcie Nobelova 34, 836 05 Bratislava, tel. č.: 02/48 23 81 11
Šéfredaktorka Hospodárskych novín Marcela Šimková, tel. č.: 02/48 23 83 30
Zástupca šéfredaktorky Vladimír Trávniček, tel. č.: 02/48 23 83 52
Zástupca šéfredaktorky Martin Kováčik, tel. č.: 02/48 23 83 43
Vedúca HN magazínu Alžbeta Pňačeková, tel. č.: 02/48 23 83 24
Vedúca rubriky Spravodajstvo a ekonomika Stanislava Luppová, tel. č.: 02/48 23 83 67
Vedúci rubriky Firmy a financie Miroslav Vajs, tel. č.: 02/48 23 84 24

EK REŠPEKTUJEME ETICKÝ KÓDEX NOVINÁRA

Vedúci rubriky Názory a analýzy Ľuboslav Kačalka, tel. č.: 02/48 23 82 17
Vedúca HNStyle Lucia Ležovičová, tel. č.: 02/48 23 83 53
Vedúca Servisných príloh Tatjana Rundesová, tel. č.: 02 48 23 82 12
Regionálny redaktor v Poprade Marek Nemec, tel. č.: 0944 534 499
Vedúca výroby Danica Prokopová, tel. č.: 02/ 48 23 83 57
Šéfeditor HNonline.sk Peter Blaško, tel. č.: 02/48 23 83 06
Vzor e-mailu na členov redakcie Meno.Priezvisko@mafraslovakia.sk
Vydavateľstvo mafra slovakia
Sídlo spoločnosti Nobelova 34, 836 05 Bratislava
Výkonný riaditeľ Vladimír Mužík, tel. č.: 02/48 23 81 00
Finančný riaditeľ Martin Mráz, tel. č. 02/48 23 82 00

Obchodná riaditeľka Katarína Michalechová, tel. č.: 02/48 23 81 06
Riaditeľ digitálnych médií Denis Schvarcz, tel. č.: 02/48 23 84 42
Riaditeľ marketingu, PR a eventov Ivan Netík, tel. č. 02/48 23 81 41
Príjem inzercie tel. č.: 02/48 23 81 32, 02/48 23 81 03, fax: 02/48 23 81 31, e-mail: inzercia@mafraslovakia.sk
Predplatné tel. č.: 0948/987 958, 0917/238 23 on-line: predplatne.hnonline.sk, fax: 02/48 23 81 40, predplatne@mafraslovakia.sk

MAFRA Slovakia, a. s., je druhým najsilnejším vydavateľstvom na Slovensku. Vydáva viac ako 50 printových titulov, prevádzkuje 14 webových portálov a internetovú televíziu.

Ročník XXVII. **© Copyright MAFRA Slovakia, a. s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ.**
Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný prenos článkov označených ©hn, ako aj na verejné rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona. Monitoring tlače poskytujú sú súhlasom vydavateľa firmy NEWTON Media s.r.o., SITA Slovenská tlačová agentúra a.s., Monitora s.r.o. a Slovakia Online s.r.o.
Internet hnonline.sk, **e-mail** redakcia@mafraslovakia.sk.
Evidenčné číslo 385/08, **IČO:** 51 904 446, **Audit nákladu** ABC SR, **ISSN** 1335-4701.
Tlač MAFRAPRINT Olomouc, Pavelkova 7, 772 11 Olomouc.
Vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a. s., je súčasťou koncernu AGROFERT.

Premiér pritvrdzuje. Hrozí zákazom podujatí

PANDEMICKÉ OPATRENIA

Kultúrne a športové podujatia mali dostať výnimku, predseda vlády Igor Matovič napokon avizuje kompletné zrušenie všetkých hromadných stretnutí. Stop chce dať svadbám, oslavám, konferenciám, zápasom, koncertom, divadlám aj kinám, a to až kým krivka nákazy nezačne zase klesať. HN sa pozreli na to, v akých sektoroch majú od októbra nastať zmeny.

Barbara Zmušková ©hn
barbara.zmuskova@mafraslovakia.sk

Kultúra môže zase skončiť na ulici. Podobne ako počas prvej vlny pandémie, keď svoj koncert pod oknami odohral huslista Filip Jančík. SNÍMKA: TASR/J. NOVÁK

HOTELY A REŠTAURÁCIE

Zákaz usporadúvania osláv a akcií môže znovu potopiť sektor ubytovania, ktorý sa zatiaľ z krízy spamätáva najhoršie. Aj v júli dosahovali naše hotely iba 71 percent ich minuloročných tržieb. „Ak by sa zakázali aj rodinné oslavy, aj firemné podujatia, bola by to veľká rana pre mestské hotely," upozorňuje Marek Harbuľák, generálny manažér Asociácie hotelov a reštaurácií. Pripomína, že hotely by prišli nielen o samotné akcie, ale aj o s nimi spojené prenocovania. Rana by to podľa neho bola aj pre reštaurácie, najdôležitejšie však podľa neho je, aby mohli aj naďalej zostať otvorené interiéry stravovacích zariadení. „Keď vidíme, že šport a kultúra dostanú nejakú náhradu za vstupné, bolo by férové aj odškodnenie stratených tržieb v hoteloch a reštauráciách," dopĺňa.

ŠPORT

Podľa informácií HN sa na piatkovom stretnutí pandemickej komisie zvažovalo udeliť športovým a kultúrnym podujatiam výnimku z prísnych obmedzení na 100 ľudí v interiéri a 200 ľudí v exteriéri. Napríklad v rozsahu, ako je to dnes, keď sú vyžadované rozstupy v hľadisku a na hokej môže prísť 500 fanúšikov. Igor Matovič však vo svojom nedeľnom statuse tieto dohady ukončil. „Klub bude čakať na oficiálne zverejnenie opatrení zo strany hygienikov aj na to, ako sa k tomu postaví hokejový zväz," hovorí Marián Vajda, marketingový riaditeľ HC Slovan Bratislava. Druhého októbra sa má totiž začať liga. Vajda pritom kritizoval už aj súčasne platné obmedzenia, ktoré paušálne obmedzujú počet divákov bez ohľadu na veľkosť arény. „Už tieto opatrenia sú devastačné," dodáva.

KULTÚRA

Zákaz hromadných podujatí by úplne vyprázdnil aj naše kiná a divadlá. Pri ohlásených obmedzeniach na sto ľudí v interiéri pritom boli ochotné spolupracovať. „Nové reštrikcie sme pripravení prijať a zaviesť ich do prevádzky," odkázalo vedenie siete kín Cinema City. Podľa Richarda Klimenta, konateľa zvolenského a lučeneckého Kino Star, by vzhľadom na momentálnu návštevnosť obmedzenie na sto účastníkov nebolo až taký problém. „Aktuálne je to obrovský pocit neistoty. Už na jar boli opatrenia pre nás mimoriadne tvrdé a necitlivé, obávam sa, že kultúru a šport tu niekto bez váhania obetuje," hovorí Kliment. „A o kompenzáciách a podpore sa len rozpráva."

ŠKOLY

O plošnom zatváraní škôl zatiaľ reč nebola. Pandemická komisia odporúča nosenie rúšok žiakmi až do odvolania a vysokým školám prechod do online režimu s vyprázdnením internátov. „Celú situáciu pozorne monitorujeme, personálne aj technicky sme plnohodnotne pripravení aj na takéto riešenie," hovorí Jozef Ristvej, prorektor Žilinskej univerzity. „Ako budeme ďalej postupovať, rozhodneme na pravidelnom pondelkovom rokovaní vedenia." Ekonomická univerzita v Bratislave študentom odporučila ubytovať sa až od dneška. „Osobná účasť študenta je vždy veľmi potrebná, zvlášť na seminároch," myslí si Ferdinand Daňo, rektor univerzity. Tiež sa však obáva, že práve internáty môžu byť hlavným zdrojom nákazy. „Uvidíme, ako sa celá situácia bude vyvíjať," dodal.

PREHĽAD

Druhá vlna predbieha svoju predchodkyňu

Vývoj nákazy COVID-19

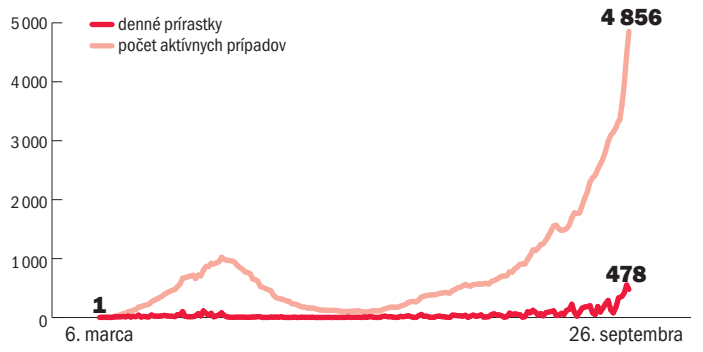

Počet hospitalizácií na COVID-19

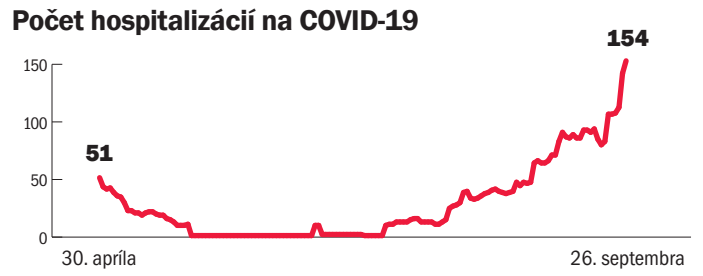

Počet úmrtí na COVID-19

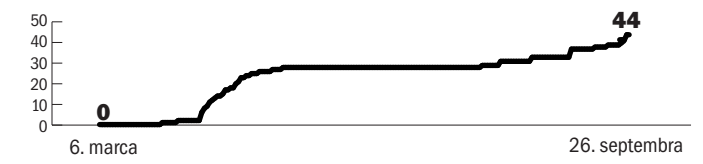

Zdroj: korona.gov, NCZISK

UŽ ZAJTRA V HN

20 OTÁZOK O ROZVODE A MAJETKU

Ako si môžete ochrániť svoj majetok
Kedy platí predmanželská zmluva
Čo musí obsahovať návrh na rozvod

Ak do mesiaca neklesnú počty nakazených, mortalita porastie

ROZHOVOR

Tvárime sa, že si nepamätáme taliansky scenár, povedal bývalý člen krízového štábu Vladimír Krčméry.

Prestávame rešpektovať autority, hovorí Vladimír Krčméry. SNÍMKA: TASR/J. NOVÁK

Čomu pripisujete rekordné nárasty prípadov v posledných dňoch?

Reťazeniu rizikových podujatí, ako je začiatok športových líg, nahromadenie svadieb a osláv odložených z prvej vlny, nástup dovolenkárov priamo do práce a detí priamo do škôl či otvorenie internátov a semestra na fakultách. Ak nie je medzi rizikovými udalosťami dostatočný rozstup, reťazenie vedie k zmene typu druhej vlny na druhý typ, ktorý je horší ako prvotná epidémia. K tomu sa pridružila bezstarostnosť a nedbanlivosť, pretože prvú vlnu sme dobre zvládli.

Čo robíme inak ako v prvej vlne?

Sme menej jednotní, prestávame rešpektovať autority alebo ich priamo napádame vrátane členov krízových štábov aj ministerstva. Dôvodov je viac, pretože väčšina obyvateľstva nemá alebo má len malé klinické príznaky. Ďalej nás mätie nízka mortalita. Po tretie je to krátka pamäť. Tvárime sa, že si nepamätáme taliansky, španielsky alebo britský scenár. Po štvrté sme menej disciplinovaní v stratégii ministerstva, ktorá je jednoduchá a efektívna, a teda R – O – R (rúška, odstup, ruky, pozn. red.). Po piate neveríme v efekt preventívnych opatrení a po šieste sme skeptickí voči očkovaniu. Sme náchylnejší veriť viac hoaxom a neoveneným informáciám z internetu ako poznatkom lekárskej vedy a odporúčaniam.

Je to naozaj tým, že „kašleme" na opatrenia, ako hovorí premiér Matovič?

Tento pocit nemá len premiér, ale aj značná časť pandemických, ústredných či regionálnych štábov a mnohé regionálne úrady verejného zdravotníctva.

Dá sa očakávať, že budú výrazne rásť aj počty úmrtí?

Ak sa nepodarí znížiť do mesiaca počty nakazených, tak sa preťaží nemocničná kapacita a mortalita porastie.

Dokážeme v súčasnosti exponenciálny rast ešte zastaviť?

Zastaviť neviem. Skôr spomaliť napríklad tým, že zvážime odložiť začiatok hokejovej ligy, pokúsime sa čo najviac výučby z vysokých škôl presunúť do online prostredia. Niekde bude treba rozšíriť karanténne kapacity časti internátov, možno prerušiť semester, znížiť maximum zhromažďovacej kapacity, na niektorých hraniciach upraviť režim, maximalizovať home office, kde sa dá. V niečom, verím že nie v mnohom, sa možno budeme musieť vrátiť na koniec apríla alebo marca. Verím, že len krátkodobo.

> Vakcináciou sme za 200 rokov eliminovali množstvo ochorení.

Čo nás čaká v najbližších týždňoch a mesiacoch v súvislosti s pandémiou?

Jeseň, najmä november a december, je kritická z epidemiologického hľadiska takmer vždy, najmä pre starších a chronicky chorých. Je menej slnečného svitu, ktorý pomáha aktivácii vitamínu D, ktorý je dôležitý hráč pri imunite na infekcie, máme viac stresov a depresií, plus prichádzajú ďalšie vírusové epidemické ochorenia sezónneho charakteru, najmä chrípka, preto treba COVID-19 zastabilizovať najneskôr do Vianoc.

Veľa ľudí vidí nádej vo vakcíne. Je ten optimizmus namieste, resp. dokáže vakcína spraviť z koronavírusu chrípku?

Skúsenosti za posledných 200 rokov, odkedy sa očkuje, ukazujú, že vakcináciou sa podarilo eliminovať množstvo infekčných ochorení. My, ktorí máme z detstva v sebe „napichaných" 10 vakcín, sme úplne alebo na 95 percent eliminovali napríklad pravé kiahne, detskú obrnu, tetanus, čierny kašeľ či záškrt. Posledné dva úspechy vakcín sme videli pred tromi rokmi v západnej Afrike pri ebole alebo minulý rok v strednej Afrike pri žltej zimnici, keď sa zaočkovalo v dvoch krajinách prostredníctvom WHO viac ako 30 miliónov ľudí.

Lucia Kišová

Domáce dovolenky potiahli spotrebu palív

S nárastom počtu pozitívne testovaných ľudí na koronavírus sa dopravná situácia na exponovaných úsekoch vrátila k tradičným zápcham. SNÍMKA: TASR/M. KAPUSTA

POHONNÉ HMOTY

V letných mesiacoch sa tankovanie benzínu a nafty vrátilo do predkrízových hodnôt. Čerpacím staniciam to však zisk nemusí zaručiť.

Denisa Funtíková ©hn
denisa.funtikova@mafraslovakia.sk

Bratislava – Po letných mesiacoch sa na notoricky známe úseky ciest vrátili zápchy a ľudia opäť tankujú ako pred koronakrízou. Prvá vlna však ukázala, ako rýchlo môže spotreba palív klesnúť a ak vláda obmedzí voľný pohyb aj počas druhej vlny, môže nastať rovnaká situácia. Ministerstvo financií síce odhaduje, že v druhom polroku príde aspoň čiastočné oživenie ekonomiky, no tržby a zisky čerpacích staníc môže negatívne ovplyvniť fakt, že ľudia zostanú pracovať z domu.

Slovenská asociácia petrolejárskeho priemyslu a obchodu, ktorej štatistiky zahŕňajú približne 70 percent slovenského trhu maloobchodného predaja pohonných látok, zaznamenala počas prvej vlny koronakrízy výrazný pokles predaja palív. V mesiacoch apríl až jún spotreba benzínu padla medziročne o 15,2 percenta a v prípadne nafty až o pätinu. Tento klesajúci trend potvrdzujú aj údaje Finančnej správy, ktoré vychádzajú z daňových priznaní. Z nich sa dá zistiť spotreba benzínu a nafty u podnikateľov a vo firmách v období od januára do júla 2020. Najnižšia spotreba za tento rok bola nameraná v mesiaci apríl. Kým minulý rok hodnoty ukazujú natankovanie viac ako 65-tisíc litrov benzínu, tento rok to bolo len niečo nad 46-tisíc litrov. Pri nafte boli minuloročné čísla nad dvestotisíc litrov, tohtoročný apríl zaznamenal pokles na 146-tisíc litrov pohonnej látky využívanej vo veľkej miere aj v nákladnej doprave.

Leto je porovnateľné s minulým

Pokles predaja palív si všimli aj samotné benzínky. Slovnaft potvrdzuje klesajúce čísla od marca do júna. „Prvá vlna koronavírusu a následne prijaté obmedzenia výrazne ovplyvnili predaj palív v mesiacoch marec až jún," uviedol hovorca Slovnaftu Ladislav Procházka a dodal, že počas letných mesiacov sa dopyt čiastočne obnovil. „Pozitívne ho ovplyvnil pokles zahraničných dovoleniek, ktoré Slováci nahradili domácimi pobytmi, a rastúci trend nákupov z e-shopov a ich doručovanie kuriérskymi službami," vysvetlil Procházka.

Petrolejárska asociácia tiež potvrdzuje nárast dopytu. „V mesiaci júl sa hodnoty pohybovali viac-menej na úrovni hodnôt z júla minulého roka," povedala hovorkyňa Barbora Blažeková. Finančná správa dokonca dokladá, že množstvo benzínu v obehu bolo v júli vyššie ako vlani. Kým v júli 2019 dosiahol 68-tisíc litrov, tento rok to bolo viac ako 70-tisíc. Dopravný analytik Jozef Drahovský si myslí, že tento nárast je logický. „Počas útlmu, z dôvodu opatrení proti pandémii, došlo k výraznému zníženiu pohybu obyvateľstva, preto aj spotreba pohonných látok poklesla. Po uvoľnení opatrení sa každý snažil dohnať, čo sa dalo, preto cez leto stúpla spotreba palív až nad minuloročné hodnoty," vysvetľuje Drahovský.

> Došlo k zníženiu pohybu ľudí, preto aj spotreba pohonných látok klesla.
>
> **Jozef Drahovský**, dopravný analytik

S druhou vlnou pandémie a následnými opatreniami sa môže opäť vrátiť klesajúci trend. Inštitút finančnej politiky však v ekonomickej prognóze nepredpovedá Slovensku až takú čiernu budúcnosť.

„Po uvoľnení opatrení príde v druhom polroku k čiastočnému oživeniu ekonomiky. Po veľkom prepade sa obnoví najmä produkcia automobilov. Údaje o spotrebe elektriny a o počte najazdených kilometrov nákladnou dopravou do leta zmazali straty, čo naznačuje zotavenie aj ďalších odvetví priemyslu," uvádza sa v komentári.

Benzínky majú neistý zisk

V Slovnafte si uvedomujú, že na ich zisky stále môže mať pandémia vplyv, ak ľudia budú pre obmedzený pohyb tankovať menej. „Na predaj palív naďalej negatívne vplývala celková nižšia ekonomická aktivita a zmenené podmienky práce v mnohých firmách, keď zamestnanci pracujú v rámci home office, a nie v kanceláriách," povedal Procházka.

Analytik Drahovský si efekt druhej vlny netrúfa odhadnúť. „Všetko bude záležať na opatreniach v závislosti od šírenia pandémie. Ak to bude kritické, tak znova klesne spotreba paliva, a to na úroveň, ktorú potrebuje zásobovanie obyvateľstva, záchranné zložky a podobne," hovorí s tým, že ak by situácia nebola dramatická, mohla by spotreba palív zostať na aktuálnej úrovni.

SOCIÁLNE

Vzrástol počet mužov na materskej dovolenke

Bratislava – Na Slovensku postupne rastie počet mužov, ktorí poberajú materské. Zatiaľ čo v roku 2018 priemerne poberalo túto dávku 12 836 mužov, vlani sa ich počet vyšplhal na 18 002, čo predstavuje nárast o 40 percent. V prípade žien poberalo vlani túto dávku 64 058 osôb, čo predstavuje nárast o 724. Vyplýva to zo Súhrnnej správy o rodovej rovnosti za minulý rok, ktorú schválila vláda.

Rodičovská dovolenka je podľa rezortu práce nástroj rodinnej politiky, ktorý umožňuje obidvom rodičom podieľať sa na starostlivosti o dieťa a na jeho výchove po ukončení materskej dovolenky. Môže prispieť k spravodlivejšiemu rozdeleniu neplatenej práce v domácnosti medzi rodičmi a k odstráneniu prípadných nerovností v miere ich participácie na trhu práce. Vlani zamestnanosť mužov vo veku 20 až 64 rokov dosiahla 80 percent, zamestnanosť žien v tej istej vekovej klasifikácii bola však na úrovni 67 percent.

Materské a rodičovské dovolenky sú spojené dlhodobo aj s nižšími príjmami a môžu viesť tiež k nižším dôchodkom. „Počas materskej a rodičovskej dovolenky ženám nezostáva priestor na profesionálny rozvoj, zároveň im v dôsledku materských a rodičovských dovoleniek môže pripadnúť väčšia miera zodpovednosti za rodinu a domácnosť aj po nástupe do práce," konštatuje sa v správe.

Platená a neplatená práca pre ženy znamená dvojité bremeno, ktoré je dlhodobou prekážkou pre kariérny rast. „Matky sa môžu rozhodnúť pre prácu, v ktorej dokážu skĺbiť zamestnanie s rodinnými povinnosťami, napríklad vo verejnom sektore. Takáto práca však môže byť spojená s nižšími príjmami," uvádza správa. Jedným z riešení týchto nerovností sú materské dovolenky pre otcov. Zavádzať ich začali škandinávske krajiny v 90. rokoch s cieľom zlepšiť pozíciu žien na trhu práce.

> **40** PERCENT
>
> je nárast počtu mužov na „materskej".

Pozitívnou správou preto je, že počet poberateľov materského v prípade mužov postupne rastie. Podiel mužov na celkovom počte poberateľov tejto dávky vzrástol približne zo 16,9 na 21,9 percenta v minulom roku. (TASR)

JUSTÍCIA

Exriaditeľ Markízy sa opäť postaví pred súd

Bratislava – Po viac ako trojmesačnej prestávke bude zajtra senát Okresného súdu Bratislava II pokračovať v hlavnom pojednávaní v kauze prípravy vraždy Sylvie Klaus-Volzovej. V prípade je obžalovaný exriaditeľ televízie Markíza Pavol Rusko a ďalšie tri osoby zo slovenského podsvetia: bos skupiny sýkorovcov Róbert Lališ alias Kýbel, na doživotie odsúdený banskobystrický bos Mikuláš Černák a jeho komplic Miloš Kaštan. Pojednávať sa bude, ako aj doteraz, za prísnych bezpečnostných opatrení v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Bratislava.

Naposledy sa vo veci pojednávalo 18. júna. Z dôvodu prijatých opatrení vydaných v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19 predseda senátu Pavol Juhás umožnil, tak na júnový, ako aj na nadchádzajúci utorkový proces, vstup 12 zástupcom médií.

V júni súd vypočul štyroch svedkov, medzi nimi bývalú manželku hlavného obžalovaného Pavla Ruska, bývalého ochrankára a bývalého šoféra exriaditeľa Radovana Ondruša, ďalšieho šoféra Branislava Naništu a napokon aj člena piešťanskej časti bratislavskej skupiny piťovcov Róberta Bíleho. Pavol Rusko, ktorý je stíhaný na slobode a monitorovaný elektronickým náramkom, sa v júni na súd nedostavil. Ospravedlnil sa a dal súhlas na pojednávanie v jeho neprítomnosti. Rovnako aj Lališ požiadal o pojednávanie v jeho neprítomnosti.

Vraždu si údajne objednal podľa obžaloby Rusko u Černáka, a ten mal do nej zaangažovať bratislavskú skupinu sýkorovcov. Prvé pojednávanie sa vo veci začalo koncom mája minulého roka. Kýbel, ako aj Pavol Rusko účasť na príprave vraždy popreli. Černák a Kaštan sa k činu priznali. Tohtoročné aprílové pojednávanie bolo pre ochorenie COVID-19 zrušené. (TASR)

KOMODITY

OPEC priškrtil kohútiky prislabo, a tak na benzínoch ušetríme

Bratislava – Jeseň prinesie slovenským vodičom okrem sychravého počasia a mokrých ciest aj lacnejšie palivá. „V najbližších dvoch až troch týždňoch očakávame, že ceny pohonných hmôt na Slovensku zaznamenajú pokles od jedného do dvoch centov oproti priemerným cenám z predchádzajúceho týždňa," uviedol analytik brokerskej spoločnosti XTB Lukáš Lipovský.

Podľa údajov Štatistického úradu stál liter 95-oktánového benzínu v týždni, ktorý sa končil 20. septembra, 1,145 eura. Od začiatku letných prázdnin tak zlacnel o takmer tri centy. Rovnako o tri centy zlacnela aj nafta, jeden liter stojí 1,003 eura a blíži sa tak k cene nižšej ako jedno euro, čo sa stalo naposledy počas jari 2016.

Zamrznutá ropa

Pod lacnejšie tankovanie na našich čerpacích staniciach sa podpísala nízka cena ropy na svetových trhoch. Tá sa od začiatku septembra zasekla na úrovni medzi 40 až 45 dolármi, pričom od začiatku mesiaca stráca viac ako sedem percent. Dôvodom je napätá situácia vo svete, ktorý bojuje s druhou vlnou nákazy novým koronavírusom, čo posiela dopyt po komodite na dlhoročné minimá. Fabriky po celom svete sa ešte nerozbehli na plný výkon, desiatky tisíc ľudí naďalej sú v karanténe a čoraz viac ľudí nedochádza do práce a svoju zárobkovú činnosť vykonáva z domu.

Ropný kartel preto v polovici septembra zrevidoval nadol „chuť" po komodite o 9,46 milióna barelov denne, pričom ešte pred mesiacom tvrdil, že sa dopyt zníži len o 9,06 milióna barelov denne. Priemerne by sa tak malo v roku 2020 vyťažiť 90,2 milióna barelov ropy denne, pričom na budúci rok by to malo byť takmer 97 milióna.

K rovnakému kroku pristúpila aj Medzinárodná energetická agentúra, ktorá taktiež očakáva výraznejší prepad dopytu po rope. OPEC upozornil, že návratu dopytu po palivách pre dopravné prostriedky na vlaňajšiu úroveň bude zrejme brániť väčšie využívanie práce z domova a virtuálnych konferencií. „Vývoj cien ropy bude v ďalších týždňoch závisieť hlavne od toho, ako sa bude vyvíjať druhá vlna koronavírusu, ktorej sa komoditné trhy čoraz viac obávajú," uviedla analytička Poštovej banky Jana Glasová. Podľa odborníkov by mala komodita z dlhodobého hľadiska ďalej rásť, z krátkodobého však ešte mierne poklesne.

V znamení škrtov

Ropný kartel, na čele ktorého neoficiálne stojí Saudská Arábia, sa ešte v apríli dohodol na obmedzení ťažby. Prinútila ho k tomu situácia vo svete, keď sa barel Brentu prepadol hlboko pod 20 dolárov. Štáty sa vtedy dohodli, že počas mája a júna stlačia ťažbu o 9,7 milióna barelov, teda asi o tretinu jej produkcie, neskôr dohodu predĺžili o ďalší mesiac. Od augusta však kohútiky utiahli už len o 7,7 milióna barelov denne. Podľa poslednej správy organizácie, ktorá svoje pravidelné stretnutia pred koronou usporadúvala v neďalekej Viedni, vyťažili predchádzajúci mesiac 24,05 milióna barelov za deň. Oproti júlu to bolo o 762-tisíc barelov viac.

Najviac ťažbu zvýšila Saudská Arábia nasledovaná Spojenými arabskými emirátmi a Kuvajtom. Naopak, ťažbu opätovne medzimesačne znížil Irak. Podľa prepočtov Reuters tak dohodu o znížení dodávok plnil na 103 percent. „OPEC však bude musieť opäť pristúpiť k istému obmedzeniu produkcie, aby stabilizoval ceny čierneho zlata na trhu," dodal Lipovský. **Juraj Pivarči**

Matovičov rekord: nik nestratil viac

Volebný výsledok OĽaNO na úrovni 25 percent prekvapil všetkých. SNÍMKA: TASR/M. SVÍTOK

POLITIKA

Obyčajní zažívajú od volieb v preferenciách voľný pád. Doplácajú na nestálych voličov, konzervatívnu politiku aj kauzy, hovoria odborníci.

Nina Janešíková ©hn
nina.janesikova@mafraslovakia.sk

Bratislava – Vladimír Mečiar, Mikuláš Dzurinda, Robert Fico, Iveta Radičová. Bývalí premiéri a ich strany si pol roka od zostavenia vlád v očiach svojich voličov viedli lepšie ako súčasný šéf kabinetu Igor Matovič. Ten totiž za šesť mesiacov pri moci stratil tretinu podpory. A to je rekord. Prekonal aj Mečiarovu stratu z roku 1995, ktorý za šesť mesiacov prišiel o štvrtinu sympatizantov. OĽaNO malo podľa posledného prieskumu agentúry Median pre RTVS podporu 17 percent, čo je oproti volebnému výsledku z februára o tretinu menej. Obyčajní na to majú jasnú odpoveď: pandémia.

Matovič číslam neverí

„Vláda prijíma aj mnohé nepopulárne opatrenia," uviedla pre HN hovorkyňa hnutia Dáša Macaríková. Aj jeden zo zakladajúcich členov OĽaNO a trnavský župan Jozef Viskupič argumentuje, že kabinet je od nástupu v ťažkej situácii. Koronavírus, reštrikcie a ohlasované reformy podľa neho nemusia na ľudí pôsobiť dobre. „Mnohé opatrenia sú nové a ľudia nemajú radi zmeny," uviedol.

Samotný Matovič zverejnené čísla spochybňuje. „Nikdy v histórii Slovenska sa nestalo, že by staré politické hnutie, ktorému prieskumné agentúry dávali pol roka pred voľbami päť percent, dosiahlo vo voľbách 25 percent. Preto by som si v prvom rade položil otázku, ako sa dá veriť prieskumom," reagoval pre HN.

Podľa odborníkov je medzi Matovičom a jeho predchodcami jeden zásadný rozdiel, ktorý vysvetľuje tento obrovský prepad. Má totiž nestabilnú stranu, ktorá v kampani prilákala nestabilných podporovateľov. „Ako rýchlo voličov získali, tak ich, zdá sa, aj strácajú," hovorí riaditeľ agentúry AKO Václav Hřích. Poukazuje tým na fakt, že hnutie nabralo na sile tesne pred februárovými voľbami. Ešte februárové prieskumy pritom ukazovali podporu od 12 do 15,5 percenta, a štvrť roka predtým sa pohybovali matovičovci dokonca na hranici zvoliteľnosti. „Tí, ktorí rýchlo od niekoho prešli, nie sú veľmi lojálni, lebo niekoho predtým opustili," dopĺňa Hřích s tým, že takíto voliči majú tendenciu hľadať stále niečo nové. Pravdepodobne sa však vrátili k svojim pôvodným stranám, dodal.

> V prvom rade by som si položil otázku, ako sa dá veriť prieskumom.
>
> **Igor Matovič,** premiér

Sklamanie

Na prieskumy sa kriticky pozerá aj Viskupič. „Bude ma zaujímať skôr ročný horizont a budem sa dívať najmä na to, ako sa bude hnutiu dariť v boji proti korupcii," povedal. Aj na tomto poli však mohla byť časť voličov sklamaná. Politológ Pavol Baboš upozorňuje, že od Matoviča mohli odísť aj nespokojní voliči, ktorí chceli ráznejšie zmeny a očakávali viac.

Faktom je, že okolo nového kabinetu sa v krátkom čase objavilo hneď niekoľko škandálov. Plagiátorské diplomové práce, zmenky premiérovej manželky či kauzy Borisa Kollára. „Ľudia sú sklamaní, verili, že Igor Matovič chce úprimne zatočiť s korupciou, ale zistili, že aj on má skostnatené figúrky, ktoré postupne začínajú vypadávať," povedala politologička Viera Žúborová. Hovorkyňa OĽaNO však tvrdí, že vláda je v boji s korupciou úspešná, čoho dôkazom majú byť viaceré zásahy Národnej kriminálnej agentúry v poslednom čase.

Sklamaním pre liberálne zmýšľajúcich voličov hnutia OĽaNO však môžu byť aj iniciatívy konzervatívnych poslancov najmä v interrupčnej legislatíve. „Ak prejde zákon, ktorý obmedzuje potraty, tak časť spoločnosti môže byť veľmi nahnevaná," doplnila Žúborová s tým, že aj toto môže spôsobiť ďalší pád preferencií hnutia. Jedným dychom dodáva, že za poklesom podpory u voličov OĽaNO môže byť aj premiérov štýl komunikácie, na ktorý spoločnosť doteraz nebola u jedného z najvyšších verejných činiteľov zvyknutá. „V prípade, že sa nezmení niečo v strane, v komunikácii premiéra a vo vláde, tak k poklesu bude dochádzať," uzavrela.

Vývoj preferencií premiérskych strán v čase pol roka po zostavení vlády (v percentách)

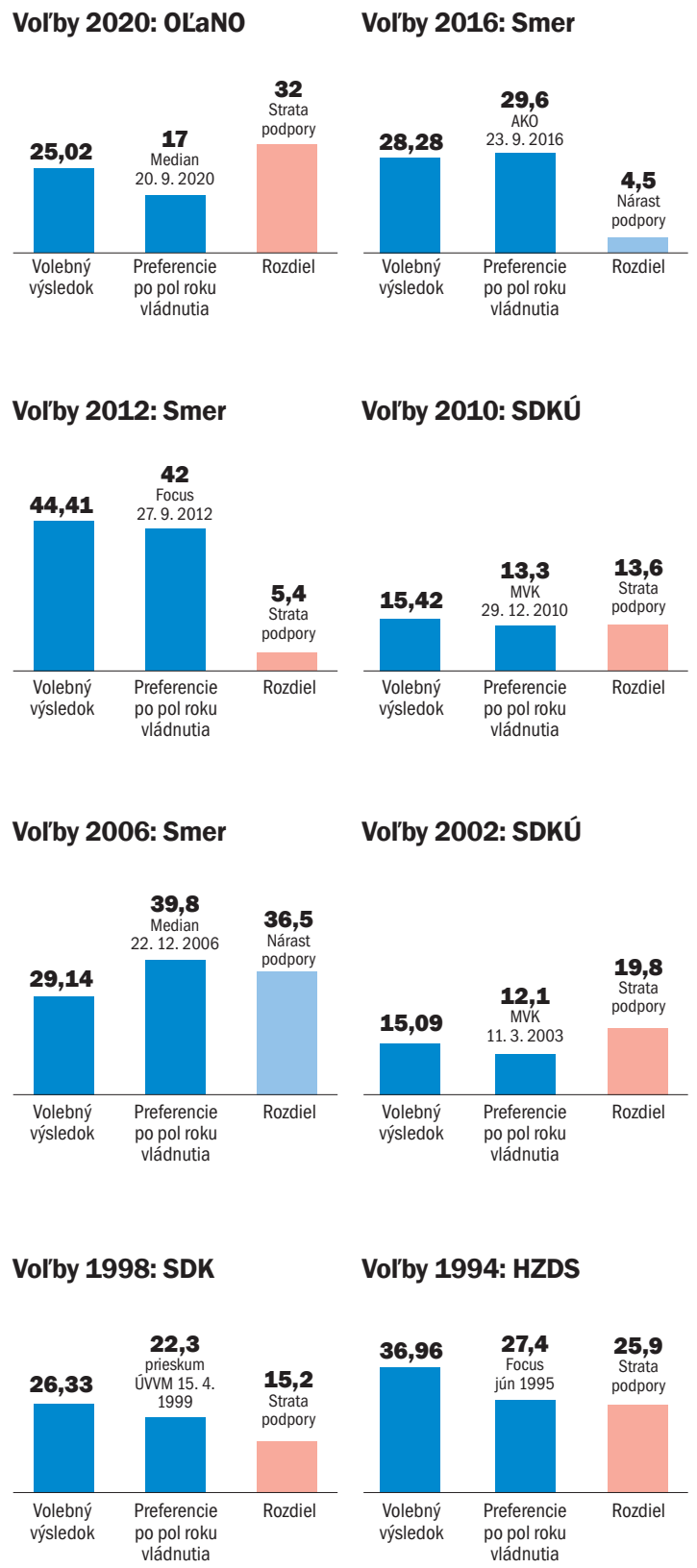

Zdroj: HN, poznámka: Redakcia HN vyberala prieskumy vtedy relevantných agentúr, ktoré boli dátumom najbližšie k termínu šesť mesiacov od vzniku vlády

KOMENTÁRE HN

Martin Behul
©hn

komentátor HN
martin.behul@mafraslovakia.sk

Matovičova bublina

Igor Matovič sa stal iba tretím slovenským politikom za 28 rokov, ktorý dokázal vyhrať parlamentné voľby. To mu už nikto nevezme. Jeho víťazstvo však čoraz viac pripomína horúčkovitý sen sobotňajšej priestupnej noci, z ktorého nás premiér prebúdza každým rozhodnutím, tlačovkou či statusom.

V januári sa Obyčajní ľudia v prieskumoch pohybovali okolo 10 percent. Ich volebný potenciál bol podľa Focusu len 13 percent, teda iba o dva percentuálne body viac, ako získali v roku 2016. Napokon dostali 2,5-krát toľko hlasov ako naposledy. Takýto masívny nárast sa dovtedy nepodaril žiadnej strane. Prudký vzostup OĽaNO je príkladom bubliny nadhodnotených preferencií. Zabrániť jej prasknutiu bude pre túto jednorozmernú stranu náročné. Až 70 percent voličov si ju vybralo kvôli boju proti korupcii. Pri žiadnej inej strane neboli dôvody voľby také jednoznačné. V prepočte na hlasy to je pol milióna. Stále platí výrok sociológa Vladimíra Krivého: slovenský volič vníma politiku ako čarovný prútik. Zodpovednosť za krajinu teraz zveril zoskupeniu, ktoré na to nikdy nemalo ambície ani predpoklady. Matovič mobilizoval aj nevoličov. Tvorili viac ako šestinu jeho voličskej základne. Tí však nedôverujú politickým inštitúciám, a preto sú nestáli. OĽaNO na to dopláca.

Najhoršie, čo môže premiér urobiť, je uveriť, že má problém a začať panikáriť. SDKÚ pred voľbami 2002 začiatkom leta padla pod 10 percent. V septembri zostavovala vládu. V politike nejde o to, aby vás ľudia mali stále radi, ale aby vás znova zvolili, hoci vás radi nemajú. Matovičovi zostáva tri a pol roka na to, aby im na to dal dôvod. Možno však stráca nervy, pretože vie, že toľko času nemá.

Ľuboslav Kačalka
©hn

komentátor HN
luboslav.kacalka@mafraslovakia.sk

Rebeli bez príčiny

Pokazili sme im to. A tak sa snažili. Počas zákazu opustiť okres v čase veľkonočných sviatkov šéf parlamentu Boris Kollár vo videu osobne vyzval Slovákov, aby zbytočne necestovali. Na rozdiel od panelákových väzňov bol síce na Donovaloch, ale, samozrejme, pracovne. Podobné papalášske maniere vysvetľujú príčinu súčasného ponosovania premiéra Igora Matoviča, že „nerozvážnosť, ľahkovážnosť a egoizmus zvíťazili“. Paradoxne, na porušovanie pravidiel sa sťažuje človek, ktorému podľa Nového Času hrozí od úradov pokuta za bývanie v neskolaudovanom dome. A ktorý vyzval ľudí, aby nechodili na púť do Šaštína, no sám sa na nej vytŕčal. „Sloboda bez zodpovednosti vedie k anarchii... a dnes sme na jej počiatku,“ posťažoval sa premiér. Pritom pred voľbami sľuboval voličom právo rozhodovať o všetkom v širokom referende a teraz im nadáva. Za to, že sú ako on – rebeli bez príčiny a zodpovednosti.

Tvrdí, že berie boj proti korone do vlastných rúk. Lenže nikdy ho z nich nepustil – akurát sa raz hral na zlého policajta (lockdown), inokedy na dobrého (hranice s Českom, rozšírené svadby) a znova dookola. A pritom jeho jedinou a nesplnenou úlohou bolo pripraviť krajinu na druhú vlnu.

O opatreniach majú rozhodovať odborníci – epidemiológovia i ekonómovia – aby sme nezomierali na epidémiu ani od hladu. Emotívne statusy a nerozvážne nápady škodia. Lenže to sa premiérovi nikto v jeho okolí neodváži povedať. Ani to, že ľudia by mali pravidlá vo väčšej úcte, keby slovo mydliť používal iba pri apeli na častejšie umývanie rúk. Korokríza je vážna. No rovnako veľký problém je, že ju chce riešiť premiér, ktorý sa k štátu správa rovnako zodpovedne ako k vlastným peniazom.

Za rohom nás možno čaká ďalšia finančná kríza

TÉMA

Obavy už zasiahli podnikateľské nálady aj banky.

FT FINANCIAL TIMES

EXKLUZÍVNE V HOSPODÁRSKYCH NOVINÁCH

Gillian Tettová
komentátorka FT

Aká je podľa vás pravdepodobnosť, že príde nová finančná kríza? Túto otázku položili analytici Oxford Economics 162 globálnym firmám. Priemerná odpoveď znela 20 percent do dvoch rokov. Je to dvojnásobok predpokladaného rizika druhej vlny COVID-19 či skorého objavenia účinnej vakcíny. Tieto obavy už majú aj konkrétne dôsledky. Nálada podnikateľov v ich dôsledku v aktuálnom oxfordskom prieskume klesla viac, než ukázali tvrdé dáta. „Naša analýza naznačuje, že za pesimizmom je najmä strach z finančnej krízy,“ povedal hlavný ekonóm prieskumu Jamie Thompson. Finančná kríza zrejme nevybuchne ihneď. Riziko znižujú minimálne dva faktory. Po prvé, Fed a ostatné centrálne banky dali jasne najavo, že urobia všetko, čo bude treba, aby trhy počas pandémie fungovali. Keď americký trh so štátnymi dlhopismi v marci zamrzol, Fed sa poponáhľal s mimoriadnou podporou likvidity. Po druhé, zdrojom ekonomického šoku nie sú banky. V Spojených štátoch a vo väčšine Európy sú navyše omnoho lepšie kapitalizované ako v roku 2008. „Veľké americké banky išli do tejto krízy vo veľmi dobrom stave a Fed podnikol viaceré dôležité kroky, aby ich odolnosť ešte posilnil,“ povedal Randal Quarles z Fedu. Podľa analytikov z Morningstar „riziko platobnej neschopnosti a kapitálovej krízy amerického finančného systému je teraz oveľa nižšie“.

Finančná kríza sa však zakaždým nezhmotní tak ako v prípade pádu Lehman Brothers. Niekedy sa finančné tlaky prejavia rafinovanejším spôsobom. Ako poznamenala hlavná ekonómka Svetovej banky Carmen Reinhartová, zadlženie niektorých inštitúcií bolo mimoriadne vysoké už pred pandémiou. Kým pandémia vyčíňa, je nemožné vypočítať rozsah úverových strát, keďže odklady splátok úverov väčšinu škôd skrývajú. „Hoci banky neboli pôvodcom krízy, nemôžu počítať s tým, že vyviaznu bez škrabancov,“ hovorí hlavný ekonóm Banky pre medzinárodné zúčtovanie Hyun Song Shin.

> Kým pandémia vyčíňa, je nemožné vypočítať rozsah úverových strát.

Budúce riziká sa však modelujú ťažko, pretože historický precedens neexistuje. „Príčinou kríz je väčšinou cyklus rastu a poklesu a investori vedia, ako vyzerá. Toto je iné,“ dodáva Reinhartová. Čím viac finančnej aktivity prúdi z nebankového sektora cez kapitálové trhy, tým ľahšie sa môžeme dočkať nepríjemných prekvapení. Spúšťačom marcového zmrazenia boli hedžové fondy. Ak porastú úrokové sadzby, takýchto šokov môže byť viac. Deutsche Bank klientom už oznámila, že vidí „rast budúceho rizika narušení finančného sektora spôsobený preceňovaním aktív a zvyšujúcou sa úrovňou dlhov“.

Palcové titulky si to možno nevyslúži, ale investori by mali pamätať na to, že ak veritelia reagujú na nenápadný rast počtu platobných neschopností a najmä na strach z budúcich stresov, úverové podmienky sa môžu sprísniť navzdory opatreniam centrálnych bánk. Ako poznamenáva Reinhartová, „úverová kríza je naozaj veľmi pravdepodobná“. Nečudo, že šanca na ekonomické oživenie v tvare V je čoraz nižšia.

KRESBA: ĽUBOMÍR KOTRHA

DNES PÍŠE

Slováci nedajú dopustiť na klasické nákupy

Eva Sadovská
analytička
WOOD & Company

Slovensko sa tento rok v dôsledku pandémie COVID-19 nachádza v recesii. Podľa najnovších odhadov však nie v takej, ako sa pôvodne očakávalo. HDP našej ekonomiky by mal v tomto roku medziročne klesnúť „iba“ takmer o sedem percent oproti pôvodným negatívnym prognózam, ktoré sa pohybovali okolo 10 percent. Pozitívnejšie čísla sú aj vďaka spotrebe. Štatistici každý mesiac prezentujú medziročný vývoj maloobchodných tržieb, vďaka ktorému sa dá odsledovať nákupné správanie Slovákov od vypuknutia pandémie.

Jarné opatrenia viedli k zatvoreniu väčšiny predajní s výnimkou predajní s potravinami, či už špecializovaných iba na tento sortiment, alebo hypermarketov a supermarketov. „Vďaka“ tomu to boli práve potravinové hypermarkety a supermarkety, ktoré nezaznamenali od vypuknutia pandémie ani raz pokles tržieb. Naopak, v období marec až júl 2020 priemerne utŕžili medziročne o päť percent viac.

V prípade iných oblastí maloobchodu to tak nebolo. Zarábať začali až po opätovnom otvorení. A hoci sa Slováci „presťahovali“ do online obchodov, s nákupmi viacerých druhov tovarov radšej počkali na otvorenie kamenných predajní. Príkladom sú predajne s informačnými a komunikačnými technológiami či s tovarom pre domácnosť, ktoré sa v marci a apríli pasovali s výraznými prepadmi tržieb. Počas júna a júla už zaznamenali dvojciferné medziročné tempá rastu.

> S nákupmi viacerých tovarov sme radšej počkali na otvorenie kamenných predajní.

S recesiou však ide ruka v ruke aj nárast nezamestnanosti, pokles príjmov, a teda aj určité limity domácností pri míňaní. Napriek hrozivým očakávaniam sa tento faktor na spotrebe premieta menej. Obchody či nákupné centrá vďaka prísnym hygienickým opatreniam neboli navyše identifikované ani ako ohniská šírenia nákazy. Asi nikoho neprekvapí, že najväčšia koncentrácia obchodov či nákupných centier s najvyššími tržbami obchodu a s najsilnejšou kúpyschopnosťou obyvateľstva je v bratislavskom regióne. Ako ovplyvňuje koronakríza chuť Bratislavčanov nakupovať?

Podľa prieskumu spoločností DATAMAR a MNFORCE väčšina domácností z Bratislavy a okolia, až 72 percent z nich, nemala počas septembra v pláne znižovať svoje výdavky. Ich apetít po míňaní sa od vypuknutia pandémie zvýšil, keďže v apríli obmedzovalo svoje výdavky 41 percent bratislavských domácností. Otázne je, či boli dôvodom obavy alebo len fakt, že nebolo kde míňať. Až dve tretiny obyvateľov hlavného mesta a jeho okolia vidia zároveň svoju ekonomickú situáciu v nasledujúcom polroku rovnako, alebo dokonca lepšie.

Analytický pondelok
EVA SADOVSKÁ
analytička WOOD & Company

Ekonomický utorok
Martin Hošták
tajomník RÚZ

Politická streda
Richard Sulík
vicepremiér a minister hospodárstva

Biznisový štvrtok
Lucia Hlinková
členka Predstavenstva zdravotnej poisťovne Dôvera

Neformálny piatok
Rastislav Trnka
predseda Košického samosprávneho kraja

Náš turizmus stratil 15 miliárd eur

ROZHOVOR TÝŽDŇA

Jeden fakt je viac než istý – Veľká Británia má vyspelejšiu demokraciu než Španielsko, tvrdí pre HN katalánsky minister zahraničných vecí Bernat Solé i Barril.

Pavel Novotný ©hn
pavel.novotny@mafraslovakia.sk

Na podporu katalánskej nezávislosti demonštrujú v uliciach Barcelony a ďalších miest regiónu pravidelne státisíce ľudí. SNÍMKA: DREAMSTIME

KTO JE BERNAT SOLÉ I BARRIL

Pôvodným povolaním strojný inžinier je od marca tohto roka katalánskym ministrom zahraničných vecí. V barcelonskom parlamente reprezentuje Republikánsku ľavicu Katalánska. Predtým pôsobil ako starosta vyše päťtisícového katalánskeho mestečka Agramunt. Hrozí mu súdny proces v súvislosti s obvineniami z občianskej neposlušnosti počas katalánskeho vyhlásenia nezávislosti.

Pred troma rokmi sa uskutočnilo katalánske referendum o nezávislosti, ktoré však španielske úrady neuznali. Rokujete dnes s vládou v Madride alebo odmieta akékoľvek diskusie?

V tejto chvíli neexistuje žiaden dialóg medzi katalánskou a španielskou vládou. Tento stav trvá od februára, teda od okamihu, keď vypukla kríza súvisiaca s pandémiou koronavírusu. My by sme privítali diskusiu, ktorú však vláda v Madride katalánskemu vedeniu ani ľuďom neponúka. V každom prípade predpokladáme, že progresívna vláda, ktorá je momentálne v Španielsku pri moci, nám poskytne viac príležitostí na dialóg než predchádzajúci kabinet.

Dôležitou otázkou vo vzťahoch medzi Barcelonou a Madridom je situácia uväznených katalánskych lídrov. Ako to s nimi vyzerá?

V roku 2017 bolo na dlhoročné tresty odsúdených deväť katalánskych lídrov. Momentálne je situácia taká, že sedem z nich je späť vo väzení. Na základe trestného a väzenského práva im katalánske úrady síce v júli schválili miernejší, tretí stupeň väzenia, čo znamená, že by víkendy mohli tráviť doma. Avšak španielsky prokurátor toto rozhodnutie zrušil a Najvyšší súd následne potvrdil, že spomínaných sedem lídrov sa musí vrátiť za mreže. Vzhľadom na aktuálnu situáciu týkajúcu sa pandémie koronavírusu sú nútení tráviť takmer 24 hodín denne vo svojich väzenských celách.

Snažíte sa nejakými prostriedkami dosiahnuť ich prepustenie?

My sa vždy snažíme o rokovanie so španielskym štátom, pretože veríme, že jedine to je najlepšia cesta, ako vyriešiť politický konflikt. Avšak musí sa to stať aj prostredníctvom oslobodenia našich politických väzňov. Práve to je dôvod, prečo na vyjednávací stôl musíme dostať amnestiu pre týchto ľudí.

Protestujú európske vlády proti ich väzneniu?

Európske krajiny svorne hovoria, že túto otázku musíme vyriešiť politickým spôsobom. Avšak presne o toto sa predsa katalánsky ľud snaží už dlhé roky. Strčiť politických lídrov do väzenia určite nie je spôsob, ako dosiahnuť riešenie politickými prostriedkami.

Za mrežami je aj jeden z vašich predchodcov na poste šéfa katalánskej diplomacie Raul Romeva. Ste s ním v kontakte?

Samozrejme, s Raulom som v častom a pravidelnom kontakte. Nie je to nič nezvyčajné, keďže sme obaja z rovnakej politickej strany – Republikánskej ľavice Katalánska. Musím v tejto súvislosti pripomenúť, že my všetkých väznených lídrov rešpektujeme ako legitímnych ministrov a ďalších predstaviteľov Katalánska. Len s tým rozdielom, že nemôžu vykonávať svoje funkcie, keďže sú za mrežami.

Označujete ich za politických väzňov. Ste si istý, že nimi naozaj sú?

Určite áno. Bez najmenších pochybností ide o politických väzňov.

Veríte, že sa čoskoro dostanú na slobodu?

Rozhodnutie Najvyššieho súdu je veľmi jasné, odsúdení sú na dlhé roky väzenia. Keď príslušné väzenské technické orgány súhlasili s tým, aby sa vďaka preradeniu do tretieho stupňa väznenia zlepšili ich podmienky, čo by im umožnilo vyjsť na pár dní v týždni spoza mreží von, sám Najvyšší súd toto rozhodnutie zrušil. Preto je pre nich jedinou cestou von požiadať o amnestiu prostredníctvom väčšiny v španielskom parlamente, čo však dnes nie je v hre.

Hovoríte o tejto záležitosti aj so slovenskými predstaviteľmi?

Prirodzene. My sa snažíme o našich záležitostiach hovoriť s ľuďmi po celom svete, teda aj na Slovensku. Vlani v októbri navštívil vašu krajinu môj priamy predchodca v úrade ministra zahraničných vecí Alfred Bosch. Stretol sa s viacerými slovenskými politikmi vrátane poslancov parlamentu. Ak chceme s našimi požiadavkami uspieť, musíme ľuďom v zahraničí vysvetľovať situáciu Katalánska a obzvlášť väznených lídrov.

Akým spôsobom by vám Slovensko mohlo byť v tejto veci nápomocné?

Slovensko aj ostatné krajiny by nám mohli pomôcť s presviedčaním španielskej vlády, že najlepším, ak nie vôbec jediným spôsobom, ako všetky problémy vyriešiť, je sadnúť si za rokovací stôl. Väzenie a súdne procesy nie sú riešením. A v tejto chvíli, keď máme mnoho politických reprezentantov za mrežami, to platí dvojnásobne. Skrátka, potrebujeme, aby aj ostatné štáty Španielom vysvetlili, že amnestia môže byť jedným z východísk, ako uľahčiť nadviazanie komunikácie medzi oboma stranami.

Po brexite sa Škótsko pripravuje na nové referendum o nezávislosti od Británie. Ak budú Škóti úspešní, mohlo by to byť pozitívnym signálom aj pre Kataláncov?

Presne tak. Všetky akty demokracie sú vždy pozitívne a mali by byť príkladom nielen pre Katalánsko, ale aj ďalšie krajiny, ktoré chcú samy rozhodovať o svojej vlastnej budúcnosti.

Považujete pokojné rozdelenie Česko-Slovenska pred takmer 28 rokmi za modelový príklad budúceho mierového rozchodu Španielov a Kataláncov?

Áno, a nielen Česko-Slovensko. V priebehu uplynulého storočia získalo nezávislosť mnoho európskych krajín na základe mierového procesu. Česko-Slovensko bolo jedným z takýchto štátov, ktoré získali rovnocenných nástupcov. Takže nepochybne môžete byť príkladom pre nás aj pre španielsku vládu.

Považujete nové referendum o katalánskej nezávislosti za reálne?

Ako presvedčený demokrat musím zdôrazniť, že práve referendum je jedným z nástrojov skutočnej demokracie. A v 21. storočí predsa musíme využívať všetky nástroje demokracie, aby sme riešili politické záležitosti a prijímali dôležité rozhodnutia. Preto potrebujeme zorganizovať referendum, avšak s podporou španielskej vlády, ak to bude možné. Chceme viesť dialóg a radi by sme rozhodovali spolu s ňou.

Kedy by ste ho chceli vyhlásiť, je to otázka najbližších rokov?

Ak mám byť úprimný, na túto otázku neviem odpovedať. Pravdou je, že v tejto chvíli ani nechceme presne stanoviť termín, v ktorom by sa nové referendum malo uskutočniť. Najprv musíme začať komunikovať so španielskou vládou a vysvetliť jej a takisto celému svetu, že o politickej situácii chceme diskutovať. Nie je preto vhodné, aby sme už teraz určili čas konania referenda. Riešenie musí byť založené na odpovedi, ktorú nám poskytne práve dialóg.

Kde vidíte najväčšie rozdiely medzi situáciou v Katalánsku a Škótsku? Ako je možné, že britská vláda Škótom povolila referendum a jeho výsledky rešpektovala, zatiaľ čo to vám Španieli neumožňujú?

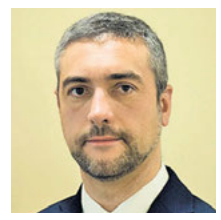

> Strčiť politických lídrov do väzenia určite nie je spôsob, ako dosiahnuť riešenie politickými prostriedkami.

Jeden fakt je viac než istý – Veľká Británia má vyspelejšiu demokraciu než Španielsko. A potvrdzuje to aj spomínané referendum v Škótsku. Škótski občania majú možnosť rozhodovať o svojej vlastnej budúcnosti demokratickým spôsobom. Nám však Španieli neumožnili presne takto isto zorganizovať referendum. Sám teda máte možnosť vidieť, že sú tu skutočne veľké rozdiely medzi oboma našimi krajinami.

Prečo by vlastne Európa mala vaše odtrhnutie tolerovať? Niektorí európski lídri vyslovili obavy, že by to mohlo viesť k odštiepeneckým a separatistickým tendenciám v ostatných regiónoch, ako je Korzika...

Otázka vôbec nestojí tak, že by Európa mala tolerovať separatizmus. O tom to predsa vôbec nie je. Európska únia však musí svojim občanom ponúkať riešenia. Potrebujú mať priestor na vyjadrenie svojho názoru a poznať odpovede na svoje otázky. A ak chcú Európania rozhodovať o svojej budúcnosti hlasovaním, Únia im musí ponúknuť tieto nástroje.

Máte najnovšie údaje o tom, koľko Kataláncov by v referende podporilo nezávislosť svojej krajiny?

Týmito informáciami nedisponujeme, keďže nie sme schopní zorganizovať referendum za normálnej situácie. Referendum z roku 2017 bolo hlasovaním, s ktorým španielska vláda nesúhlasila. Neukázalo teda jednoznačne názor obyvateľov. My chceme zorganizovať riadne schválené referendum, aby sme spoznali skutočné počty podporovateľov nezávislosti. Je to najlepší spôsob, ako sa presvedčiť o naozajstnom zmýšľaní katalánskeho národa.

Ak by vám španielska vláda neumožnila nezávislosť, ste pripravení rokovať s ňou aj o iných alternatívach, napríklad o výraznom posilnení autonómie či vzniku akejsi konfederácie? Alebo je vaším jediným cieľom plná samostatnosť?

Referendum je spôsob, ktorým môžu všetci ľudia vyjadriť svoj názor na to, aký model fungovania chcú v budúcnosti pre Katalánsko. Samozrejme, veľmi dobre si uvedomujeme, že u nás žije veľa ľudí, ktorí si želajú úplnú nezávislosť Katalánska. Avšak takisto je mnoho tých, čo uprednostňujú radšej väčšiu autonómiu či ďalšie riešenia vrátane zachovania súčasného stavu. Pravda je však taká, že 80 percent katalánskeho národa chce o budúcnosti našej krajiny rozhodovať pomocou hlasovania v referende. Taká je skrátka súčasná realita. Takže predovšetkým potrebujeme mať nástroj, prostredníctvom ktorého by nám vôbec bolo umožnené rozhodnúť o našej budúcnosti. Až potom budú môcť ľudia vyjadriť svoje stanovisko pomocou samotného hlasovania.

Neobávate sa toho, že ak by sa opakovala situácia spred troch rokov a katalánskemu ľudu by so Španielmi došla trpezlivosť, vzrastie riziko občianskej vojny?

Absolútne nie. V žiadnom prípade sa to nestane. Katalánsky národ vždy bol a vždy aj bude mierumilovný. Dôkazom toho sú pokojné demonštrácie, ktoré sa dlhé roky konajú v Barcelone a v ďalších mestách 11. septembra, teda počas katalánskeho národného dňa nazývaného La Diada. Aj tieto manifestácie jasne dokazujú, že katalánsky národ chce dosiahnuť referendum a následnú nezávislosť výlučne na základe mierového procesu. Dvoma symbolmi tohto procesu sú volebná urna a hlasovací lístok. Jasne vykresľujú, že Katalánci sú maximálne nekonfliktní a odmietajú ozbrojené násilie.

Poďme k ekonomickej spolupráci medzi Slovenskom a Katalánskom. V ktorých segmentoch vidíte najväčšie príležitosti na jej ďalší rozvoj?

Už dnes máme nadviazanú bohatú spoluprácu medzi Slovenskom a Katalánskom predovšetkým v sektoroch, ako je metalurgický či chemický priemysel. Je všeobecne známe, že minimálne osem katalánskych spoločností rozvinulo svoje podnikanie na Slovensku. Zároveň sme však pripravení spolupracovať s vašou krajinou aj v ďalších sektoroch, v ktorých by mohlo byť posilnenie vzájomných vzťahov pre obe strany zaujímavé.

Katalánsko patrilo v úvodných fázach prvej vlny pandémie koronavírusu na jar tohto roka medzi najviac zasiahnuté oblasti Európy. Ktoré sektory boli najviac postihnuté?

Asi pre vás nebude žiadnym prekvapením, že hoci koronakríza zasiahla väčšinu odvetví našej ekonomiky, najmä v letných mesiacoch sa medzi najviac postihnuté sektory zaradil predovšetkým turizmus. Kríza naň dopadla mimoriadne tvrdo. Ak hovoríme o číslach za júl, august a september, odvetvie cestovného ruchu zaznamenalo straty vo výške okolo 15 miliárd eur. Celkový prepad tržieb z tohto odvetvia tak dosiahol zhruba 40 až 60 percent. Keďže turizmus je pre našu ekonomiku mimoriadne dôležitý, jeho prepad výrazne prispeje k celkovému poklesu nášho hospodárstva. Avšak kríza významne zasiahla aj ďalšie naše sektory podobným spôsobom, ako to bolo v iných európskych krajinách.

Poznáte už odhady, o koľko by sa katalánska ekonomika mala tento rok prepadnúť?

Tieto informácie nemám k dispozícii, je to otázka skôr pre ministra hospodárstva. Avšak očakávame dramatický prepad nášho hrubého domáceho produktu.

Snažíte sa pritiahnuť do Katalánska viac zahraničných turistov? Pripravujete v tomto smere nejaké špeciálne programy?

Keďže turizmus je jedným z kľúčových sektorov katalánskej ekonomiky, bude extrémne dôležitý aj pre obnovu jej rastu. Preto sa snažíme o to, aby sa situácia čo najskôr vrátila do normálnych koľají. A určite máme záujem aj o turistov zo Slovenska. Zrejme viete, že funguje priame letecké spojenie medzi Bratislavou a Gironou. My rokujeme o možnostiach vytvorenia širších kontaktov v cestovnom ruchu medzi oboma krajinami. Okrem toho od februára pracujeme na tom, aby sme poskytli plné bezpečnostné garancie pre ľudí, ktorí chcú prísť do Katalánska na dovolenku a obávajú sa nákazy koronavírusom.

Vajda má Djokovičovi pomôcť prerušiť dominanciu Nadala

TENIS

Dovedna ovládli 36 grandslamov a na prize money už zarobili vyše štvrť miliardy dolárov. Na French Open však jasne kraľuje Španiel. Tohtoročný vyzývateľ zo Srbska však túži odčiniť zlý výsledok z New Yorku.

Martin Rendek ©hn
martin.rendek@mafraslovakia.sk

Generálka na French Open vyšla lepšie Djokovičovi, ktorý vyhral prestížny turnaj v Ríme. SNÍMKA: REUTERS

Bratislava – Obaja patria už v časoch aktívnej hráčskej kariéry do panteónu najväčších tenisových velikánov. Srb Novak Djokovič zarobil dosiaľ len na prize money počas kariéry vyše 144 miliónov dolárov. Žiaden iný tenista nezarobil viac. Na grandslamových turnajoch získal hráč s prezývkou Nole 17 titulov. Okrem toho je 33-ročný belehradský rodák aktuálnou svetovou jednotkou. Jeho protivník, o rok starší Španiel Rafael Nadal, nahral na turnajových prémiách „iba" 121 miliónov dolárov, na konte má však viac grandslamových primátov, celkovo 19. A práve počínanie oboch skúsených tenisových hviezd bude najväčším ťahákom tohtoročného French Open v Paríži, ktorý sa začal úvodnými duelmi už včera.

Rad je teraz na Vajdovi

Djokovič má za sebou náročné týždne, keď ho na US Open diskvalifikovali. Najväčší favorit turnaja totiž nechtiac trafil počas duelu loptičkou čiarovú rozhodkyňu a z podujatia sa tak musel porúčať. V New Yorku bol Srbovým trénerom Goran Ivanišević, v Paríži ho bude usmerňovať Slovák Marián Vajda. Djokovičov trénerský štáb sa strieda, keď ho na jednom grandslame vedie Ivanišević, na ďalšom potom Vajda.

„Pri hráčoch typu Djokovič to už nie je o nejakej zásadnej zmene v tréningu. Skôr je to o doladení drobných detailov a mentálnom nastavení. Pravda je, že s Mariánom sa Novakovi už mnoho ráz darilo a niekde v podvedomí to hráč môže mať," uviedol pre HN mediálny manažér Petry Kvitovej Karel Tejkal.

Výrazná motivácia u oboch

Kým Srb, trénersky podporovaný slovenským koučom, si chce v Paríži napraviť renomé po nevydarenom vystúpení v New Yorku, najlepší antukár tenisovej histórie Rafael Nadal chce zabojovať o jubilejný dvadsiaty titul z grandslamu. Nadal, ktorý podľa magazínu Forbes vlani zarobil 44 miliónov dolárov, by sa v prípade ďalšieho triumfu pod Eiffellovou vežou vyrovnal rekordérovi v počte víťazstiev na turnajoch takzvanej veľkej štvorky – Švajčiarovi Rogerovi Federerovi.

Favorit zostáva nezmenený

A hoci Nadalovi turnajový test pred jeho obľúbeným podujatím nevyšiel, keď na turnaji v Ríme vypadol už vo štvrťfinále, stále zostáva najhorúcejším adeptom aj na tohtoročný triumf. Bol by v poradí už jeho trinásty za ostatných 16 rokov. A hoci rodák z Manacoru prakticky pol roka súťažne nehral, inú ambíciu ako zisk Pohára mušketierov nemôže mať ani tento rok.

„Na papieri je pre mňa najväčším favoritom Rafa Nadal, potom v tesnom závese za ním vidím Novaka Djokoviča a možno aj Rakúšana Dominica Thiema, ktorý predvádza v posledných štyroch-piatich rokoch na antuke úchvatný tenis," uviedol počas videorozhovoru pre Tennis Channel bývalý americký tenista Jim Courier.

Tohtoročná edícia French Open bude úplne iná a špecifická. Už len tým, že sa hrá v inom termíne a tenisti prišli po pauze odlišne rozohraní. Aj preto si Karel Tejkal myslí, že na parížskej tehlovej múčke sa môže udiať viacero prekvapení. „Je veľmi ťažké predvídať alebo tipovať výsledky. V normálnej sezóne sa istý vývoj a forma dajú predikovať. Tentoraz to však môže byť podujatie, kde sa zrodí viacero prekvapivých výsledkov," poznamenal český manažér z tenisovej sféry.

Dlhoročná rivalita

Ak by sa Djokovič a Nadal stretli 11. októbra vo finále, išlo by o ich celkovo už 56. meranie síl na profi okruhu. Miernu prevahu má vo vzájomných súbojoch Djokovič, ktorý doteraz vyhral 29 stretnutí, Nadal zdolal Srba 26-krát.

Djokovič dnes privíta v dueli prvého kola Švéda Mikaela Ymera, Nadalovi sa na úvod postaví do cesty Bielorus Egor Gerasimov.

French Open sa mal pôvodne odohrať na prelome mája a júna, pre pandémiu koronavírusu ho však museli preložiť na jesenný termín, pričom celé podujatie prebieha za prísnych bezpečnostno-hygienických opatrení. „Museli sme prísť v predstihu kvôli testom. V porovnaní s New Yorkom to bolo o dosť horšie. Čakali sme 27 hodín na výsledok, až potom nám dali akreditácie. Rúška sú tu povinné úplne všade," priblížila pre TASR dennú realitu posledných dní v Paríži naša fedcupová reprezentantka Viktória Kužmová.

Organizátori znížili kapacitu na tisíc návštevníkov

Organizátori parížskeho podujatia zredukovali ešte pred úvodnými zápasmi limit na tribúnach na tisíc divákov. Donútila ich k tomu pandemická situácia vo Francúzsku, ktoré hlási značný denný nárast nových prípadov nákazy koronavírusom. Pôvodne počítali organizátori s dennou návštevou 20-tisíc ľudí, pred troma týždňami dúfali aspoň v 11 a pol tisíca divákov, minulý týždeň ich bolo už len 5-tisíc. Hlavná súťaž potrvá do 11. októbra a ide o druhý „pandemický" grandslam sezóny. US Open sa v New Yorku uskutočnil za zatvorenými dverami.

Klein v MMA vyhral knokautom

Abú Zabí – Slovenský bojovník Ľudovít Klein triumfoval vo svojej premiére v najprestížnejšej organizácii miešaných bojových umení. Na podujatí UFC 253 v Abú Zabí v nedeľu ráno zdolal Novozélanďana Shanea Younga v perovej divízii k. o. po minúte a 16 sekundách.

Dvadsaťpäťročný Klein na začiatku súboja súpera najprv prečítal a potom ho po sérii úderov kopom na hlavu dostal na zem. Hneď v prvom zápase tohto rangu tak oslávil víťazstvo. Slovák síce pred ním nesplnil hmotnostný limit, keď ho na oficiálnom vážení prekročil o 1,8 kg, o debut však neprišiel. No musel sa vzdať podielu zo svojho zárobku, jeho súper súhlasil so stretnutím mimo váhového limitu v tzv. „catchweight". „Je to skvelý pocit, najlepší v mojom živote. Som neskutočne šťastný," povedal slovenský bojovník po zápase.

76
SEKÚND
trval víťazný zápas Ľudovíta Kleina v rámci jeho premiéry v UFC 253.

Klein si v profesionálnej kariére pripísal 17 triumfov a dve prehry. Víťaznú sériu ťahá od novembra 2017, odkedy dosiahol osem úspechov za sebou. O dva roky starší Novozélanďan má profesionálnu bilanciu 13 – 5, v UFC sa po prehre s úradujúcim šampiónom perovej váhy Alexandrom Volkanovským radoval dvakrát za sebou, teraz ho pokoril Klein.

V ďalších zápasoch obhájil titul v kategórii do 84 kg Nigérijčan Israel Adesanya. V dueli v strednej váhe knokautoval Brazílčana Paula Costu v druhom kole. Nový šampión sa zrodil v poloťažkej váhe do 93 kg. Poliak Jan Blachowicz ukončil zápas predčasne v súboji s Američanom Dominickom Reyesom. Pred koncom druhej päťminútovky zasadil súperovi rozhodujúci úder, ktorým favorizovaného rivala zrazil na zem. (TASR)

HN
obsah rozhoduje
FIRMY & FINANCIE
číslo 186
28. septembra 2020

EKONOMIKA DRUHÚ VLNU POCÍTI

Posilnenie ekonomickej dôvery prinesie až vakcína, hovorí šéf IFP

FIRMY & FINANCIE | 12

Získať prácu v banke je čoraz náročnejšie

FINANCIE

Trend digitalizácie spôsobil, že počet ľudí pracujúcich v bankách klesol v druhom kvartáli na 19-tisíc, čo je medziročný pokles o 469 ľudí.

Juraj Pivarči ©hn
juraj.pivarci@mafraslovakia.sk

Bratislava – Slovenské finančné domy strácajú záujem o nových ľudí na tradičných bankárskych pozíciách. Podľa najväčšieho slovenského pracovného portálu profesia.sk oproti minulému roku poklesol počet nových pracovných ponúk v auguste o viac ako tretinu. „Aktuálne evidujeme v tomto sektore približne 34-percentnú medziročnú stratu. Treba zdôrazniť, že v porovnaní s celkovým vývojom ide o nadpriemerný prepad," uviedla jeho hovorkyňa Nikola Richterová.

Počas augusta pribudlo na portáli v segmente 746 pracovných ponúk, rok predtým to bolo 1 131. Tým medzi uchádzačmi o zamestnanie rastie aj konkurencia o pracovné miesta. „Výrazný pokles počtu pracovných ponúk zvýšil priemerný počet reakcií na ponuky v bankovníctve. Kým počas leta 2019, teda v mesiacoch júl a august, zareagovalo na jednu ponuku v sektore priemerne osem uchádzačov, počas júla a augusta 2020 išlo už o 26 uchádzačov," dodala.

Hlad po pracovníkoch IT

Slovenské bankovníctvo podobne ako všade vo svete prechádza do digitálneho sveta a koronavírus celý proces ešte urýchlil. Klienti sa presunuli do online prostredia a kamenné pobočky tak strácajú na dôležitosti. Tento trend sa ukázal aj na počte ľudí, ktorí na Slovensku pracujú v bankovníctve. Podľa údajov Národnej banky Slovenska to bolo v druhom kvartáli tohto roka v komerčnom sektore 19 007 ľudí, pričom v rovnakom období pred rokom 19 476, teda takmer o 2,5 percenta viac. „Motorom tohto procesu však nie je digitalizácia, ale zmeny na strane príjmov bánk. Digitalizácia len priniesla technológie, ktoré existujúcu snahu sčasti zjednodušujú," hovorí Veronika Hrašková, senior manažérka zo spoločnosti Deloitte. Banky navyše v súčasnosti prechádzajú obdobím, keď im klesá zisk. Pri nízkych úrokových sadzbách, odložených splátkach, opatreniach regulátora, ale tiež pri zvýšených nákladoch na ochranu zdravia zamestnancov tak snaha o optimalizáciu nákladov naberá na dôležitosti. Pokles počtu zamestnancov preto podľa odborníkov bude pokračovať. „Náklady na vedenie pobočiek je signifikantná nákladová položka každej banky. Je preto logické, že úsporné opatrenia bánk smerujú aj k redukcii počtu zamestnancov. Je to trend, ktorý sa dá očakávať aj do budúcnosti," doplnil analytik Finančného kompasu Maroš Ovčarik.

Znižovanie stavu pracovníkov sa však v istom okamihu musí zastaviť. Digitalizácia si vyžiada investície do zamestnancov so schopnosťami využívať technológie – IT pracovníkov. „V rámci aktuálnej transformácie stále prijímame nových ľudí na viacero kľúčových pozícií dôležitých pre moderné digitálne bankovníctvo," potvrdila hovorkyňa Slovenskej sporiteľne Marta Cesnaková.

Z bánk poradne

Aj preto rastie v bankovníctve priemerný plat. Kým v roku 2019 to bolo v hrubom 1 542 eur, tento rok je to už 1 617 eur.

Osobný kontakt s bankármi však úplne nezmizne. Aj keď sme svedkami rušenia pobočiek „na každom rohu", naďalej ostanú dôležitou súčasťou každého finančného domu. „Už niekoľko rokov vidíme zlučovanie pobočiek alebo zmien v ich lokalizácii tak, aby boli pre klientov čo najdostupnejšie. Taktiež sa mení charakter služieb, ktoré poskytujú," povedala hovorkyňa ČSOB Anna Jamborová. Kamenné pobočky by tak mali zmeniť na akési poradenské centrá, kde sa nebudú uskutočňovať transakcie, ale budú poskytovať informácie a nastavovať sa konkrétne finančné produkty.

Vývoj počtu zamestnancov v komerčných bankách
(v tisícoch)

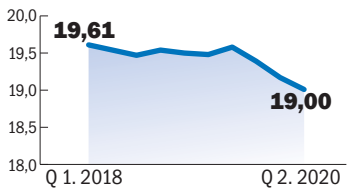

Zdroj: NBS

Švajčiari hlasujú o pohybe osôb

Bern – Švajčiari včera hlasovali v referende o piatich národných a niekoľkých regionálnych otázkach. Najvýznamnejšou je hlasovanie o zrušení zmluvy s Úniou o voľnom pohybe. Plebiscit iniciovala nacionalistická Švajčiarska ľudová strana. Hlasovať sa bude aj o zavedení dvojtýždňovej otcovskej dovolenky. Referendum o voľnom pohybe osôb je významné aj pre susedné štáty. Len Nemcov žije vo Švajčiarsku 300-tisíc. Od roku 1990 vzrástol počet obyvateľov krajiny o štvrtinu na 8,6 milióna a ľudovci sa obávajú preľudnenia. Podľa prieskumov návrh neuspeje. (ČTK)

SNÍMKA: TASR/AP

BURZY V POHYBE

COVID – 19 zasiahol komodity

Lukáš Lipovský
analytik X-Trade Brokers

Nárast počtu nových prípadov koronavírusu v mnohých krajinách môže ohroziť prebiehajúce hospodárske oživenie. Početné krajiny (najmä v západnej Európe) museli pristúpiť k obnoveniu určitých opatrení s cieľom spomaliť šírenie nákazy, čo vyvolalo v niektorých metropolách vrátane Londýna protesty. No zatiaľ ide skôr o čiastkové opatrenia, ktoré majú len obmedzený dosah na hospodárske oživenie. No v prípade, ak by sa ukázalo, že krajiny budú musieť zavádzať prísnejšie opatrenia, ekonomika môže opäť čeliť poklesu.

Vývoj aktív na trhoch tomuto scenáru čoraz viac zodpovedá. V prvom rade treba poznamenať, že klesajú inflačné očakávania, ktoré sú do značnej miery ovplyvnené očakávaným poklesom agregátnej spotreby.

V kombinácii s postupným obmedzovaním štátnych balíkov na pomoc spoločnostiam dochádza na akciových trhoch k pomerne výrazným poklesom. No horšie na túto situáciu zareagovali komoditné trhy. Ceny ropy zaznamenali od augustových maxím pokles približne o 10 percent podobne ako zlato, pričom ceny striebra dokonca klesli až o 23 percent vďaka spomínaným klesajúcim inflačným očakávaniam. Ceny ropy sú ťahané nadol najmä stále sa zhoršujúcimi vyhliadkami týkajúcimi sa dopytu po rope, ktorý agentúra EIA znížila posledné dva mesiace o 400-tisíc barelov denne, pričom v skutočnosti môže dôjsť k ešte výraznejšiemu poklesu dopytu. Otázne pre ďalší vývoj na trhu s ropou je, ako zareagujú krajiny OPEC na pokles cien čierneho zlata.

POTRAVINÁRSTVO

OSN prekvapila správou o raste plytvania potravinami

Praha – Cieľ Organizácie Spojených národov znížiť do roku 2030 potravinový odpad o polovicu, sa v dôsledku koronavírusovej pandémie zrejme nepodarí. Tretina všetkých potravín totiž rok čo rok počas cesty od farmárov k spotrebiteľom končí v koši a ciele OSN sú tak žalostne ďaleko.

Podľa skupiny Champions 12.3 pri OSN, v ktorej sú celosvetoví lídri potravinárskeho priemyslu a zaoberá sa práve znižovaním potravinového odpadu, musí viac vlád aj spoločností prijať akčný plán na obmedzenie plytvania s potravinami. Situácia je o to urgentnejšia, keďže na dosiahnutie cieľa ostáva už len necelých 10 rokov.

Bohatší plytvajú doma

Aj keď sa o splnení cieľa momentálne nedá hovoriť, zmeny sa aspoň niekde dejú. Napríklad v Spojenom kráľovstve sa medzi rokmi 2017 až 2018 znížil potravinový odpad o 27 percent. Británia sa tak stala prvou krajinou, ktorá sa dostala nad polovicu vytýčeného cieľa. Snažia sa aj niektoré firmy. Podľa OSN majú dobre nastavenú stratégiu napríklad vo firme Campbell, Arla Foods alebo v Tescu v strednej Európe. Od prvého zverejnenia údajov o potravinovom odpade v rokoch 2016 až 2017 sa totiž spoločnosti Tesco podarilo znížiť objem potravinového odpadu o 66 percent. Pri porovnaní plytvania potravinami s ich celkovým predajom sa plytvanie znížilo o 58 percent, čo znamená, že len 0,69 percenta potravín, ktoré Tesco predáva, aktuálne končí v odpade. Ciele udržateľného rozvoja OSN tak spoločnosť dosiahla už 10 rokov pred stanoveným termínom.

8
PERCENT
všetkých skleníkových plynov spôsobuje potravinový odpad.

V európskych a severoamerických štátoch väčšinou najviac plytvajú samotné domácnosti. V Severnej Amerike je to zhruba 58 percent z celkového potravinového odpadu. Na české domácnosti pripadá podľa štúdií 40 až 50 percent potravinového odpadu. Zvyšok sa delí medzi predaj, poľnohospodárstvo a spracovateľský priemysel.

Ten je na rozdiel od bohatších štátov najmenej šetrným odvetvím potravinárskeho priemyslu v subsaharskej Afrike. Spracovaním tam totiž vznikne viac ako tretina odpadu. Podľa odhadov vyprodukuje Česká republika dohromady za rok zhruba 800-tisíc ton potravinového odpadu, v prepočte na obyvateľa tak v rámci Únie nepatrí medzi najhoršie. Lepšie sú na tom len Grécko, Malta, Rumunsko a Slovinsko.

Tretina v koši a emisie

OSN pre výživu a poľnohospodárstvo odhaduje, že približne tretina všetkých vyprodukovaných potravín na svete sa nespotrebuje a vyhodí. Z ekologického hľadiska spôsobuje tento potravinový odpad približne osem percent všetkých emisií skleníkových plynov.

Ak by bolo celkové množstvo vyplytvaných potravín brané ako samostatný štát, boli by po Číne a USA tretím najväčším producentom skleníkových plynov. V skutočnosti potravinový odpad produkuje viac ako štvornásobok ročných emisií skleníkových plynov leteckej dopravy. Aj preto členské štáty Únie odsúhlasili spoločnú metodiku zbierania dát vzhľadom na potravinový odpad. Prvé spoločné dáta očakáva Európska komisia v polovici roku 2022.

Anna Koucká, idnes.cz

EUR/USD	1,163	-0,001	EUR/CZK	27,107	0,092	EUR/PLN	4,556	0,026	EUR/HUF	363,160	-1,290	EUR/GBP	0,913	0,001

Európska energetická burza v Lipsku

Názov	posledná cena v EUR	nárast	ročné max.	ročné min.
DE Phel Base D	47,26	57,38	633828	0,43
DE Phel Peak D	54,44	52,75	340625	0,07

Všetky ceny sú v EUR, pri elektrických energiách v EUR/MWh, pri povolenke len v EUR

Kotácia kovov AVK

vyplývajúca z cien LME a ďalších súvisiacich nákladov

Meď:	5 813,9 € /t
Hliník:	1 564,5 € /t

Lehota platnosti: od 21. 9. 2020 do 25. 9. 2020

Kovy

Drahé	LME	USD		Jedn.
Názov	Fixing PM			
Zlato	1 860,05			TR OZ
Striebro	22,86			TR OZ
Platina	847,00			TR OZ
Paládium	2 216,00			TR OZ
Základné	**LME**			
Názov	**Settlement**	**Ponuka**	**Dopyt**	**Jedn.**
Meď GRADE "A"	6543,55	6543,75	0	USD/mT
Olovo 99,97 %	1811	0	1810,8	USD/mT
Hliník 99,70 %	1712,5	0	0	USD/mT
Hliník - zliatina	1497,25	0	0	USD/mT
Nikel 99,80 %	14220	0	0	USD/mT
Cín 99,85 %	17150	0	0	USD/mT
Zinok 99,995 %	2356,75	0	0	USD/mT
Strategické	**OTC**			
Názov	**Cena**			**Jedn.**
Antimón 99,65 %	5600/5800			USD/mT
Arzén 99,00 %	2,5/3			USD/lbs
Bizmut 99,99 %	2,7/2,9			USD/lbs
Kadmium 99,99 %	0,95/1,05			USD/lbs
Kadmium 99,95 %	0,9/1			USD/lbs
Fe Chrome, Hi Carbon	0,79/0,8			USD/lbs
Kobalt - katódy 99,80 %	15,35/15,65			USD/lbs
Kobalt - katódy 99,60 %	–			USD/lbs
Kobalt - ingot 99,30 %	35,5/37			USD/lbs
Gálium - ingot 99,99 %	170/200			USD/Kg
Germánium kov	975/1020			USD/Kg
Germánium - dioxid	900/950			USD/Kg
Indium ing. 99,97 %	145/165			USD/Kg
Magnézium 99,90 %	1950/2050			USD/mT
Ferromangán	1032/1065			USD/mT
Mangán elect.	1635/1700			USD/mT
Ortuť	–			USD/flsk
Molyb Fe65 West	20,75/21,2			USD/Kg
Molyb Fe60 China	–			USD/Kg
Ruthénium	266/270			USD/Oz
Selén 99,5 % PWD	6,1/7			USD/lbs
Silicon Fe 75 Russian	940/950			USD/mT
Silicon Metal Lumps	1700/1800			USD/mT
Tantal	60/64			USD/lbs
Titanium Sponge 99.6	6,75/7,65			USD/Kg
Ferrotitán 70 % Západ	3,6/4			USD/Kg
Tungsten Ferro	24/29			USD/Kg
Vanadium Fe 80 (T2)	24,5/25			USD/Kg
Vanadium Pentox	5/6			USD/lbs
Wolframite	–			USD/MTU

Kurzový lístok ECB č. 186 25. 9. 2020

Štát	Kód	Stred
USA	USD	1,1634
Japonsko	JPY	122,74
Bulharsko	BGN	1,9558
Česká republika	CZK	27,107
Dánsko	DKK	7,4465
V. Británia	GBP	0,91343
Maďarsko	HUF	363,16
Poľsko	PLN	4,5557
Rumunsko	RON	4,8753
Švédsko	SEK	10,6285
Švajčiarsko	CHF	1,0798
Island	ISK	161,80
Nórsko	NOK	11,1445
Chorvátsko	HRK	7,5490
Rusko	RUB	90,4050
Turecko	TRY	8,8709
Austrália	AUD	1,6548
Brazília	BRL	6,4560
Kanada	CAD	1,5560
Čína	CNY	7,9451
Hongkong	HKD	9,0165
Indonézia	IDR	17 299,76
Izrael	ILS	4,0528
India	INR	85,7175
Južná Kórea	KRW	1 367,57
Mexiko	MXN	26,0006
Malajzia	MYR	4,8485
Nový Zéland	NZD	1,7756
Filipíny	PHP	56,431
Singapur	SGD	1,6022
Thajsko	THB	36,781
JAR	ZAR	19,9000

Kurzový lístok ČNB č. 187 (vybrané meny) 25. 9. 2020

Štát	Množstvo	Kód	Stred
Austrália	1	AUD	16,380
Bulharsko	1	BGN	13,856
EMÚ	1	EUR	27,105
Chorvátsko	1	HRK	3,590
Japonsko	100	JPY	22,081
Kanada	1	CAD	17,415
Maďarsko	100	HUF	7,464
Poľsko	1	PLN	5,950
Rumunsko	1	RON	5,559
Rusko	100	RUB	29,988
Švajčiarsko	1	CHF	25,101
USA	1	USD	23,294
Veľká Británia	1	GBP	29,110

Vládne dlhopisy 25. 9. 2020

	splatnosť 5 rokov				splatnosť 10 rokov			
	kupón	splatnosť	kurz	výnos	kupón	splatnosť	kurz	výnos
Nemecko	0	10.10.2025	103,674	-0,715	0	15.8.2030	105,323	-0,524
Francúzsko	0,5	25.5.2025	105,216	-0,602	0	25.11.2030	102,567	-0,2493
Dánsko	1,75	15.11.2025	112,185	-0,584	0,5	15.11.2029	108,590	-0,421
Belgicko	0,8	22.6.2025	106,766	-0,606	0,1	22.6.2030	103,855	-0,29
Holandsko	0,25	15.7.2025	104,390	-0,649	0	15.7.2030	104,082	-0,408
EÚ	0	10.10.2025	103,674	-0,715	0	15.8.2030	105,323	-0,524
Veľká Británia	0,625	7.6.2025	103,35	-0,087	4,75	7.12.2030	145,939	0,195
Španielsko	0	31.1.2025	101,171	-0,268	1,25	31.10.2030	109,911	0,254
Taliansko	1,85	1.7.2025	107,416	0,279	1,65	1.12.2030	107,333	0,896
Česko	2,4	17.9.2025	108,96	0,565	0,95	15.5.2030	100,67	0,877
Fínsko	0,875	15.9.2025	107,49	-0,607	0	15.9.2030	103,293	-0,325

Uvádzaná hodnota výnosu tvorí v príslušnej krajine základnú sadzbu pre ďalšie emisie, hodnoty k 18:00 CET

Krížové kurzy vybratých svetových mien 25. 9. 2020

	EUR	USD	GPB	SEK	DKK	CHF	JPY	CAD	AUD
AUD	0,6042	0,7028	0,5513	6,4127	4,4985	0,6526	74,2300	0,9408	1
CAD	0,6422	0,7471	0,5860	6,8164	4,7817	0,6937	78,9000	1	1,0630
JPY	0,8140	0,9469	0,7428	8,6394	6,0604	0,8792	100	1,2675	1,3472
CHF	0,9259	1,0770	0,8448	9,8265	6,8932	1	113,6750	1,4417	1,5324
DKK	0,1343	0,1562	0,1226	1,4256	1	14,5070	16,5006	0,2092	0,2223
SEK	0,0943	0,1096	0,0860	1	0,7015	0,1018	11,5751	0,1468	0,1559
GPB	1,0959	1,2748	1	11,6313	8,1593	1,1833	134,5950	1,7064	1,8137
USD	0,8597	1	0,7845	9,1244	6,4007	0,9286	105,6150	1,3386	1,4229
EUR	1	1,1632	0,9128	10,6127	7,4443	1,0803	122,7800	1,5571	1,6549

Základné úrokové miery depozitov na trhoch 25. 9. 2020

	1 mesiac	2 mesiace	3 mesiace	6 mesiacov	9 mesiacov	1 rok
LIBOR GBP	0,04663	0,05825	0,05838	0,09238	–	0,15763
EURIBOR EUR	-0,523	–	-0,498	-0,468	–	-0,433
LIBOR USD	0,0801	0,1844	0,2179	0,2713	–	0,3693
TIBOR JPY	-0,10667	-0,07433	-0,09667	-0,05067	–	0,05133

INZERCIA

Emitent ZTS Sabinov, a.s.,
Hollého 27, 083 30 Sabinov, IČO: 00 590 797

v súlade s ustanoveniami Zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov zverejňuje regulované informácie, ktorých predmetom je Polročná finančná správa za I. polrok 2020, ktorá bude zverejnená na jeho internetovej stránke **www.ztssabinov.sk** dňa 30. 09. 2020.
Oznámenie o regulovanej informácii sa podáva 24.09.2020.“

MS202302/01

Emitent SEMAT, a.s., Farárske 6922, 917 01 Trnava, IČO: 34 120 076, zapísaný v OR OS Trnava, oddiel Sa, vl.č. 92/T, podľa zákona č. 429/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov oznamuje, že polročná finančná správa emitenta za rok 2020 je zverejnená na internetovej stránke spoločnosti www.semat.sk.

MS202244/01

Falošného advokáta polícia odmietala riešiť

KAUZA

Petra Chrašča nedávno obvinili z podplácania štátneho tajomníka rezortu pôdohospodárstva, no už v roku 2018 na neho podala trestné oznámenie advokátska komora.

Jana Šimíčková ©hn
jana.simickova@mafraslovakia.sk

Bratislava – Počas policajnej akcie s názvom Contrakt skončil s putami na rukách nielen vysokostavený manažér istej súkromnej firmy, ale i Peter Chrašč, médiami často citovaný odborník na paragrafy. Počas svojich vystúpení bol predstavovaný ako známy advokát a on zrejme neprotestoval, keďže v tejto pozícii vystupoval opakovane niekoľko rokov. Najnovšie však vysvitlo, že neoprávnene. Peter Chrašč totiž advokátom nie je, čo potvrdila Slovenská advokátska komora.

„Petra Chrašča nevedieme v našej databáze ani ako advokáta a ani ako koncipienta, dokonca sa jeho meno nedá vyhľadať ani v historických záznamoch,“ povedala pre HN hovorkyňa advokátskej komory Alexandra Donevová. V tejto súvislosti upozornila, že právne služby na Slovensku môže v plnom rozsahu poskytovať len advokát vedený v databáze Slovenskej advokátskej komory. „V obmedzenej miere ide aj o iné právne povolania – notári, exekútori, ale len v im zákonom vymedzených oblastiach, prípadne podnikový právnik pre svojho zamestnávateľa, ak je zamestnanec podniku,“ spresnila Donevová. Ak podľa nej niekto poskytuje právne služby bez oprávnenia, takéto konanie môže napĺňať aj skutkovú podstatu trestného činu neoprávneného podnikania.

Preverovaný políciou

Práve preto komora podala na Petra Chrašča v roku 2018 trestné oznámenia. „Týkali sa podozrení zo spáchania trestného činu neoprávneného podnikania, poškodzovania spotrebiteľa, zneužívania účasti na hospodárskej činnosti a krátenie dane,“ priblížila Donevová s tým, že dlhodobá prax orgánov činných v trestnom konaní je takéto prípady zľahčovať a nezaoberať sa nimi. Rovnako sa to skončilo aj vo veci tohto trestného oznámenia.

„Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava I ho v roku 2018 odmietlo s tým, že Chrašč počas výsluchu vyšetrovateľovi tvrdil, že to robí ako civilné zastupovanie v občianskych veciach bez nároku na odmenu,“ priblížila Donevová. Podľa vyšetrovateľa sa tak nepodarilo preukázať, že by to P. Ch. robil s cieľom zisku. „Takéto konanie, respektíve nekonanie napomáha práve tomu, že si niektoré osoby podvodným spôsobom budujú kariéru a povesť a prípadne otvárajú dvere aj k páchaniu ďalších trestných činov,“ zdôrazňuje hovorkyňa a dodáva, že komora má disciplinárnu právomoc len nad riadne zapísanými advokátmi a v takejto veci nevie urobiť viac ako podať trestné oznámenie.

> Chrašč počas výsluchu tvrdil, že to robí ako civilné zastupovanie.
>
> **Alexandra Donevová,** hovorkyňa advokátskej komory

Je vo väzbe

Aktuálne Peter Chrašč čelí závažným podozreniam. Spolu s obchodným riaditeľom IT firmy Lomtec.com je obvinený z podplácania a z legalizácie príjmov z trestnej činnosti. Podľa vyšetrovateľov NAKA sa obaja pokúšali sumou 60-tisíc eur podplatiť štátneho tajomníka ministerstva pôdohospodárstva Martina Fecka v snahe získať štátnu zákazku za vyše milióna eur.

Dvojicu obvinených poslal sudca Špecializovaného trestného súdu do vyšetrovacej väzby. V prípade dokázania viny obom hrozí až 12-ročný trest. Chrašč pred zadržaním pôsobil aj na Miestnom úrade v bratislavských Rusovciach, kde bol od januára 2019 zamestnaný na dohodu. Jeho agenda sa viazala na činnosť spoločného stavebného úradu a podľa starostky Rusoviec Lucie Tulekovej Henčelovej nijako nesúvisela so skutkovou podstatou, z ktorej je obvinený. „Keďže mestská časť nemá žiadnu vedomosť o ďalšom postupe vyšetrovania jeho prípadu a nie je nám známa žiadna informácia z vyšetrovacieho spisu, rozhodli sme sa nateraz pozastaviť spoluprácu s JUDr. Chraščom do odvolania,“ uviedla starostka.

Výzva k občanom

Advokátska komora preto apeluje na verejnosť, aby si dávala pozor na podvodníkov, „pokútnikov“ a právnych šmejdov. Na to, aby sa niekto stal advokátom, musí splniť prísne podmienky, ako je vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore právo, tri roky prípravy na budúce povolanie u iného advokáta – koncipientúra a zložiť náročnú advokátsku skúšku. Každý advokát má disciplinárnu aj hmotnú zodpovednosť za svoju činnosť. „Podvodníci na rozdiel od advokátov nenesú za svoje rady žiadnu zodpovednosť a ak niekomu zle poradia, môže takáto osoba prísť o svoje právo alebo majetok bez toho, aby bolo možné niekoho za zlú radu brať na zodpovednosť,“ vysvetľuje Donevová.

Vždy je preto podľa nej dobré overiť si, či osoba, ktorá o sebe tvrdí, že je advokát alebo exekútor, ním aj naozaj je. Združenie na svojej webovej stránke vedie zoznam všetkých advokátov, rovnako tak aj Slovenská komora exekútorov.

Trump nominoval Barettovú

Washington – Americký prezident Donald Trump si za kandidátku na novú sudkyňu Najvyššieho súdu USA vybral Amy Coneyovú Barrettovú. Jeho voľba nie je prekvapivá. Mnoho amerických médií už vopred s odvolaním sa na svoje zdroje informovalo, že práve táto konzervatívna sudkyňa federálneho odvolacieho súdu v Chicagu by mala nahradiť liberálnu sudkyňu Ruth Baderovú Ginsburgovú, ktorá zomrela minulý týždeň vo veku 87 rokov. „Je mojou cťou nominovať jeden z najskvelejších a najnadanejších právnických mozgov do Najvyššieho súdu,“ oznámil Trump. Barrettová následne povedala, že je na túto prácu „mimoriadne kvalifikovaná“. (ČTK)

SNÍMKA: REUTERS

LETECKÝ PRIEMYSEL

Boeing 737 MAX možno vzlietne ešte tento rok

Praha – Podľa Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva by regulátori mohli v novembri posvätiť obnovenie prevádzky lietadiel Boeing 737 MAX. Inžinieri Federálneho úradu pre letectvo, amerického ekvivalentu európskej agentúry, však požadujú revíziu kokpitu, ďalšiu úpravu letového systému a pridanie ochranných prvkov. „Po prvý raz za rok a pol môžem povedať, že je na dohľad koniec práce okolo lietadiel MAX,“ uviedol pre agentúru Reuters šéf Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva Patrick Ky.

Reuters predpokladá, že agentúra povolí vzlietnutie lietadiel v novembri. Ky však upozornil, že povolenie na štátnych úrovniach, ktoré jednotlivé letecké spoločnosti potrebujú na obnovenie prevádzky, by si mohlo vyžiadať o niečo viac času. Odborová organizácia zastupujúca inžinierov Federálneho úradu pre letectvo však hovorí, že opravy lietadla, ktoré navrhla vláda, nie sú dostačujúce. Odborári uviedli, že MAX musí dodržiavať prísnejšie normy a vyzývajú, aby do lietadiel pribudli ďalšie bezpečnostné prvky. (IDNES.CZ)

346
ĽUDÍ
zahynulo pri dvoch nehodách lietadiel 737 MAX.

FINANCIE

Home Credit spadol do straty 619 miliónov

Praha – Skupina Home Credit, ktorá je súčasťou skupiny PPF Petra Kellnera, vykázala v prvom polroku 2020 stratu 619 miliónov eur, teda asi 16,7 miliardy českých korún. Stratu spôsobila tvorba rezerv na pokrytie rizík spojených s koronavírusovou pandémiou. „Skupina tým posilnila svoju odolnosť proti možným budúcim stratám z negatívnych ekonomických dôsledkov,“ uviedla spoločnosť v správe.

Vírus zasiahol všetky trhy Home Creditu naraz, časť z nich, predovšetkým Filipíny, Indiu a Čínu, však veľmi závažne. Od začiatku prázdnin krajiny Juhovýchodnej Ázie však postupne ukončujú najtvrdšie obmedzenia a vracajú sa k oživeniu dopytu. „Veľmi konzervatívne vytvorené rezervy sú tak obozretným vankúšom proti panujúcim neistotám, ako aj odrazovým mostíkom pre príležitosti, len čo zdravotná kríza s hospodárskymi dôsledkami pominie, v súčasnosti však skupina ešte poskytuje splátkové prázdniny mnohým klientom podľa podmienok na jednotlivých trhoch,“ stojí vo vyhlásení. K 30. júnu dosiahol celkový objem úverov 16,2 miliardy eur, čo v porovnaní s koncom roku 2019 predstavuje pokles o 20 percent. Za prepadom stojí plošné uzavretie obchodov a zavedenie karantén, ktoré utlmili spotrebiteľský dopyt. Spoločnosť tiež uviedla, že v prvom polroku sprísnila podmienky na poskytovanie nových úverov. (IDNES.CZ)

HN konferencie

Slovenské zdravotníctvo 2020

Termín podujatia
24. 9. 2020

Miesto podujatia
Crowne Plaza Bratislava

Hlavný partner
DÔVERA zdravotná poisťovňa

Partneri
Dr.Max, Všeobecná zdravotná poisťovňa, Perfect Distribution, AGEL SK

Krajčí nachystal balík pre všetky tri poisťovne

HN KONFERENCIA

Záchranné koleso vláda nakoniec hodí všetkým trom zdravotným poisťovniam. Potvrdil to minister financií Marek Krajčí na konferencii Slovenské zdravotníctvo 2020. Pre súkromníkov v tom však bude háčik.

Peter Madro ©hn
peter.madro@mafraslovakia.sk

Šéfovia poisťovní zľava Michal Špaňár, Martin Kultan a Richard Strapko sa zhodli, že pomoc musia dostať všetci traja.

SNÍMKA: HN/ PAVOL FUNTÁL

Bratislava – Ešte cez prázdniny sa zdalo, že štát bude selektovať. Pomoc pre zdravotné poisťovne, ktoré prišli počas prvej vlny pandémie o 200 až 250 miliónov eur, mala prioritne cieliť na štátnu Všeobecnú. Práve voči nej podľa svojich slov cítili ministri financií a zdravotníctva Eduard Heger a Marek Krajčí silný záväzok. Pomoc dvojici súkromníkov preto nechávali otvorenú. Teraz je už jasné, že štát pomôže všetkým trom. Na HN konferencii Slovenské zdravotníctvo 2020 to potvrdil Krajčí.

Bez pomoci to nejde

„Rokovania sú takmer na konci. Štát ponúkne pomoc, ale ponúkne kapitálovú pomoc všetkým trom poisťovniam. Záležať však bude na nich, či o ňu budú mať záujem," povedal Krajčí. Rokovania, ktoré by celý problém mali posunúť smerom k riešeniu, sú naplánované už na tento týždeň.

„Nikto z ministerstva zdravotníctva ani financií nekomunikuje. Ich komunikácia sa blíži k nule," uviedol na konferencii Martin Kultan, generálny riaditeľ poisťovne Dôvera. Podľa neho za posledných desať rokov poklesol objem peňazí platených zo štátneho rozpočtu a zodpovednosť sa presunula na zamestnávateľov a zamestnancov.

Šéf poisťovne Union Michal Špaňár si zásadne stojí za tým, že najlepšia forma dofinancovania je zvýšenie neadekvátne nízkych platieb za poistenca štátu. „Chyba, ktorá sa stala, nie je vinou zdravotných poisťovní a nemyslím si, že je dobré vôbec uvažovať o inej alternatíve," povedal.

To, že sa v rámci štátnej pomoci musí ujsť všetkým trom, uznáva aj riaditeľ Všeobecnej zdravotnej poisťovne Richard Strapko. „Inak by to bolo absolútne nekorektné. Nikdy by som nesúhlasil s tým, aby bola dofinancovaná iba jedna poisťovňa, pretože je to nefér," povedal. Zároveň žiada, aby pre všetky zdravotné poisťovne platili rovnaké podmienky. „Keď máme vo verejnom obstarávaní povinnosť zverejňovať zmluvy, tak by ju mali mať aj súkromné," myslí si.

Expert na medicínske právo, advokát Ivan Humeník, uznáva, že dôsledky pandémie sú ťažko odhadnuteľné. „Nedá sa vylúčiť, že poisťovne majú alebo budú mať problém zabezpečiť, aby bola zdravotná starostlivosť poskytnutá v takom rozsahu, v akom ju pacienti potrebujú," ozrejmil.

> Štát ponúkne pomoc, ale ponúkne kapitálovú pomoc všetkým trom poisťovniam.
>
> **Marek Krajčí,** minister zdravotníctva

Podiel ako podmienka

Nad štátnou pomocou sa však už mesiace vznáša tieň. Minister financií Heger v máji povedal, že ak akcionári súkromných poisťovní potrebujú peniaze od štátu, ten do nich môže vstúpiť s kapitálom a bude mať v poisťovniach svoj podiel. Odborníci, ako i riaditelia Dôvery a Unionu namietajú, že tadeto by cesta nemala viesť. Podľa nich totiž neboli výpadky spôsobené zlým hospodárením, ale epidémiou a opatreniami vlády na jej spomalenie. „Zdravotné poisťovne nie sú zodpovedné ani za to, že štátny rozpočet na tento rok bol nastavený zle," povedal Matej Štepiansky, hovorca Dôvery.

„Nevidíme logiku v tom, ak štát neplatí férovo a nápravu tohto stavu podmieňuje získaním podielu na majetku," skonštatovala Beáta Dupaľová Ksenzsighová, hovorkyňa Union.

O tom, že dofinancovanie by sa malo uskutočniť formou vyššej platby za poistenca štátu, nie kapitálovými vstupmi, je presvedčený aj analytik INESS Martin Vlachynský. „Štát nemôže zobrať dane všetkých poistencov, teda aj Unionu a Dôvery, a vložiť ich do ich konkurenta," odkázal.

TECHNOLÓGIE

Posedávanie v čakárňach má potlačiť telemedicína

Bratislava – Pacient s ťažkosťami ostane doma, vyhne sa návšteve čakárne a so svojím lekárom sa spojí na diaľku. Ten mu stanoví diagnózu v reálnom čase bez potreby cestovania. Aj takéto plusy prináša telemedicína, ktorá je vo svete rozšírená a prináša svoje výhody. Odborníci sa počas HN konferencie Slovenské zdravotníctvo 2020 zhodli, že ju treba u nás povýšiť na novú úroveň.

Legislatíva nestíha dobu

Vo svete je telemedicína rozšírená a prináša viditeľné výhody. Severské európske krajiny ako Fínsko či Nórsko majú takúto zdravotnú starostlivosť zahrnutú do štandardných výkonov. Klasicky sa preto uhrádza zo strany zdravotných poisťovní a riešia sa týmto spôsobom aj zdravotné ťažkosti ľudí žijúcich v odľahlých oblastiach danej krajiny.

Telemedicína bola do tohto roku limitovaná len na núdzové prípady. „Stará legislatíva nespomína nič o telemedicíne. Nie sú pravidlá na jej vyhodnocovanie a ani na dokumentáciu," uviedol Marian Faktor, riaditeľ úseku vzťahov s poskytovateľmi poisťovne Dôvera.

Aj keď je tento spôsob liečby na Slovensku ešte v plienkach, hlavným dôvodom nízkeho aplikovania sú chýbajúce finančné zdroje. A to najmä pre skutočnosť, že tieto riešenia nepodliehajú kategorizácii, ktorá by umožnila ich preplácanie.

U lekára sme často

Ministerstvo zdravotníctva odkazuje, že o všetkom vie, intenzívne pracuje a čaká na odborné analýzy. „O detailoch budeme informovať až po definitívnom vytvorení reformného plánu," uviedla hovorkyňa rezortu Zuzana Eliášová, pričom uisťuje, že ministerstvo s telemedicínou ráta a plánuje ju v praxi rozvíjať.

Jeden z problémov, ktorý by sa mohol vďaka jej masívnejšiemu využívaniu utlmiť, sú pričasté a zbytočné návštevy lekára. Kým Slovák v priemere zavíta do ambulancie 11,5-krát ročne, európsky priemer je polovica z toho. Je však jasné, že nepôjde o riešenie, ktoré využije každý pacient. „Je extrémny rozdiel z hľadiska komunikácie zvládnuť vyšetriť negramotného analfabeta s vybitým načúvacím strojčekom, a tými, čo majú všetky zariadenia sveta a vedú so mnou videokonferenčný hovor," povedal lekár z Veľkej Lomnice Peter Marko.

„Mám spolužiakov z medicíny, ktorí poskytujú vzdialené konzultácie. Pritom sú niekde na Bahamách a odtiaľ dokážu posudzovať röntgenové snímky," hovorí súdny lekár a právnik Peter Kováč, ktorý je presvedčený, že telemedicínu musíme riešiť centralizovane. **(PST)**

Možnosť hovoriť s lekárom na diaľku by mala dostať nový rozmer.

SNÍMKA: HN/ PAVOL FUNTÁL

NAJDÔVERYHODNEJŠÍ DENNÍK

Je dôležité, odkiaľ máte informácie

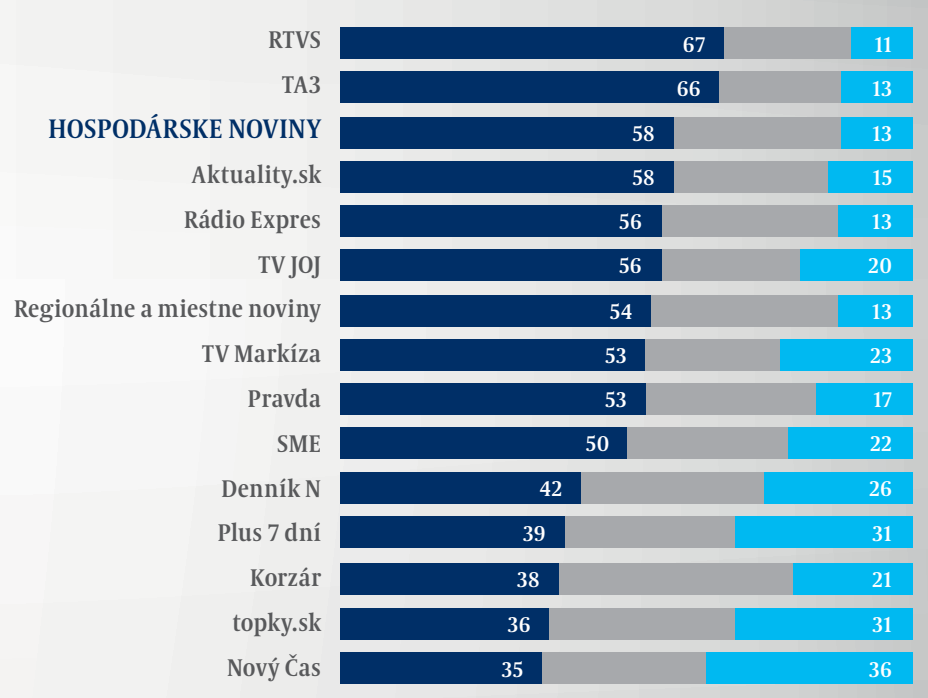

Pozn.: zdroj Reuters Institute for the Study of Journalism, Digital News Report 2020

HOSPODÁRSKE NOVINY
PONDELOK 28. SEPTEMBRA 2020

Dokonalú búrku tentoraz nečakáme

ROZHOVOR

S plošným zatváraním ekonomiky u nás či v zahraničí nepočítame, hovorí riaditeľ Inštitútu finančnej politiky Eduard Hagara.

Martin Kováčik ©hn
martin.kovacik@mafraslovakia.sk

KTO JE EDUARD HAGARA

V roku 2003 vyštudoval ekonomiku a finančnú matematiku na Univerzite Komenského v Bratislave. Je majstrom Slovenska v šachu z roku 2004. V rovnakom roku začínal ako ekonóm v ING Bank v Bratislave, v rokoch 2008 až 2012 tam pôsobil ako senior ekonóm a ďalšie tri roky na Inštitúte finančnej politiky pri Ministerstve financií SR na pozícii riaditeľa odboru daňových príjmov a fiškálnych analýz. Od apríla 2020 sa vrátil na Inštitút finančnej politiky do pozície riaditeľa.

Investovať treba najmä do vzdelávania, verejnej správy, trhu práce a zdravotníctva. SNÍMKA: AUTOR

Odhad poklesu hrubého domáceho produktu pre tento rok ste aktuálne znížili z júnových 9,8 percenta na 6,7 percenta. Nakoľko ste si tým istí?

Máme už podstatne viac informácií, ako to bolo v apríli a júni. No fakt, že sme museli pridať ešte jednu prognózu nad bežný rámec, napovedá, že neistota je počas celého tohto roka relatívne veľká. Aj preto napokon máme v prognózach okrem základného aj dodatočné dva scenáre. Prvý, ktorý modeluje prípadné dosahy druhej vlny pandémie. Zároveň sa v priebehu leta ukázalo, že Slovensko bude môcť čerpať miliardy eur z európskeho plánu obnovy, ktorý by mohol podporiť rast nášho hospodárstva od roku 2022. Aký by mohol byť orientačný dosah fondu obnovy na slovenskú ekonomiku v rokoch 2022 až 2023, sleduje druhý scenár.

Scenár s druhou vlnou korony počíta s poklesom ekonomiky o 8,4 percenta. Aké obmedzenia ste v ňom zohľadnili?

Už v súčasnosti vidíme trend zvyšovania počtu nových prípadov ochorenia COVID-19, a to nielen u nás, ale aj v okolitých krajinách. Štáty však v druhom polroku už nepristupujú k plošným opatreniam, skôr ide o cielené lokálne kroky a lepšie vyhľadávanie prípadov a kontaktov. V scenári, ktorý počíta s druhou vlnou, preto nepočítame, že by opäť prišla taká dokonalá búrka, k akej došlo v prvom štvrťroku. Vtedy firmy prišli aj o svojich dodávateľov zo zahraničia, časť ich zamestnancov musela byť doma a prišli zároveň o dopyt. Toto sa pravdepodobne nestane. Preto by mal byť dosah druhej vlny miernejší, a to v úvodzovkách len na úrovni 1,7 percenta v tomto roku a zároveň oživenie na budúci rok by bolo miernejšie.

Ktoré sektory ekonomiky druhá vlna korony ohrozuje najviac?

Riziká by boli podobné ako pri prvej vlne, a to najmä pre sektory, v ktorých sa nedá pracovať z domu. Ide o priemysel, kultúru, služby a cestovný ruch, ktoré by boli prirodzene najviac ohrozené.

Od slovenského najsilnejšieho ekonomického partnera Nemecka chodili v lete striedavo lepšie a horšie správy. Aký dosah sa dá očakávať u neho s možnou hrozbou pre náš export?

Celkovo pri Nemecku prevažovali pozitívne správy. Pri druhej vlne by zahraničný dopyt vrátane Nemecka klesol, s čím počítame, ale menej ako v prvej vlne. Na dátach vidno, že v mnohých krajinách sú počty prípadov nakazených podobné ako v prvej vlne, ale prísnosť a rozsah opatrení sú nižšie. Krajiny využívajú skúsenosti z prvej vlny a reagujú cielenejšie, sú jednoducho v tomto ohľade teraz už lepšie pripravené.

Minister hospodárstva Richard Sulík pravidelne upokojuje obavy z možného opätovného zatvárania obchodov. Ako by takýto krok ovplyvnil chod ekonomiky?

Náš scenár počíta s tým, že opatrenia zostanú regionálne odstupňované viac podľa lokálnych potrieb. S plošným zatváraním ekonomiky u nás či v zahraničí nateraz v scenári nepočítame.

Na hraniciach s Českom sú však už obmedzenia, podobne ako s Rakúskom a Maďarskom. Ako to zasiahne slovenský biznis?

Predpokladáme, že pohraničný styk bude naďalej fungovať. Rovnako tiež by mala byť na rozdiel od prvej vlny priedušná doprava na hraniciach pre priemysel. Dosahy by preto mali byť výrazne menšie.

V prognóze sa píše, že cestovný ruch je na tom už lepšie ako pred nástupom korony. Júlových 570-tisíc návštevníkov na Slovensku je však stále medziročne o vyše 140-tisíc menej.

Sú časti cestovného ruchu, ktoré trpia výraznejšie. Slováci síce vo väčšej miere dovolenkovali doma, ale kongresové hotely trpia. Firmy a organizácie zastavili podujatia a to má pre tento segment výrazný dosah.

V lete sa pre sektor zvažovali opatrenia v podobe štátnej podpory rekreačných poukazov či dočasného poklesu DPH. Neprijalo sa nič, mala by vláda podporiť kongresové hotely?

Toto je otázka, na ktorú vám nateraz nevieme dať férovú odpoveď. Nie je totiž jasné, aká budúcnosť tieto zariadenia čaká a či ide len o dočasný pokles alebo trvalý. Je to potom o politickom rozhodovaní, či sektor ešte počas tohto roka kompenzovať už nie pre súčasný vývoj, ale skôr za predchádzajúce straty.

Do akej miery ekonomiku a zamestnanosť podporili štátne dotácie na zachovanie pracovných miest pre firmy a živnostníkov?

To, čo je najdôležitejšie z prognózy, je, že oživenie prišlo po prepade relatívne rýchlo. Nádej na to, že trvalé následky v podobe bankrotov firiem a prepúšťania sa nedostavia, je v takom prípade väčšia. Predpokladáme, že zamestnanosť sa tento rok prepadne o 1,5 percenta. To je výrazne menej ako počas krízy v rokoch 2009 a 2010, keď sa kumulatívne znížila až o 3,5 percenta. Určite k tomu prispeli aj opatrenia štátu. Boli tu obavy, že čerpanie pomoci je relatívne nízke a bude potrebné sa na to spätne pozrieť. Vzhľadom na vývoj zamestnanosti bude oprávnené sa pri vyhodnotení pýtať, či dopyt nebol menší ako pôvodné očakávania práve z dôvodu, že oživenie prišlo relatívne rýchlo.

K prepúšťaniu však predsa len došlo najmä v sektore hotelov a reštaurácií. Majú sa títo ľudia kde uplatniť?

Predpokladáme, že dopyt po zamestnávaní nebude v tomto momente nejako extrémne silný. Videli sme to aj u časti ľudí počas prvej vlny pandémie, ktorí si v druhom štvrťroku nehľadali prácu, keďže situáciu vyhodnotili tak, že šanca je aj tak nízka. Teraz bude obdobie, v ktorom budú spoločnosti čakať na to, či bude oživenie trvácnejšie. V odvetví cestovného ruchu bolo vidno výraznejšie prepúšťanie flexibilnejších ľudí pracujúcich na dohodu. Ich najväčšou šancou počas leta bolo nájsť si opäť prácu v oživenom gastrosektore a hoteloch, čo sa pravdepodobne aj dialo.

Rýchle oživenie a naštartovanie spotreby prišlo napriek poklesu platov, nebolo to na úkor zvýšených úverov pre ľudí s rizikami do budúcnosti?

Počas krízy ľudia prehodnocujú spotrebu dlhodobých tovarov, napríklad áut. Vyzerá to tak, že aj táto oblasť sa už obnovuje veľmi rýchlo. Táto kríza je naozaj netypická. Rýchlo prišla a veľká časť z nej relatívne rýchlo odchádza.

Posledné čísla za júl však hovoria, že nových áut sa na Slovensku predalo medziročne o 30 percent menej.

Dôležitejšie pre slovenský sektor výroby áut je export a ten zaznamenal ešte v máji pokles o 40 percent. V tom čase sme videli výrazný pokles registrácií nových áut v Európe, Číne aj Spojených štátoch. V niektorých krajinách sa to už obnovilo, inde je pokles už len mierny, a to na úrovni 10 percent. Ak tento trend vydrží, je to dobrá správa pre zamestnanosť a obnovu dôvery pri nákupe tovarov dlhodobej spotreby aj na Slovensku. Faktom však je, že riziká tu stále sú. A to až dovtedy, kým sa koronavírus nedostane zo zdravotnej stránky pod kontrolu.

Viete v prognózach už zohľadniť vakcínu a dá sa povedať, že potom sa skokovo dostaví silnejší ekonomický rast?

S vakcínou je určite predpoklad, že ekonomická dôvera sa bude ešte viac zvyšovať. Naštartujú sa tiež investície, keďže vývoj bude predvídateľnejší.

Čím to je, že slovenská spotreba sa naštartovala natoľko, že jej celkový pokles bol druhý najnižší v Európe?

Podobný vývoj sme videli aj na trhu práce. Prepúšťania bolo u nás relatívne menej ako v iných krajinách. Preto ľudia nestratili dôveru v ekonomiku. Podobný vývoj ako u nás bol napríklad v susednom Česku. Rozhodne nie sme prípad Španielska či Írska, kde nastali na trhu práce naozaj veľké turbulencie a veľké prepady spotreby domácností.

> Táto kríza je naozaj netypická. Rýchlo prišla a veľká časť z nej relatívne rýchlo odchádza.

Je to teda aj dôsledok dobre zvládnutej prvej vlny pandémie či faktu, že väčšina Slovákov nešla k moru?

V prípade spotreby ide o údaje za druhý kvartál, kde sa ešte efekt domácich dovoleniek neprejavil. Na júlových číslach výberu dane z pridanej hodnoty sa však už mohlo prejaviť aj to, že Slováci boli viac doma ako pri mori, keďže výber DPH bol už medziročne vyšší. Vývoj spotreby domácností, ktorý máme v prognóze, zodpovedá vývoju miezd a zamestnanosti. Nie je to ani výrazne pozitívnejšie, ani negatívnejšie. Ľudia sa nezľakli a nezvýšili svoje úspory.

Bude výsledkom lepšieho rastu ekonomiky najmä vyšší výber spotrebných daní?

Pre výber dane z príjmov fyzických osôb a sociálnych a zdravotných odvodov je najdôležitejší vývoj na trhu práce. Ten sa vyvíja lepšie, ako sa od začiatku krízy predpokladalo. Podobne spotreba domácností, ktorá je základňou pre daň z pridanej hodnoty a spotrebné dane, ide lepšie. Dá sa preto očakávať, že v tomto smere budeme mať relatívne výraznú revíziu v daňovej prognóze.

Aký vývoj očakávate v prípade firiem a dane z príjmu právnických osôb?

Daňovú prognózu sme ešte nezverejnili, a tak nemôžem poskytnúť v tomto smere podrobnejšie údaje. Fakt však je, že pri kríze v roku 2009 výrazne klesli zisky firiem a zaznamenali sme výrazný pokles dane z príjmu firiem. Nemáme dôvod si myslieť, že tento rok to nebude inak.

Koncom októbra musia firmy podať odložené daňové priznanie za rok 2019 a následne zaplatiť daň. Ide o stámilióny. Nie je rizikom, že štát zinkasuje menej, ako čakal?

Odklady daňových priznaní, ale aj odvodov sú rizikom pre prognózu. V prípade daňových priznaní však nevidíme zase nejaké extrémne vysoké riziko, keďže ide najmä o firmy, ktoré boli v minulých rokoch ziskové.

Počas prvej vlny pandémie ľuďom klesli platy, keďže firmy ich znižovali, respektíve mnohí ľudia boli pre zatvorené školy doma a brali ošetrovné. Prečo napokon prognózujete na tento rok až 2,6-percentný rast platov v krajine?

Pandemická OČR a PN pomohli ľuďom nahradiť výpadky príjmov, keď nemohli byť v práci, ale zároveň trochu zakývali s vykázanou štatistikou miezd. Ľudia na PN a OČR sa do mzdových štatistík rátajú ako zamestnanci s nulovou mzdou, čo nám znížilo v tomto roku dynamiku rastu miezd približne o dva percentuálne body. Nebyť toho, vykázaný rast platov by bol v tomto roku 4,6 percenta. V budúcom roku očakávame rast miezd o 4,1 percenta.

Prečo ste výrazne zlepšili výhľad investícií v krajine, a to z prepadu vyše 20 percent na necelých 10?

Predpokladáme, že rýchlejšie oživenie znamená aj väčšiu dôveru firiem, že nebudú musieť až tak výrazne prehodnocovať plány. Pokles investícií je však naďalej výrazný. Nejde pritom o lepšie stimuly od štátu, ale skôr o súkromné investície, ktoré nám pomáhajú. Faktom je, že počas krízy môže štát viac investovať, keďže je to obdobie, keď nevytláča investície v danom čase utlmeného súkromného sektora. Teraz sa už dostávame do fázy, keď sa ekonomika oživuje. V súčasnosti už je tak menej jasné, či by štát mal pridať dodatočné investície do rozpočtových plánov.

Investície majú prudko rásť s využívaním európskeho plánu. Na základe čoho očakávate, že z neho pôjde v rokoch 2022 až 2024 4,8 miliardy na investície a jedna miliarda na podporu pracovných miest?

Plán obnovy má oproti doterajšiemu využívaniu eurofondov väčší potenciál pomôcť ekonomike, je špecifický tým, že je podmienený reformami. Hneď od začiatku sa pri priorizácii investičných plánov môžu uplatňovať princípy hodnoty za peniaze, čo je tiež veľkou výhodou oproti minulosti. Z nášho analytického hľadiska by prioritnými oblasťami mali byť vzdelávanie, kvalita verejnej správy a inovácií, začleňovanie všetkých skupín obyvateľstva do trhu práce a zdravotníctvo. O využití fondu na obnovu sa ešte len bude rozhodovať a scenár v prognóze je arbitrárny na ilustráciu, aký vplyv by mohlo mať využite týchto zdrojov na ekonomiku. Namiesto rastu ekonomiky o 2,5 až tri percentá v 2022 a 2023 by sme vďaka tomu mohli poskočiť až k štvorpercentnému.

Štát sa však najprv bude musieť vyrovnať s deficitom, ktorý pandémia zanechá. Rozpočtová rada naposledy odhadovala tohtoročný schodok verejných financií na úrovni 8,7 percenta. Očakáva sa, že pandémia ho zlepší o jedno percento. Bude treba na budúci rok konsolidovať verejné financie?

V dôsledku pandémie nám výrazne narastie dlh a deficit. Európska komisia nám nehovorí, že bude požadovať konsolidáciu do budúceho roka. Zároveň sa dejú dôležité veci na to, aby sa zaistila dlhodobá udržateľnosť rozpočtu. Pripravujú sa zmeny v ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti, kde jedna z najdôležitejších častí je zavedenie výdavkových stropov. Štát by po ich zavedení v oveľa väčšej miere v dobrých časoch odkladal vyššie príjmy, aby si vytvoril priestor podporiť ekonomiku v zlých časoch. Potrebné je tiež čo najviac uplatňovať princípy hodnoty za peniaze a klásť ešte väčší dôraz na znižovanie daňových únikov.

Celý rozhovor nájdete na HN ONLINE.SK

Bielorusko možno čaká osud Ukrajiny

AKTUÁLNA TÉMA

Bieloruské národné obrodenie je nezlučiteľné s Putinovou všeslovanskou rozpínavosťou.

the Globalist

Väčšina Európanov si neuvedomuje, že Ukrajinci a Bielorusi sú dva kultúrne a geograficky najbližšie národy. Porovnateľné sú aj ich východoslovanské jazyky, významné pravoslávne cirkvi či ich zvláštna poloha medzi Ruskom a Európskou úniou a NATO.

Postkoloniálne národy

Oba národy majú teda na jednej strane veľmi blízko k Rusom, ktorí sú tiež pravoslávni východní Slovania. Ako postkoloniálne národy sa však Ukrajinci a Bielorusi od postimperialistických či dokonca neoimperialistických Rusov podstatne líšia.

Medzinárodné ambície Ruska sú totiž stále hegemonické, čím sa ponáša na dnešné Turecko alebo Čínu. Napriek pozoruhodným paralelám medzi Bieloruskom a Ukrajinou väčšina západných, ale aj ruských, bieloruských a ukrajinských komentátorov dnes namiesto podrobností medzi týmito bratskými národmi zdôrazňuje ich rozdiely. Hlavným posolstvom komentárov expertov a politikov k prebiehajúcemu povstaniu voličov v Minsku je, že „Bielorusko nie je Ukrajina“.

Rozdielne dejiny

Je dôležité, že bieloruské dejiny pred Sovietskym zväzom, počas jeho existencie a po nej sa od ukrajinských líšia. Bieloruský nacionalizmus bol už počas cárizmu slabší ako túžba Ukrajincov po národnom oslobodení. Tento zásadný rozdiel má svoj význam dodnes.

Bieloruská diaspóra bola počas studenej vojny menej organizovaná a menej aktívna ako oveľa viditeľnejšie komunity ukrajinských emigrantov v západnej Európe a v Spojených štátoch. Napokon, nový bieloruský štát sa na rozdiel od Ukrajiny po roku 1991 na viacerých ruských neoimperiálnych schémach podieľal. Bielorusko bolo jedným zo spoluzakladateľov dvoch hlavných organizácií, ktoré dodnes udržiavajú ruskú hegemóniu na bývalých cárskych a sovietskych územiach.

Varšavská zmluva 2.0

Minsk stál pri základoch takzvanej Organizácie Dohody o kolektívnej bezpečnosti, akejsi Varšavskej zmluvy 2.0 pod vedením Ruska. Nie je náhoda, že bola založená v deň Putinových 50. narodenín 7. októbra 2002 v Moldavsku, kde vtedy vládla komunistická strana. Bielorusko je tiež zakladajúcim členom Eurázijskej ekonomickej únie. Pôvodnú trojstrannú zmluvu podpísali Moskva, Minsk a Astana 29. mája 2014. Kremeľ v tom čase eskaloval svoju hybridnú vojnu proti Ukrajine.

Eurázijská únia je pseudokópia EÚ riadená z Moskvy. Od svojich členských štátov prevzala kompetencie v oblastiach ako obchod alebo regulácia výroby. Dnes je jedným z hlavných nástrojov, prostredníctvom ktorého sa Rusko prezentuje ako údajne nezávislý globálny pól v multipolárnom svete. Bielorusko je pre túto ruskú geopolitickú fatamorgánu dôležité, pretože z geografického hľadiska je ako jediné európskym prvkom Eurázijskej ekonomickej únie. Arménsko je síce kultúrne európske, ale geograficky patrí formálne do Ázie.

Ruská bábka?

Bielorusko bolo (spoločne s Ruskom a Arménskom) jedinou európskou krajinou, ktorá 27. marca 2014 vo Valnom zhromaždení OSN hlasovala proti rezolúcii odsudzujúcej ruskú anexiu Krymu. Moskvu podporili ešte Bolívia, Kuba, Nikaragua, Severná Kórea, Sudán, Sýria, Venezuela a Zimbabwe.

Za pripomenutie stojí aj fakt, že 8. decembra 1999, teda presne osem rokov po rozpade ZSSR, Bielorusko s Ruskom podpísalo Dohodu o založení Zväzu Ruska a Bieloruska. Hoci ju obe krajiny úplne ratifikovali, paradoxne to neviedlo k vzniku novej politickej únie. Napriek tomu, že z nej plynú inštitucionálne výhody a má aj skromný spoločný rozpočet, Zväz Ruska a Bieloruska existuje zatiaľ najmä na papieri.

Proeurópska Ukrajina

Naproti tomu Ukrajina bola viac či menej proeurópska takmer za každého svojho lídra od roku 1991, nielen počas vlád prozápadných prezidentov Viktora Juščenka (2005 až 2010) a Petra Porošenka (2014 až 2019). Nesmieme zabudnúť na to, že Kyjev vyhlásil úplné členstvo Ukrajiny v EÚ za svoj oficiálny cieľ prezidentským dekrétom už v roku 1998.

Verchovná rada, teda ukrajinský jednokomorový parlament, vložila zámer vstúpiť do EÚ a do NATO do zákona o národnej bezpečnosti Ukrajiny v roku 2003 a v roku 2019 aj do ústavy. Mnohí Ukrajinci chápu uzavretie mimoriadne rozsiahlej asociačnej dohody s EÚ z roku 2014 ako krok k plnému členstvu svojej krajiny v Únii. Napriek uvedeným rozdielom medzi Ukrajinou a Bieloruskom čoraz viac bieloruských občanov vidí svoje miesto v Európe.

Bieloruské protesty prinášajú fotografie stotisícov nespokojných obyvateľov, ale aj zábery odvážnych jedincov, ktorí sa postavili autoritárskemu režimu. SNÍMKA: REUTERS

Kto má rád Euráziu?

Hoci sa Rusi tiež pokladajú v prvom rade za Európanov, podľa mena, ktoré Moskva v roku 2015 zvolila pre svoje nadnárodné zoskupenie, nebola východná Európa, ale Eurázia. Je otázne, do akej miery budú národne prebudení Bielorusi ochotní nasledovať Kremeľ v tomto čudnom civilizačnom projekte. Zdá sa, že pre mnohých z nich je čoraz menej príťažlivý.

Inak povedané, čím národne uvedomelejší Bielorusi sú, tým ťažšie budú akceptovať predstavu, že Minsk a Moskva patria do kultúrneho spoločenstva tajomne nazvaného Eurázia, a nie do im blízkej európskej civilizácie. Osloboditeľské nálady protestov z roku 2020 predstavujú dvojaký problém pre budúcu úniu Bieloruska a Ruska, nech si ju už Moskva predstavuje akokoľvek.

> Čím národne uvedomelejší Bielorusi sú, tým ťažšie budú akceptovať predstavu, že Minsk a Moskva patria do kultúrneho spoločenstva tajomne nazvaného Eurázia, a nie do európskej civilizácie.

Nerovní partneri

Zo štrukturálneho hľadiska je jasné, že únia by nebola spojením seberovných. Celá 9,5-miliónová populácia Bieloruska je zhruba rovnaká ako počet zaregistrovaných obyvateľov Moskvy, v ktorej však celkovo žije asi 12,5 milióna ľudí. V moskovskej aglomerácii žije približne 20 miliónov ľudí, teda dvakrát viac ako v celom Bielorusku.

Zoči-voči Lukašenkovmu režimu sa protestujúci dnes opierajú o zvrchovanosť ľudu a bieloruského politického národa. Jej vyjadrením je národná vlajka, ktorá nie je oficiálnym štátnym symbolom Bieloruska.

Dnešní bieloruskí demonštranti sú v niektorých ohľadoch radikálnejší ako ukrajinskí revolucionári z rokov 2004 a 2013 až 2014, ktorí používali ako nadstranícky vizuálny symbol svojho boja za zvrchovanosť ľudu oficiálnu ukrajinskú štátnu vlajku.

Kľúčová otázka, ktorú si kladie Putin v Moskve a Lukašenko v Minsku, teda znie: budú Bielorusi po vyčerpávajúcich protestoch pod národnou vlajkou ochotní pridať sa do spoločného štátu s inými symbolmi, ktorého mocenské centrum nebude v Minsku, ale v Moskve?

Rusko áno, Putin...?

Druhým koncepčným problémom je podobnosť medzi Lukašenkovým a Putinovým politickým režimom a ich ekonomikami. Mnoho Bielorusov by v podstate rado vstúpilo do únie s Rusmi. No čo ak Rusko riadi ďalší dlho úradujúci prezident, ktorý je ešte starší ako nenávidený Lukašenko? Navyše by sa spojili s Ruskom, ktorého politický systém je veľmi podobný Lukašenkovmu. To sa nemusí páčiť ani bieloruským rusofilom.

Ochota Bielorusov spájať sa s Ruskom bude ešte nižšia, ak budú ruskú ekonomiku stále brzdiť hlboké štrukturálne problémy a napredovať bude len v zbieraní zahraničných sankcií. Primárnym hýbateľom integrácie bola bieloruská orientácia na ruské trhy a ruskú energiu.

Čo sa však stane, ak budú svetové ceny fosílnych palív naďalej nízke? Putin sa postará o vlastných ľudí, ale tým sa môže postupne pripraviť o manévrovací priestor na podporu Bieloruska. A čo nastane, ak sa budú ruské odbytiská pre bieloruský export, od strojov až po spotrebný tovar a poľnohospodárske výrobky, naďalej zmenšovať?

Občiansky nacionalizmus Bielorusov

Putinovo Rusko je v zložitej situácii. Vzostup porevolučného bieloruského občianskeho nacionalizmu spôsobuje, že krajina je príliš nestabilná na to, aby vstúpila do rusko-bieloruského spoločného štátu. Ako sa k tomu postaví Kremeľ?

Pravdepodobná skutočná víťazka augustových prezidentských volieb Sviatlana Cichanovská už v rozhovore potvrdila, že Krym právne patrí Ukrajine. Tým celkom zjavne porušila Putinovu novú ústavu z roku 2020, ktorá výslovne zakazuje spochybňovanie územnej integrity Ruska. Medzi ruské územia patrí podľa ústavy aj Krym.

Je čoraz nepravdepodobnejšie, že tieto ideologické rozdiely medzi modernými názormi bieloruskej opozície a neoimperialistickými postojmi ruských politických lídrov sa podarí zladiť. Čo sa Moskva rozhodne urobiť, ak alebo keď dospeje k názoru, že tieto rozpory sa nedajú riešiť diplomaticky?

Najhorší scenár

V tom najhoršom prípade môže byť osud Bielorusov aj napriek rozdielnym moderným dejinám oboch národov podobný ukrajinskému. Kým bude zahraničnopolitické správanie Ruska naďalej riadiť najmä revanšizmus, zásadné rozdiely medzi Ukrajinou a Bieloruskom môžu byť pre Rusko príliš nepatrné, aby mu na nich záležalo. Kremeľ možno prinúti porevolučné Bielorusko, aby sa podriadilo spoločnému štátu pod vedením Ruska a akceptovalo, že nepatrí do Európy, ale do Eurázie. Ak nie, umiernenosť bieloruských protestujúcich v porovnaní s ukrajinskými revolucionármi z Euromajdanu nemusí pre Moskvu znamenať nič.

Pretrvávajúce priateľské správanie dnešného Bieloruska k Rusku počas protestov i po nich tak nemusí stačiť na to, aby kompenzovalo jeho čoraz menšiu ochotu podriaďovať sa. Ak sa ruská zahraničná politika a najmä Rusko samotné v krátkom čase zásadne nezmenia, Rusko a Bielorusko možno smerujú k otvorenej konfrontácii.

Andreas Umland,
expert Ukrajinského inštitútu budúcnosti v Kyjeve

MONITOR

Zákaz čínskych IT firiem je viac než kampaň

Jan Klesla
riaditeľ Inštitútu pre digitálnu ekonomiku

Ešte v piatok pred týždňom americké ministerstvo obchodu potvrdilo, že od nedele platí v USA zákaz sťahovania populárnych čínskych aplikácií TikTok a WeChat. O minútu dvanásť to však prezident Donald Trump aspoň v prípade prvého z nich dočasne odložil, keď dal svoje „osobné požehnanie“ navrhovanej kompromisnej dohode s americkými firmami. Iba šesť týždňov pred voľbami sa tak nepochybne snaží ukázať ako muž činu. Číňanom dáva v obchodnej oblasti okúsiť ich vlastnú medicínu a núti ich predať svoje úspešné firmy v USA. Postaviť celý tlak na čínske aplikácie len ako predvolebnú kampaň by bolo krátkozraké, víťazstvo jeho vyzývateľa Joea Bidena a demokratov môže byť pre firmy podporované komunistickým totalitným režimom ešte oveľa tvrdšie.

Čo nechceš, aby iní...

V prípade TikToku najväčším prínosom nie je samotné zdieľanie videí. Prelomový je samoučiaci sa šikovný algoritmus, ktorý používateľom ponúka video presne podľa ich vkusu. Donald Trump dal jasné ultimátum – predajte americkú časť do Ameriky, alebo tu skončíte. Kompromisom má byť namiesto predaja partnerstvo s kalifornským gigantom Oracle a taktiež domácim maloobchodným reťazcom Wallmart. Tí majú zaručiť, že americká pobočka bude bezpečná a dáta používateľov zostanú na domácej pôde. Hlavné jadro aplikácie však zostane v čínskych rukách. Číňania sa tak snažia obísť presne to, čo bežne ich komunistické totalitné úrady požadujú od zahraničných firiem pri vstupe na trh. Teda, aby svoje know-how odovzdali miestnym firmám.

Oproti tomu WeChat je takzvanou superaplikáciou. Na prvý pohľad ide o chatovací program na krátke správy, ako je WhatsApp, lenže, samozrejme, pod dohľadom komunistických špiónov a cenzorov. V skutočnosti však obsahuje oveľa viac. Integruje v sebe ďalšie služby, predovšetkým mobilné platby. Jeho materský Tencent je jednou z najvýznamnejších IT firiem sveta. V ich prípade tak pravdepodobne nedôjde k oddeleniu časti v USA a odpreda ju ako pri TikToku. Pre WeChat tak zákaz platí, a aj keď sa ich prípad drží úzadí, dlhodobo ide o zásah vlajkovej lode a oveľa väčšiu ranu čínskej technologickej expanzii za oceán.

> Veľká časť technológií pochádza z amerického vojenského výskumu.

Tvrdší ako Trump

Zákaz TikToku má síce len týždňový odklad, je však možné, že k nemu nakoniec vôbec nedôjde. Ak čínska strana ustúpi tlaku a pustí si amerických partnerov bližšie k telu. Ide vlastne o obchodné rokovania a výsledok, keď USA získajú maximum a ustúpia pri bezvýznamnej aplikácii s krátkymi videami, ktorú o rok-dva aj tak zatieni nejaká nová, a pritom zarazia expanziu WeChatu, by bol veľkým úspechom v prebiehajúcej studenej technologickej vojne.

Biden sám opakovane vyhlásil, že konkrétne TikTok vyvoláva „skutočne znepokojujúce obavy“ a Trumpov zákaz by pravdepodobne nechal v platnosti. Je to práve kampaň súčasného prezidenta, ktorá sa snaží tvrdiť, že Čína by si jeho vyzývateľa priala za prezidenta. Protikandidát by si zrejme počínal obratnejšie a menej veľkohubo ako obchodník s realitami. S čínskou expanziou by však zrejme skutočne zatočil. Podobne sa nemá na čo tešiť ani firma Huawei, ktorú USA v poslednom čase odrezali od dodávok mikroprocesorov, kľúčových pre mobilné telefóny. Americké a kórejské firmy im ich kvôli zákazu odmietajú vyrábať a miestne čínske na to zatiaľ nemajú. Ako často poukazujú ľaviciví kritici, veľká časť technológií v dnešných chytrých telefónoch pochádza z amerického vojenského výskumu, prečo by z neho teda mali ťažiť čínske komunistické firmy?

Týždenné údaje o otvorených podielových fondoch

Stav k 18. septembru 2020

Názov fondu	Kategória fondu			Denominačná mena	Aktuálna cena podielu	Čistá hodnota aktív fondu v SR v EUR	Maximálna predajná cena podielu	Minimálna nákupná cena podielu	Výkonnosť fondu v denominačnej mene podielu v % týždeň	mesiac	3 mesiace	6 mesiacov	rok
Amundi Luxembourg S.A., organizačná zložka Slovensko													
Amundi Fund Solutions - Balanced EUR	Z	UCITS	VP	EUR	79,230000	18 829 104,10	83,191500	79,230000	0,64	0,57	3,03	16,45	-0,40
Amundi Fund Solutions - Balanced USD	Z	UCITS	VP	USD	93,550000	51 482,86	98,227500	93,550000	0,11	0,28	8,44	28,47	6,37
Amundi Fund Solutions - Buy and Watch High Income Bond 01/2025 A EUR (AD) (D)	D	UCITS	VP	EUR	46,950000	0,00	48,123750	46,480500	0,00	1,08	5,70	44,11	
Amundi Fund Solutions - Buy and Watch High Income Bond 01/2025 A EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	46,950000	1 857 953,12	48,123750	46,480500	0,00	1,08	5,70	44,11	
Amundi Fund Solutions - Buy and Watch High Income Bond 11/2024 A EUR (AD) (D)	D	UCITS	VP	EUR	47,760000	362 491,14	48,954000	47,282400	0,04	1,02	5,27	43,34	
Amundi Fund Solutions - Buy and Watch High Income Bond 11/2024 A EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	47,750000	3 155 333,85	48,943750	47,272500	0,02	0,99	5,25	43,31	
Amundi Fund Solutions - Buy and Watch Income 06/2025 A EUR ND	D	UCITS	VP	EUR	50,730000	2 710 962,75	51,998250	50,222700	0,26	0,79	4,58	25,76	0,02
Amundi Fund Solutions - Buy and Watch Income 07/2025 A EUR ND	D	UCITS	VP	EUR	50,000000	1 243 769,30	51,250000	49,500000	0,12	0,83	4,41	29,60	-0,48
Amundi Fund Solutions - Conservative EUR	Z	UCITS	VP	EUR	8,570000	7 248 236,97	8,998500	8,570000	0,71	0,35	2,51	11,73	-0,35
Amundi Fund Solutions - Conservative USD	Z	UCITS	VP	USD	10,120000	2 262,65	10,626000	10,120000	0,20	0,00	7,89	23,26	6,53
Amundi Fund Solutions - Diversified Growth	Z	UCITS	VP	EUR	62,910000	5 872 437,37	66,055500	62,910000	0,98	1,45	2,54	14,49	-5,26
Amundi Funds - Absolute Return Multi-Strategy A EUR (C)	AI	UCITS	VP	EUR	61,620000	7 398 060,60	64,392900	61,620000	0,52	0,55	2,75	9,24	-2,44
Amundi Funds - Asia Equity Concentrated A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	156,900000	1 733 241,82	163,960500	156,900000	2,18	2,56	9,06	29,28	12,90
Amundi Funds - Asia Equity Concentrated A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	36,500000	177 703,09	38,142500	36,500000	2,56	3,46	16,24	44,21	22,36
Amundi Funds - Emerging Europe and Mediterranean Equity A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	14,980000	9 624 327,62	15,654100	14,980000	1,15	-1,96	-4,10	15,32	-20,11
Amundi Funds - Emerging Eur. and Mediter. Equity A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	17,770000	139 722,51	18,569650	17,770000	1,37	-1,28	1,72	27,93	-13,95
Amundi Funds - Emerging Markets Bond A EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	17,050000	4 401 556,05	17,817250	17,050000	-0,47	-0,53	-2,46	16,22	-6,47
Amundi Funds - Emerging Markets Bond A EUR Hgd (C)	D	UCITS	VP	EUR	55,470000	2 740 616,11	57,966150	55,470000	-0,25	0,14	3,20	28,17	-1,40
Amundi Funds - Emerging Markets Bond A USD (C)	D	UCITS	VP	USD	20,220000	307 852,48	21,129900	20,220000	-0,25	0,15	3,43	28,95	0,75
Amundi Funds - Emerg. Markets Local Currency Bond A EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	67,960000	4 817 646,34	71,018200	67,960000	0,44	1,01	-2,62	7,24	-6,65
Amundi Funds - Emerg. Markets Local Currency Bond A USD (C)	D	UCITS	VP	USD	80,620000	44 767,03	84,247900	80,620000	0,69	1,70	3,27	18,98	0,55
Amundi Funds - Emerging Markets Short Term Bond A2 EUR Hgd (C)	D	UCITS	VP	EUR	51,980000	2 954 029,53	54,319100	51,980000	-0,19	0,33	3,86	18,14	-0,15
Amundi Funds - Emerging World Equity A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	134,580000	61 840 120,32	140,636100	134,580000	1,29	0,85	5,96	26,11	1,00
Amundi Funds - Emerging World Equity A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	115,380000	144 723,07	120,572100	115,380000	1,54	1,54	12,37	39,92	8,79
Amundi Funds - Euro Aggregate Bond A2 EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	103,280000	24 006 329,66	107,927600	103,280000	0,30	0,22	2,81	7,86	-0,17
Amundi Funds - Euro Alpha Bond A EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	49,680000	8 643 223,66	51,915600	49,680000	-0,10	-0,68	-0,32	3,01	2,03
Amundi Funds - Euro Alpha Bond A USD (C)	D	UCITS	VP	USD	58,920000	91 860,63	61,571400	58,920000	0,14	0,02	5,71	14,30	9,88
Amundi Funds - Euro Corporate Bond A2 EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	101,440000	4 995 061,61	106,004800	101,440000	-0,28	0,19	2,22	11,00	-1,43
Amundi Funds - Euro Corporate Bond A2 USD (C)	D	UCITS	VP	USD	107,550000	74 077,53	112,389750	107,550000	0,52	0,87	8,40	23,15	6,18
Amundi Funds - Euro Government Bond A2 EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	52,080000	21 563 705,20	54,423600	52,080000	0,31	0,13	2,20	4,41	-0,06
Amundi Funds - Euro Government Bond A2 USD (C)	D	UCITS	VP	USD	54,470000	87 689,47	56,921150	54,470000	0,54	0,80	8,35	15,82	7,63
Amundi Funds - Euro Multi-Asset Target Income A2 EUR (C)	Z	UCITS	VP	EUR	51,120000	3 181 903,26	53,420400	51,120000	0,16	0,35	3,34	14,13	2,08
Amundi Funds - Euro Multi-Asset Target Income A2 EUR QTI (D)	Z	UCITS	VP	EUR	48,360000	2 028 350,08	50,536200	48,360000	0,17	0,37	2,54	12,33	-0,98
Amundi Funds - Euroland Equity A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	7,510000	10 296 537,35	7,847950	7,510000	-0,40	1,35	0,40	31,75	-4,70
Amundi Funds - Euroland Equity A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	8,910000	6 391,22	9,310950	8,910000	-0,11	2,18	6,58	46,07	2,65
Amundi Funds - European Equity Small Cap A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	165,320000	10 686 634,45	172,759400	165,320000	1,29	3,33	8,07	41,25	-1,27
Amundi Funds - European Equity Small Cap A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	195,880000	76 875,91	204,694600	195,880000	1,58	3,93	14,48	56,57	6,23
Amundi Funds - European Equity Sustainable Income A2 EUR SATI (D)	A	UCITS	VP	EUR	42,500000	25 397 292,89	44,412500	42,500000	-0,40	0,57	-2,03	23,98	-13,30
Amundi Funds - Eur. Equity Sustainable Income A2 EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	55,030000	8 375 788,32	57,506350	55,030000	-0,38	0,57	0,35	26,97	-8,68
Amundi Funds - European Equity Value A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	99,280000	13 253 649,07	103,747600	99,280000	-1,88	-0,64	-1,58	25,46	-18,29
Amundi Funds - European Equity Value A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	117,830000	17 913,29	123,132350	117,830000	-1,64	0,03	4,40	39,38	-11,92
Amundi Funds - Global Aggregate Bond A2 EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	50,820000	85 683,64	53,106900	50,820000	-0,02	-0,41	-3,95	0,63	-5,77
Amundi Funds - Global Aggregate Bond A2 USD (C)	D	UCITS	VP	USD	117,380000	29 988,79	122,662100	117,380000	0,23	0,26	1,86	11,66	1,49
Amundi Funds - Global Ecology ESG A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	314,210000	10 507 466,13	328,349450	314,210000	0,57	-0,36	7,80	36,50	7,58
Amundi Funds - Global Ecology ESG A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	368,600000	113 976,30	385,187000	368,600000	0,77	0,21	13,02	48,88	14,49
Amundi Funds - Global Equity Sustainable Income A2 USD (C)	A	UCITS	VP	USD	97,300000	619 840,96	101,678500	97,300000	-1,04	-2,59	3,35	31,38	-0,26
Amundi Funds - Gl. Equity Sustainable Income A2 USD QTI (D)	A	UCITS	VP	USD	54,970000	835 537,54	57,443650	54,970000	-1,04	-2,59	2,21	28,40	-5,14
Amundi Funds - Global Equity Sustainable Income A2 EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	82,050000	9 006 537,59	85,742250	82,050000	-1,29	-3,24	-2,54	18,43	-7,38
Amundi Funds - Gl. Equity Sustainable Income A2 EUR QTI (D)	A	UCITS	VP	EUR	46,360000	25 023 641,10	48,446200	46,360000	-1,28	-3,26	-3,66	15,73	-11,90
Amundi Funds - Global Macro Forex A EUR (C)	AI	UCITS	VP	EUR	95,090000	2 297,75	99,369050	95,090000	-0,06	-1,00	-0,32	-1,00	-4,58
Amundi Funds - Global Macro Forex A USD (C)	AI	UCITS	VP	USD	50,510000	11 706,09	52,782950	50,510000	-0,59	-0,37	4,17	9,95	1,90
Amundi Funds - Global Multi-Asset A EUR (C)	Z	UCITS	VP	EUR	102,740000	1 336 656,44	107,363300	102,740000	0,39	0,32	3,18	20,64	-0,10
Amundi Funds - Global Multi-Asset A USD (C)	Z	UCITS	VP	USD	121,910000	162 009,15	127,395950	121,910000	0,64	1,00	9,41	33,88	7,49
Amundi Funds - Gl. Multi-Asset Target Income A2 EUR Hgd (C)	Z	UCITS	VP	EUR	49,020000	9 883 113,62	51,225900	49,020000	-0,04	-0,16	3,37	14,53	1,51
Amundi Funds - Global Multi-Asset Target Income A2 EUR Hgd QTI (D)	Z	UCITS	VP	EUR	38,200000	20 044 518,38	39,919000	38,200000	-0,05	-0,18	2,41	11,96	-2,95
Amundi Funds - China Equity A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	18,370000	3 049 815,49	19,196650	18,370000	1,66	0,11	7,93	29,46	23,54
Amundi Funds - China Equity A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	21,780000	425 796,02	22,760100	21,780000	1,87	0,79	14,45	43,48	32,97
Amundi Funds - Japan Equity A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	120,980000	4 013 245,83	126,424100	120,980000	3,23	5,78	4,63	40,38	13,56
Amundi Funds - Japan Equity A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	66,250000	18 937,99	69,231250	66,250000	3,52	6,53	10,97	55,81	22,35
Amundi Funds - Multi-Asset Sustainable Future A EUR (C)	Z	UCITS	VP	EUR	102,180000	16 321,93	106,778100	102,180000	0,25	0,04			
Amundi Funds - Optimal Yield A EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	103,820000	2 134 735,73	108,491900	103,820000	0,15	0,45	2,31	15,55	-1,99
Amundi Funds - Pioneer Flexible Opportunities A EUR (C)	Z	UCITS	VP	EUR	77,970000	168 871,09	81,478650	77,970000	-0,91	-0,94	-1,09	12,98	-7,74
Amundi Funds - Pioneer Flexible Opportunities A EUR Hgd (C)	Z	UCITS	VP	EUR	61,300000	138 710,62	64,058500	61,300000	-0,14	-0,34	4,59	24,32	-2,44
Amundi Funds - Pioneer Flexible Opportunities A USD (C)	Z	UCITS	VP	USD	92,920000	1 103,53	97,101400	92,920000	1,15	-0,26	4,89	25,35	-0,14
Amundi Funds - Pioneer Global Equity A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	104,540000	108 853 462,05	109,244300	104,540000	-0,04	-1,27	1,98	27,19	-0,16
Amundi Funds - Pioneer Global Equity A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	124,010000	77 658,79	129,590450	124,010000	0,20	-0,59	8,15	41,13	7,01
Amundi Funds - Pioneer Global High Yield Bond A EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	107,350000	2 511 875,78	112,180750	107,350000	-0,32	0,18	-1,37	11,24	-8,92
Amundi Funds - Pioneer Global High Yield Bond A USD (C)	D	UCITS	VP	USD	127,320000	135 662,35	133,049400	127,320000	-0,07	0,86	4,60	23,43	-1,90
Amundi Funds - Pioneer Strategic Income A EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	10,590000	2 608 211,71	11,066550	10,590000	-0,19	0,00	-2,67	6,86	-3,02
Amundi Funds - Pioneer Strategic Income A EUR Hgd (C)	D	UCITS	VP	EUR	87,250000	6 434 360,92	91,176250	87,250000	0,09	0,66	2,95	17,86	2,21
Amundi Funds - Pioneer Strategic Income A USD (C)	D	UCITS	VP	USD	12,560000	3 235 056,25	13,125200	12,560000	0,08	0,72	3,20	18,60	4,49
Amundi Funds - Pioneer US Bond A2 EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	94,440000	139 440,47	98,689800	94,440000	-0,19	-0,38	-3,32	2,95	-1,56
Amundi Funds - Pioneer US Bond A2 USD (C)	D	UCITS	VP	USD	112,010000	198 947,86	117,050450	112,010000	0,06	0,30	2,54	14,24	6,02
Amundi Funds - Pioneer US Equity Fundamental Growth A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	312,300000	19 043 599,60	326,353500	312,300000	-0,92	-2,52	3,04	34,58	11,76
Amundi Funds - Pioneer US Equity Fundamental Growth A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	370,420000	623 028,72	387,088900	370,420000	-0,68	-1,85	9,27	49,33	20,38
Amundi Funds - Pioneer US Equity Mid Cap Value A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	9,870000	654 197,04	10,314150	9,870000	0,20	-0,90	-0,10	26,54	-17,75
Amundi Funds - Pioneer US Equity Mid Cap Value A EUR Hgd (C)	A	UCITS	VP	EUR	67,690000	13 563,93	70,736050	67,690000	0,37	-0,28	5,65	39,37	-13,72
Amundi Funds - Pioneer US Equity Mid Cap Value A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	11,700000	232 766,75	12,226500	11,700000	0,34	-0,26	5,98	40,46	-11,50
Amundi Funds - Pioneer US Equity Research A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	12,620000	1 599 579,41	13,187900	12,620000	-0,16	-0,71	2,02	29,44	4,30
Amundi Funds - Pioneer US Equity Research A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	14,960000	260 806,63	15,633200	14,960000	0,00	-0,07	8,09	43,57	12,31
Amundi Funds - Pioneer US Equity Research Value A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	150,360000	297 518,08	157,126200	150,360000	0,21	-0,03	-0,56	20,86	-9,81
Amundi Funds - Pioneer US Equity Research Value A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	178,620000	52 437,57	186,657900	178,620000	0,46	0,67	5,49	34,22	-2,71
Amundi Funds - Pioneer US High Yield Bond A EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	12,020000	279 150,34	12,560900	12,020000	-0,17	0,33	-2,04	10,38	-8,10
Amundi Funds - Pioneer US High Yield Bond A EUR Hgd (C)	D	UCITS	VP	EUR	93,390000	249 637,63	97,592550	93,390000	0,08	1,01	3,64	21,66	-3,19
Amundi Funds - Pioneer US High Yield Bond A USD (C)	D	UCITS	VP	USD	14,260000	516 498,37	14,901700	14,260000	0,07	1,06	3,94	22,51	-1,04
Amundi Funds - Pioneer US Short Term Bond A2 EUR (C)	KI	UCITS	VP	EUR	5,810000	64 395,90	6,071450	5,810000	-0,17	-0,51	-4,91	-6,29	-6,89
Amundi Funds - Pioneer US Short Term Bond A2 USD (C)	KI	UCITS	VP	USD	6,890000	616 238,93	7,200050	6,890000	0,00	0,29	0,88	4,08	0,29
Amundi Funds - Polen Capital Global Growth A2 EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	123,860000	81 894,25	129,433700	123,860000	-0,65				
Amundi Funds - Protect 90 A2 EUR (C)	Z	UCITS	VP	EUR	94,980000	7 870 973,70	99,254100	94,980000	0,21	0,06	0,67	1,46	-7,35
Amundi Funds - Real Assets Target Income A2 EUR (C)	Z	UCITS	VP	EUR	46,640000	135 602,58	48,738800	46,640000	0,13	-0,26	-1,77	7,96	-7,68
Amundi Funds - Real Assets Target Income A2 USD (C)	Z	UCITS	VP	USD	55,310000	13 635,67	57,798950	55,310000	0,36	0,42	4,16	19,77	-0,56
Amundi Funds - Russian Equity A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	58,530000	4 748 604,92	61,163850	58,530000	0,69	-2,27	-1,58	28,41	-11,12
Amundi Funds - Russian Equity A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	69,490000	2 620,63	72,617050	69,490000	0,97	-1,56	4,42	42,51	-4,16
Amundi Funds - Strategic Bond A EUR (C)	D	UCITS	VP	EUR	97,850000	28 909 708,43	102,253250	97,850000	0,03	0,86	3,57	13,62	-0,63
Amundi Funds - Strategic Bond A EUR AD (D)	D	UCITS	VP	EUR	47,560000	3 960 666,96	49,700200	47,560000	0,04	0,87	3,57	13,62	-2,12
Amundi Funds - Top European Players A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	8,130000	10 537 924,58	8,495850	8,130000	0,49	0,37	0,12	32,84	-3,79
Amundi Funds - Top European Players A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	9,650000	41 032,34	10,084250	9,650000	0,73	1,15	6,16	47,33	3,65
Amundi Funds - US Pioneer Fund A EUR (C)	A	UCITS	VP	EUR	12,340000	51 846 715,67	12,895300	12,340000	-0,48	-2,37	3,35	31,70	6,75
Amundi Funds - US Pioneer Fund A USD (C)	A	UCITS	VP	USD	14,630000	396 551,41	15,288350	14,630000	-0,27	-1,75	9,59	46,01	14,93
Amundi S.F. - EUR Commodities EUR	AI	UCITS	VP	EUR	20,340000	8 297 500,56	21,357000	20,340000	1,35	1,09	12,00	17,78	-8,50
Amundi S.F. - EUR Commodities USD Hedged	AI	UCITS	VP	USD	28,520000	72 624,48	29,946000	28,520000	1,35	1,10	12,24	18,59	-6,71
Amundi S.F. - Euro Curve 1-3 Year	D	UCITS	VP	EUR	61,010000	138 576,22	64,060500	61,010000	0,05	0,02	0,38	1,13	-1,36
Amundi S.F. - Euro Curve 7-10year	D	UCITS	VP	EUR	94,220000	181 033,65	98,931000	94,220000	0,28	0,18	2,34	5,37	1,25
Amundi S.F. - European Equity Optimal Volatility EUR	A	UCITS	VP	EUR	38,000000	23 354 927,91	39,900000	38,000000	-0,89	-2,44	-3,87	-4,43	-8,39
Amundi S.F. - European Equity Optimal Volatility USD	A	UCITS	VP	USD	45,070000	20 766,02	47,323500	45,070000	-0,64	-1,77	1,97	6,05	-1,34
Amundi S.F. - European Research EUR	A	UCITS	VP	EUR	6,050000	9 354 663,83	6,352500	6,050000	0,33	0,67	1,17	28,45	-7,63
Amundi S.F. - European Research USD	A	UCITS	VP	USD	7,180000	672,64	7,539000	7,180000	0,70	1,41	7,49	42,46	-0,42
CPR Invest - Global Disruptive Opportunities EUR	A	UCITS	VP	EUR	1 647,650000	2 988 632,96	1 730,032500	1 647,650000	1,11	-0,35	3,06	49,03	19,49
CPR Invest - Global Disruptive Opportunities USD	A	UCITS	VP	USD	1 854,370000	34 825,42	1 947,088500	1 854,370000	1,36	0,32	9,43	65,29	28,41
CPR Invest - Global Silver Age EUR	A	UCITS	VP	EUR	1 227,280000	1 793 001,22	1 288,644000	1 227,280000	1,14	-0,49	-1,40	26,21	-1,47
CPR Invest - Global Silver Age USD	A	UCITS	VP	USD	1 224,320000	99 108,15	1 285,536000	1 224,320000	1,16	-0,32	4,36	36,22	5,20
CPR Invest - Megatrends	A	UCITS	VP	EUR	113,810000	1 440 519,72	119,500500	113,810000	1,39	0,41	2,89	32,14	3,44
First Eagle Amundi International Fund - AE (C)	Z	UCITS	VP	EUR	170,650000	4 437 511,78	179,182500	170,650000	0,12	0,55	1,16	21,58	-5,89
First Eagle Amundi International Fund AHE (C)	Z	UCITS	VP	EUR	163,050000	763 617,77	171,202500	163,050000	0,35	1,17	6,96	33,76	-0,96
myNEXT - Bond E EUR Cap	D	UCITS	VP	EUR	50,330000	866 583,70	52,846500	50,330000	0,32	0,26	1,82	9,53	-2,37
myNEXT - Equity E EUR	A	UCITS	VP	EUR	56,930000	4 601 423,21	59,776500	56,930000	0,07	0,33	2,30	19,08	-3,30
myNEXT - Multi-Asset E EUR	Z	UCITS	VP	EUR	53,770000	10 275 604,60	56,458500	53,770000	0,54	0,28	1,86	11,86	-2,91
ARTS Asset Management GmbH													
C-QUADRAT Absolute Return ESG Fund (I) T	Z	UCITS	VP	EUR	10,170000	0,00	10,475100	10,170000	0,30	-0,10	0,99	8,42	-1,55
C-QUADRAT Absolute Return ESG Fund (plne rastový)	Z	UCITS	VP	EUR	12,610000	50 426,68	13,186277	12,610000	0,24	-0,24	0,72	7,87	-1,64
C-QUADRAT Absolute Return ESG Fund (R) A	Z	UCITS	VP	EUR	7,620000	0,00	7,848600	7,620000	0,26	-0,13	0,79	7,93	-4,03
C-QUADRAT Absolute Return ESG Fund (R) T	Z	UCITS	VP	EUR	12,190000	62 039,76	12,555700	12,190000	0,33	-0,16	0,83	7,97	-1,77
C-QUADRAT Active PLUS A (výnosový)	Z	UCITS	VP	EUR	6,790000	0,00	7,146475	6,790000	-0,29	-0,44	3,35	14,12	-13,06
C-QUADRAT Active PLUS VT (plne rastový)	Z	UCITS	VP	EUR	6,880000	77 492,98	7,241200	6,880000	-0,29	-0,43	3,30	13,91	-12,36
C-QUADRAT Active PLUS T (rastový)	Z	UCITS	VP	EUR	6,790000	6 069 077,42	7,146475	6,790000	-0,29	-0,44	3,35	13,93	-13,06
C-QUADRAT Active YOU A (výnosový)	Z	UCITS	VP	EUR	8,820000	0,00	9,283050	8,820000	0,34	0,23	2,56	6,65	-8,51
C-QUADRAT Active YOU T (rastový)	Z	UCITS	VP	EUR	9,830000	8 946 914,19	10,346075	9,830000	0,31	0,20	2,50	6,62	-8,47
C-QUADRAT Active YOU VT (plne rastový)	Z	UCITS	VP	EUR	10,240000	0,00	10,777600	10,240000	0,29	0,20	2,50	6,67	-6,48
C-QUADRAT ARTS Total Return Garant	Z	UCITS	NP	EUR	122,050000	12 309 621,18	128,152500	122,050000	-0,04	-0,14	-0,44	-0,62	-6,46
C-QUADRAT ARTS Total Return Global AMI	Z	UCITS	VP	EUR	109,540000	53 400 519,28	115,017000	109,540000	1,02	1,05	6,21	10,86	-0,44
C-QUADRAT GreenStars ESG (I) VTA	A	UCITS	VP	EUR	130,040000	0,00	136,542000	130,040000	0,87	-0,07	2,52	19,83	
C-QUADRAT GreenStars ESG (R) VTA	A	UCITS	VP	EUR	142,370000	0,00	149,488500	142,370000	0,85	-0,15	2,28	19,28	
Asset Management Slovenskej sporiteľne, správ. spol., a.s.													
AM SLSP Aktívne portfólio, o.p.f.	Z	UCITS	VP	EUR	0,045596	374 752 426,43	0,046508	0,045596	0,32	0,24	2,21	11,20	1,65
AM SLSP Erste Private Banking Conservative	Z	AIF	VP	EUR	0,009792	8 479 918,29	0,009792	0,009792	0,42	0,43	1,32	10,15	0,02
AM SLSP ERSTE Realitná Renta, o.p.f.	R	AIF	VP	EUR	1,003020	52 835 069,22	1,013050	1,003020	0,02	0,07	0,15	0,25	
AM SLSP Euro Plus Fond	KI	UCITS	VP	EUR	0,046791	123 058 622,67	0,046791	0,046791	0,05	0,13	0,79	1,97	-0,22
AM SLSP Eurový dlhopisový fond	D	UCITS	VP	EUR	0,055063	168 123 379,75	0,055614	0,055063	0,03	-0,39	0,31	1,22	-1,16
AM SLSP Fond maximalizovaných výnosov	A	UCITS	VP	EUR	0,057772	253 668 149,14	0,058639	0,057703	0,29	-0,48	8,55	46,42	15,83
AM SLSP Global Renta, o.p.f.	Z	UCITS	VP	EUR	0,010396	213 292 854,77	0,010448	0,010396	0,22	0,19	1,38	8,45	1,34
AM SLSP Globálny akciový fond	A	UCITS	VP	EUR	0,049201	49 582 525,52	0,050677	0,049201	-0,44	-1,32	3,90	26,84	2,02
AM SLSP Inštitucionálny I1, š.p.f.	Z	AIF	VP	EUR	0,037540	44 606 608,19	0,037540	0,037540	0,38	0,14	2,94	16,34	5,17
AM SLSP Inštitucionálny I2, o.p.f.	D	AIF	NP	EUR	1,216332	6 401 556,40	1,216332	1,216332	0,04	0,13	0,11	-0,06	-0,07
AM SLSP Privátny fond krátkodobých investícií	KI	UCITS	VP	EUR	0,037603	12 555 432,53	0,037603	0,037603	0,05	0,15	0,57	0,86	0,32
AM SLSP Privátny fond pravidelných výnosov 3, o.p.f.	D	UCITS	VP	EUR	0,010211	7 205 724,41	0,010211	0,009700	0,01	0,09	0,59	1,97	-0,41
AM SLSP Privátny P11, o.p.f.	D	AIF	NP	EUR	0,013306	9 703 777,07	0,013306	0,013306	0,07	0,26	1,36	3,38	-0,16
AM SLSP Realitný fond	R	AIF	VP	EUR	0,026337	3 356 724,25	0,027127	0,026337	0,09	0,45	0,24	2,79	-2,99
AM SLSP Svetové akcie, o.p.f.	Z	AIF	NP	EUR	0,016527	28 122 980,93	0,016527	0,016527	0,60	0,41	5,33	27,12	5,00
AM SLSP ŠIP Aktív, o.p.f.	Z	UCITS	VP	EUR	0,010981	17 896 459,97	0,011256	0,010981	0,32	0,22	3,56	16,97	1,34
AM SLSP ŠIP Balans, o.p.f.	Z	UCITS	VP	EUR	0,010881	13 558 088,75	0,011099	0,010881	0,20	0,15	2,68	13,37	1,66
AM SLSP ŠIP Klasik, o.p.f.	Z	UCITS	VP	EUR	0,010588	90 722 305,91	0,010747	0,010588	0,17	0,24	2,00	10,57	0,50
ERSTE Bond Danubia	D	UCITS	VP	EUR	175,320000	23 406 700,93	179,703000	175,320000	0,00	-1,18	-0,94	5,06	-0,83
ERSTE Bond Emerg Mkt Corp IG	D	UCITS	NP	USD	130,510000	16 701 907,78	135,077850	130,510000	-0,04	0,18	3,74	12,47	6,36
ERSTE Bond Emerging Markets	D	UCITS	VP	EUR	211,510000	40 974 015,32	218,912850	211,510000	-0,25	0,08	3,79	21,16	0,60
ERSTE Bond Emerging Markets Corporate	D	UCITS	VP	EUR	201,130000	8 558 590,24	208,169550	201,130000	0,01	0,66	3,19	19,36	7,62
ERSTE Bond Local Emerging	D	UCITS	NP	EUR	137,520000	13 579 590,51	142,333200	137,520000	1,07	1,96	-2,76	5,42	-9,82
ERSTE Responsible Stock America	A	UCITS	VP	USD	583,190000	1 399 784,64	603,601650	583,190000	0,60	-0,69	12,38	48,69	22,70
ESPA Bond Dollar	D	UCITS	VP	USD	156,460000	13 755 304,62	161,936100	156,460000	0,04	-0,23	0,31	3,19	7,52
ESPA Bond Euro Corporate	D	UCITS	VP	EUR	200,940000	3 939 184,14	207,972900	200,940000	0,36	0,19	2,14	8,52	-0,46
ESPA Bond Euro Rent VT	D	UCITS	VP	EUR	185,350000	23 767 925,16	189,983750	185,350000	0,74	0,10	1,80	4,76	0,34
ESPA Bond Europe High-Yield	D	UCITS	VP	EUR	190,820000	19 135 731,66	197,498700	190,820000	-0,05	0,52	2,71	20,15	-3,03
ESPA Bond Inflation Linked	D	UCITS	VP	EUR	125,350000	1 253,50	129,737250	125,350000	0,40	-0,18	1,55	4,29	-2,18
ESPA Bond USA Corporate	D	UCITS	VP	EUR	192,620000	3 065 582,16	199,361700	192,620000	0,19	-0,06	1,81	17,05	5,51
ESPA Bond USA High Yield	D	UCITS	VP	EUR	209,170000	39 212 650,23	216,490950	209,170000	0,29	0,80	2,52	21,82	-1,28
ESPA Mortage	D	UCITS	NP	EUR	160,730000	67 012 277,95	166,355550	160,730000	-0,16	-0,25	-0,68	2,34	1,06
ESPA Reserve Corporate	KI	UCITS	VP	EUR	136,250000	8 860 473,75	137,271875	136,250000	0,09	0,33	1,38	4,78	-0,47
ESPA Reserve Dollar	KI	UCITS	VP	USD	145,440000	3 295 106,32	146,894400	145,440000	-0,01	0,08	0,76	4,60	2,21
ESPA Reserve Euro	KI	UCITS	VP	EUR	1 277,410000	6 256 754,18	1 286,990575	1 277,410000	0,04	0,10	0,57	1,89	0,04
ESPA Reserve Euro Plus	KI	UCITS	VP	EUR	116,830000	20 692 812,77	117,706225	116,830000	0,03	0,09	0,52	1,72	-0,47
ESPA Stock Europe	A	UCITS	VP	EUR	175,720000	527 708,25	181,870200	175,720000	0,75	1,61	2,95	29,52	-3,32
ESPA Stock Europe - Emerging	A	UCITS	VP	EUR	85,150000	5 232 825,16	88,130250	85,150000	1,12	-3,77	-6,43	16,90	-23,00
ESPA Stock Europe Property	A	UCITS	VP	EUR	320,280000	9 136 828,88	331,489800	320,280000	1,67	1,39	-0,40	25,67	-6,58
ESPA Stock Global	A	UCITS	VP	EUR	138,270000	27 674 937,34	143,800800	138,270000	1,77	2,20	6,41	31,21	9,50
ESPA Stock Global Emerging Markets	A	UCITS	VP	EUR	220,320000	6 746 639,04	229,132800	220,320000	2,33	2,58	6,52	34,67	6,86
ESPA Stock Istanbul	A	UCITS	VP	EUR	168,580000	2 267 586,44	175,323200	168,580000	-0,38	-5,81	-16,80	-1,35	-24,24
ESPA Stock Japan	A	UCITS	VP	EUR	111,290000	116 631,92	115,741600	111,290000	2,72	3,37	-0,03	23,97	0,81
AXA Investiční společnost a. s., organizačná zložka Slovensko													
AXA CEE Akciový fond	A	UCITS	VP	EUR	0,029201	25 358 300,00	0,029201	0,027741	-2,78	-5,54	-5,99	14,24	-19,18
AXA CEE Dluhopisový fond	D	UCITS	VP	EUR	0,050750	12 295 369,00	0,050750	0,049228	-0,26	-1,66	-0,31	3,11	-1,50
AXA CZK Konto	Z	UCITS	VP	EUR	0,042548	324 628,00	0,042548	0,042548	-0,57	-2,39	0,03	2,42	-2,38
AXA EUR Konto	Z	UCITS	VP	EUR	0,045175	69 492 746,00	0,045175	0,045175	0,00	-0,05	-0,05	-0,15	-0,89
AXA Eurobond	D	UCITS	VP	EUR	0,031349	1 644 430,00	0,031349	0,030408	-0,01	0,21	1,37	6,91	-1,27
AXA Realitní fond	A	UCITS	VP	EUR	0,036138	19 539 454,00	0,036138	0,034693	-0,56	-1,13	-1,93	22,49	-12,36
AXA Selection Emerging Equity	A	AIF	VP	EUR	0,042866	28 766 421,00	0,042866	0,040723	1,25	0,16	4,35	24,40	-0,75
AXA Selection Global Equity	A	AIF	VP	EUR	0,066836	55 691 537,00	0,066836	0,063494	-0,19	-1,35	0,83	24,95	-0,69
AXA Selection Opportunities	Z	AIF	VP	EUR	0,041399	16 950 061,00	0,041399	0,039329	0,46	-0,49	2,25	18,88	0,47
AXA Small Cap Portfolio	A	UCITS	VP	EUR	0,041935	8 771 534,00	0,043444	0,041935	1,37	-0,42	2,78	30,97	-7,12
BlackRock Investment Management													
BGF Asian Dragon Fund A2 USD	A	UCITS	VP	USD	43,930000	0,00	46,126500	43,930000	1,45	0,30	4,35	22,10	5,45
BGF Euro Short Duration Bond Fund A2 EUR	D	UCITS	VP	EUR	15,830000	0,00	16,621500	15,830000	0,13	0,06	0,70	4,08	-0,13
BGF Euro-Markets Fund A2 EUR	A	UCITS	VP	EUR	30,980000	0,00	32,529000	30,980000	0,91	3,20	5,88	39,17	6,10
BGF European Equity Income Fund A2 EUR	A	UCITS	VP	EUR	20,070000	0,00	21,073500	20,070000	0,35	1,21	1,67	26,15	-1,28
BGF Fixed Income Global Opportunities Fund A2 USD	D	UCITS	VP	USD	12,900000	0,00	13,545000	12,900000	0,16	-0,23	-2,64	1,42	-2,64
BGF Global Allocation Fund A2 USD	Z	UCITS	VP	USD	55,840000	0,00	58,632000	55,840000	0,72	0,47	2,14	17,73	6,14
BGF Global Equity Income Fund A2 USD	A	UCITS	VP	USD	15,300000	0,00	16,065000	15,300000	1,86	1,93	0,99	19,16	-3,35
BGF Global High Yield Bond Fund A2 USD	D	UCITS	VP	USD	17,350000	0,00	18,217500	17,350000	0,06	0,58	3,34	26,18	1,23
BGF Global Multi Asset Income Fund A2 EUR	Z	UCITS	VP	EUR	12,140000	0,00	12,747000	12,140000	0,33	-0,25	-2,18	7,05	-4,56
BSF Fixed Income Strategies Fund A2 EUR	D	UCITS	VP	EUR	122,770000	0,00	128,908500	122,770000	0,13	0,28	1,92	8,55	2,38
BNP Paribas Asset Management													
BNP Paribas Flexi I ABS Europe AAA Classic	D	UCITS	VP	EUR	100,060000	0,00	103,061800	100,060000	0,17	0,33	0,70	2,14	-0,39
BNP Paribas Flexi I ABS Europe IG Classic	D	UCITS	VP	EUR	100,400000	0,00	103,412000	100,400000	0,20	0,41	1,89	3,24	-0,84
BNP Paribas Flexi I ABS Opportunities [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	101,980000	4 337,03	105,039400	101,980000	0,84	2,07	4,43	15,53	-0,63
BNP Paribas Flexi I Commodities [Classic, C]	AI	UCITS	VP	EUR	48,690000	12 405,57	50,150700	48,690000	1,12	-1,14	13,58	30,68	
BNP Paribas Flexi I Flexible Convertible Bond Classic [Classic RH EUR, C]	D	UCITS	VP	EUR	104,440000	18 502,59	107,573200	104,440000	0,07	0,25	1,33	3,46	
BNP Paribas Flexi I US Mortgage [Classic H EUR, C]	D	UCITS	VP	EUR	1 239,960000	1 004,37	1 277,158800	1 239,960000	-0,40	-0,55	-0,15	3,66	1,40
BNP Paribas Funds Multi-Asset Income [Classic, C]	Z	UCITS	VP	EUR	92,120000	42 846,77	94,883600	92,120000	0,33	0,50	2,34	15,67	
BNP Paribas Funds Absolute Return Low Vol Bond [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	101,670000	61 417,77	104,720100	101,670000	-0,03	0,32	1,45	6,12	-0,33
BNP Paribas Funds Aqua [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	144,340000	7 473 650,96	148,670200	144,340000	2,29	2,77	7,28	33,08	4,83
BNP Paribas Funds Asia Ex-Japan Bond [Classic EUR, C]	D	UCITS	VP	EUR	156,130000	259 933,03	160,813900	156,130000	0,76	0,13	-2,30	1,85	-2,42
BNP Paribas Funds Asia Ex-Japan Equity [Classic EUR, C]	A	UCITS	VP	EUR	721,910000	276 982,43	743,567300	721,910000	2,29	4,07	9,76	27,83	7,69
BNP Paribas Funds Asia Ex-Japan Equity [Classic, C]	A	UCITS	VP	USD	167,200000	785 693,54	172,216000	167,200000	1,74	3,77	15,52	41,04	15,01
BNP Paribas Funds Climate Impact [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	210,560000	814 953,53	221,088000	210,560000	2,58	0,80	8,84	37,11	7,76
BNP Paribas Funds Disruptive Technology [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	1 380,230000	2 540 658,37	1 421,636900	1 380,230000	1,47	-1,37	6,52	41,32	26,27
BNP Paribas Funds Emerging Equity [Classic, C]	A	UCITS	VP	USD	751,260000	87 077,82	788,823000	751,260000	2,06	2,64	18,07	55,80	19,40
BNP Paribas Funds Emerg. Multi-Asset Income [Classic EUR, C]	Z	UCITS	VP	EUR	108,290000	317 017,89	111,538700	108,290000	1,27	1,71	0,15	10,66	-9,55
BNP Paribas Funds Emerg. Multi-Asset Income [Classic EUR, DIS]	Z	UCITS	VP	EUR	85,230000	6 241,39	87,786900	85,230000	1,26	1,69	0,14	3,66	-15,27
BNP Paribas Funds Energy Transition [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	771,470000	517 556,08	810,043500	771,470000	4,00	5,97	47,03	146,84	71,08
BNP Paribas Funds Enhanced Bond 6M [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	109,760000	15 974,50	113,052800	109,760000	0,11	0,16	1,04	3,43	0,06
BNP Paribas Funds Equity Brazil [Classic, C]	A	UCITS	VP	USD	87,190000	34 426,52	91,549500	87,190000	2,11	4,93	5,60	42,70	-19,95
BNP Paribas Funds Euro Bond [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	231,290000	22 004,93	242,854500	231,290000	0,55	0,09	1,54	5,03	-0,48
BNP Paribas Funds Euro Bond Opportunities [Classic EUR, Acc]	D	UCITS	VP	EUR	448,380000	53 254,95	461,831400	448,380000	0,69	0,46	2,05	7,05	
BNP Paribas Funds Euro Corporate Bond [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	194,440000	53 621,79	204,162000	194,440000	0,37	0,23	2,22	8,40	-0,31
BNP Paribas Funds Euro Equity [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	536,420000	798 477,26	552,512600	536,420000	0,63	2,76	5,34	37,09	1,77
BNP Paribas Funds Euro Government Bond [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	428,050000	914 558,79	449,452500	428,050000	0,68	0,06	1,73	4,28	0,30
BNP Paribas Funds Euro High Yield Bond [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	209,230000	5 042,45	215,506900	209,230000	-0,05	0,79	2,63	18,02	0,00
BNP Paribas Funds Euro High Yield Short Duration Bond [Classic H EUR, C]	D	UCITS	VP	EUR	108,100000	26 999,06	111,343000	108,100000	-0,08	0,44	1,66	14,94	-0,84
BNP Paribas Funds Euro Inflation-Linked Bond [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	143,380000	4 242,91	150,549000	143,380000	0,78	-0,05	3,17	8,17	-2,56
BNP Paribas Funds Euro Money Market [Classic, C]	P	UCITS	VP	EUR	206,851937	365 259,27	217,194534	206,851937	-0,01	-0,02	-0,06	-0,20	-0,43
BNP Paribas Funds Euro Short Term Bond Opportunities [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	121,760000	12 531,92	127,848000	121,760000	0,13	0,03	1,00	2,86	-0,46
BNP Paribas Funds Euro Short Term Corporate Bond Opportunities [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	124,580000	0,00	128,317400	124,580000	-0,06	0,13	1,28	4,13	-2,21
BNP Paribas Funds Europe Convertible [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	152,040000	122 887,85	156,601200	152,040000	0,84	1,37	4,21	12,81	1,76
BNP Paribas Funds Europe Dividend [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	87,370000	8 494,99	91,738500	87,370000	0,29	0,60	1,31	25,06	-7,43
BNP Paribas Funds Europe Emerging Equity [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	92,240000	482 352,48	96,852000	92,240000	1,43	-3,13	-7,34	14,37	-25,32
BNP Paribas Funds Europe Equity [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	229,100000	859 120,42	235,973000	229,100000	0,97	2,34	5,25	35,51	1,87
BNP Paribas Funds Europe Growth [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	51,970000	111 314,02	54,568500	51,970000	1,25	2,75	5,93	39,29	4,36
BNP Paribas Funds Europe Small Cap [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	237,020000	1 200 691,18	248,871000	237,020000	2,17	3,94	6,83	48,97	-0,31
BNP Paribas Funds Europe Small Cap Convertible [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	169,180000	33 119,57	174,255400	169,180000	0,71	0,12	4,07	9,33	0,05
BNP Paribas Funds Global Bond Opportunities [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	379,230000	459 521,47	390,606900	379,230000	0,37	0,50	1,78	11,05	
BNP Paribas Funds Global Convertible [Classic RH EUR, C]	D	UCITS	VP	EUR	177,660000	116 857,65	182,989800	177,660000	1,05	-0,50	7,47	26,54	14,26
BNP Paribas Funds Global Environment [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	230,390000	749 145,34	237,301700	230,390000	2,60	3,40	10,01	39,65	8,79
BNP Paribas Funds Global Equity [Classic, EUR C]	A	UCITS	VP	EUR	159,030000	496 733,39	163,800900	159,030000	1,66	0,13	0,86	29,70	8,34
BNP Paribas Funds Global High Yield Bond [Classic, C]	D	UCITS	VP	EUR	103,870000	28 461,42	106,986100	103,870000	0,00	0,45	2,62	20,86	-1,94
BNP Paribas Funds Global Low Vol Equity [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	86,530000	967 881,32	90,856500	86,530000	1,56	0,64	1,50	18,96	-7,57
BNP Paribas Funds Health Care Innovators [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	1 238,680000	137 320,07	1 275,840400	1 238,680000	3,33	1,04	0,36	22,39	17,76
BNP Paribas Funds China Equity [Classic EUR, C]	A	UCITS	VP	EUR	228,020000	1 604 941,57	234,860600	228,020000	3,36	3,77	15,41	38,59	38,04
BNP Paribas Funds China Equity [Classic, C]	A	UCITS	VP	USD	637,240000	182 463,51	669,102000	637,240000	2,82	3,48	21,47	52,92	47,43
BNP Paribas Funds India Equity [Classic EUR, C]	A	UCITS	VP	EUR	133,770000	507 400,31	137,783100	133,770000	0,98	3,42	10,61	22,66	-1,31
BNP Paribas Funds India Equity [Classic, C]	A	UCITS	VP	USD	133,470000	116 878,07	140,143500	133,470000	0,44	3,12	16,41	35,32	5,40
BNP Paribas Funds Japan Equity [Classic, C]	A	UCITS	VP	JPY	5 058,000000	109,23	5 310,900000	5 058,000000	1,28	2,37	6,04	34,92	4,72
BNP Paribas Funds Latin America Equity [Classic, C]	A	UCITS	VP	USD	424,680000	42 271,98	445,914000	424,680000	1,88	2,45	3,79	34,11	-23,49
BNP Paribas Funds Nordic Small Cap [Classic EUR, DIS]	A	UCITS	VP	EUR	426,910000	239 336,66	439,717300	426,910000	4,09	7,09	25,82	82,45	30,56
BNP Paribas Funds Nordic Small Cap [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	488,730000	2 297 821,45	503,391900	488,730000	4,09	7,09	25,82	88,11	34,61
BNP Paribas Funds Russia Equity [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	136,180000	1 448 941,59	140,265400	136,180000	3,22	-0,81	0,86	32,35	-10,76
BNP Paribas Funds Seasons [Classic, C]	Z	UCITS	VP	EUR	106,640000	13 679,95	109,839200	106,640000	-0,15	1,02	-0,44	16,36	4,89
BNP Paribas Funds Smart Food [Classic, C]	A	UCITS	VP	EUR	110,490000	177 143,09	113,804700	110,490000	1,82	3,78	7,44	32,80	-0,96
BNP Paribas Funds Sustainable Multi-Asset Balanced [Classic Solidarity BE, C]	Z	UCITS	VP	EUR	104,960000	21 671,29	108,108800	104,960000	1,23	1,17	3,83	18,71	
BNP Paribas Funds Sustain. Multi-Asset Balanced [Classic, C]	Z	UCITS	VP	EUR	216,650000	361 710,59	223,149500	216,650000	1,23	1,16	3,82	18,70	
BNP Paribas Funds Sustainable Multi-Asset Growth [Classic, C]	Z	UCITS	VP	EUR	239,220000	185 167,92	246,396600	239,220000	1,67	1,65	5,28	25,78	
BNP Paribas Funds Sustainable Multi-Asset Stability [Classic, C]	Z	UCITS	VP	EUR	435,960000	167 205,28	449,038800	435,960000	0,79	0,62	2,31	11,49	
BNP Paribas Funds Target Risk Balanced [Classic, R]	Z	UCITS	VP	EUR	258,710000	138 549,55	266,471300	258,710000	0,42	0,43	2,48	10,24	-3,08
BNP Paribas Funds Turkey Equity [Classic, R]	A	UCITS	VP	EUR	101,610000	391 449,48	106,690500	101,610000	0,08	-4,20	-16,88	2,00	-24,02
BNP Paribas Funds US Growth [Classic EUR, R]	A	UCITS	VP	EUR	414,270000	1 021 465,53	426,698100	414,270000	0,57	-1,79	5,38	35,84	22,40
BNP Paribas Funds US Mid Cap [Classic, R]	A	UCITS	VP	USD	238,830000	7 053,15	250,771500	238,830000	2,44	0,84	8,84	48,64	3,53
BNP Paribas Funds US Multi-Factor Equity [Classic Acc]	A	UCITS	VP	USD	138,430000	561 490,60	142,582900	138,430000	1,38	-1,28	6,35	35,30	
BNP Paribas Funds US Small Cap [Classic EUR, R]	A	UCITS	VP	EUR	323,800000	542 828,04	333,514000	323,800000	3,09	0,61	2,82	35,81	-2,14
BNP Paribas Funds US Small Cap [Classic, R]	A	UCITS	VP	USD	256,950000	328 038,60	264,658500	256,950000	2,55	0,32	8,20	49,84	4,51
BNP Paribas Funds USD Money Market [Classic, R]	P	UCITS	VP	USD	218,862401	26 441,37	229,805521	218,862401	0,00	0,00	0,01	0,17	1,02
BNP Paribas Plan Easy Future 2023 [Classic, C]	Z	UCITS	VP	EUR	117,850000	10 441,50	121,385500	117,850000	0,15	0,08	-0,03	-0,04	-1,38
BNP Paribas Plan Easy Future 2026 [Classic, C]	Z	UCITS	VP	EUR	128,100000	39 466,81	131,943000	128,100000	0,30	0,10	0,21	0,67	-3,55
Casa4Funds SA													
WIOF China Performance Fund - Trieda A	A	UCITS	VP	USD	4,698200	13 601,37	4,928412	4,698200	0,00	0,00	0,00	0,00	10,88
WIOF China Performance Fund - Trieda B	A	UCITS	VP	USD	4,225500	25 365,23	4,225500	4,014225	0,00	0,00	0,00	0,00	10,53
WIOF India Performance Fund - Trieda A	A	UCITS	VP	USD	5,406100	6 103,12	5,670999	5,406100	0,00	0,00	0,00	0,00	5,54
WIOF India Performance Fund - Trieda B	A	UCITS	VP	USD	5,067100	86 762,83	5,067100	4,813745	0,00	0,00	0,00	0,00	5,17
WIOF South-East Asia Performance Fund - Trieda A	A	UCITS	VP	USD	3,409800	17 099,41	3,576880	3,409800	0,00	0,00	0,00	0,00	-1,05
WIOF South-East Asia Performance Fund - Trieda B	A	UCITS	VP	USD	3,438300	400 958,86	3,438300	3,266385	0,00	0,00	0,00	0,00	-1,41
WPP New Global Equity Markets Risk 18% Portfolio - Trieda A	Z	UCITS	VP	EUR	0,110000	194 788,96	0,114290	0,110000	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WPP New Global Equity Markets Risk 18% Portfolio - Trieda B	Z	UCITS	VP	EUR	0,090000	30 542,92	0,090000	0,085500	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WPP New Gl. Equity Markets Risk 18% Portfolio - Trieda B GBP	Z	UCITS	VP	GBP	0,090000	0,00	0,090000	0,085500	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WSP Classic Portfolio GBP - Trieda B	Z	UCITS	NP	USD	5,074200	0,00	5,074200	4,820490	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,26
WSP Old Broad Street Investments Balanced Portfolio - A USD	Z	UCITS	NP	USD	3,554400	0,00	3,693022	3,554400	0,00	0,00	0,00	0,00	-1,05
WSP Old Broad Street Investments Balanced Portfolio - B GBP	Z	UCITS	NP	GBP	4,215100	355 768,81	4,215100	4,004345	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35
Eurizon Asset Management Slovakia, správ. spol., a.s.													
Epsilon Fund - Euro Bond	D	UCITS	VP	EUR	182,110000	1 134 410,72	184,841650	182,110000	0,30	0,03	1,60		
Eurizon AM Slovakia - Active Bond fund	D	UCITS	VP	EUR	0,120538	188 729 938,50	0,121141	0,115716	0,01	-0,08	0,44	8,30	-2,66
Eurizon AM Slovakia - Active Magnifica	Z	UCITS	VP	EUR	0,039741	226 536 768,86	0,040337	0,038151	0,37	-0,05	2,53	9,98	-5,26
Eurizon AM Slovakia - Akciové Portfólio	A	UCITS	VP	EUR	0,104801	47 881 587,61	0,107421	0,101657	-0,15	-1,29	1,64	19,74	4,04
Eurizon AM Slovakia - Dynamické portfólio	Z	UCITS	VP	EUR	0,043324	322 910 462,71	0,043974	0,041591	-0,06	-0,36	2,49	17,07	2,10
Eurizon AM Slovakia - Edícia 2018	Z	UCITS	VP	EUR	0,098800	32 764 722,09	0,098800	0,097812	0,05	0,06	1,04	10,57	-2,57
Eurizon AM Slovakia - Edícia Svet	Z	UCITS	VP	EUR	0,099733	61 840 078,27	0,099733	0,098736	0,08	0,01	1,81	12,94	0,63
Eurizon AM Slovakia - Flexibilný Konzervatívny fond	Z	UCITS	VP	EUR	0,103326	175 887 081,00	0,104101	0,102499	0,04	-0,14	0,66	6,19	-0,14
Eurizon AM Slovakia - Konzervatívne portfólio	Z	UCITS	VP	EUR	0,037979	132 732 690,55	0,038169	0,036460	-0,04	-0,03	0,73	4,96	-0,23
Eurizon AM Slovakia - Magnifica Edícia I	Z	UCITS	VP	EUR	0,105008	28 574 884,85	0,105008	0,103958	0,02	0,03	1,29	10,62	0,64
Eurizon AM Slovakia - Magnifica Edícia II	Z	UCITS	VP	EUR	0,098572	27 298 627,52	0,098572	0,097586	0,03	-0,05	0,97	5,44	1,98
Eurizon AM Slovakia - Magnifica Edícia III	Z	UCITS	VP	EUR	0,100061	60 951 111,03	0,100061	0,099060	0,07	0,22	1,31	11,45	-0,76
Eurizon AM Slovakia - MIX 15	Z	UCITS	VP	EUR	0,099887	2 547 537,65	0,101385	0,096890	-0,02	-0,08			
Eurizon AM Slovakia - Rezervný fond	KI	UCITS	VP	EUR	0,036874	143 507 263,59	0,036874	0,036874	0,02	0,04	0,23	0,73	-0,01
Eurizon AM Slovakia - Stredoeurópsky Dlhopisový fond	D	UCITS	VP	EUR	0,036077	52 790 139,28	0,036618	0,034634	-0,18	-1,42	-0,46	4,00	-0,40
Eurizon AM Slovakia - Vyvážený Rastový fond	Z	UCITS	VP	EUR	0,046220	94 537 760,54	0,047745	0,044371	-0,22	-1,59	-2,14	13,04	-7,85
Eurizon Fund - Azioni Strategia Flessibile	Z	UCITS	VP	EUR	159,280000	52 688 612,20	159,280000	159,280000	0,17	0,35	2,02	19,24	0,52
Eurizon Fund - Bond Corporate Smart ESG	D	UCITS	VP	EUR	103,750000	2 048 640,86	105,825000	103,750000	0,12	0,01	1,71	7,58	-0,59
Eurizon Fund - Bond Emerging Markets	D	UCITS	VP	EUR	93,750000	1 298 184,75	95,156250	93,750000	-0,76	-1,06	-2,51		
Eurizon Fund - Bond High Yield	D	UCITS	VP	EUR	230,560000	4 971 396,28	235,171200	230,560000	0,06	0,34	2,51	18,38	-0,79
Eurizon Fund - Bond Inflation Linked	D	UCITS	VP	EUR	139,910000	2 441 831,04	142,708200	139,910000	0,47	-0,10	2,69	6,87	-2,06
Eurizon Fund - Equity Emerging Markets Smart Volatility	A	UCITS	VP	EUR	196,870000	6 352 221,20	204,744800	196,870000	0,69	-0,19	5,54	29,51	-3,05
Eurizon Fund - Equity China A	A	UCITS	VP	EUR	119,770000	2 437 730,91	123,363100	119,770000	1,30	1,04	13,01		
Eurizon Fund - Equity USA	A	UCITS	VP	EUR	155,040000	1 282 603,28	159,691200	155,040000	-0,32	-1,84	2,16		
Eurizon Fund - Equity World Smart Volatility	A	UCITS	VP	EUR	97,720000	27 856 922,65	101,628800	97,720000	-0,03	-2,18	0,03	22,90	-3,75
Eurizon Fund - Sustainable Global Equity	A	UCITS	VP	EUR	107,670000	7 540 915,34	110,900100	107,670000	0,28	-0,23	4,73	36,83	-2,19
Eurizon Manager Selection Fund - MS 10 R	Z	UCITS	VP	EUR	159,960000	3 917 184,46	161,559600	159,960000	0,20	-0,07	1,84	9,43	0,69
Eurizon Manager Selection Fund - MS 20 R	Z	UCITS	VP	EUR	160,940000	9 377 397,15	162,549400	160,940000	0,23	-0,16	1,78	11,54	0,40
Eurizon Manager Selection Fund - MS 40 R	Z	UCITS	VP	EUR	163,360000	17 461 474,11	164,993600	163,360000	0,45	-0,27	1,61	13,43	0,56
Eurizon Manager Selection Fund - MS 70 R	Z	UCITS	VP	EUR	186,690000	27 107 130,37	188,556900	186,690000	0,39	-0,54	1,77	21,42	0,55
Eurizon Opportunitá Flessibile 15	Z	UCITS	NP	EUR	100,540000	131 682,47	100,540000	100,540000	0,11	0,07	0,67	4,02	1,30
GIS Central and Eastern European Equities	A	UCITS	VP	EUR	157,806000	424 738,95	163,013598	157,806000	-2,75	-4,71	-5,86	13,82	-24,66
GIS Euro Corporate Bonds	D	UCITS	VP	EUR	162,591000	138 284,78	165,029865	162,591000	0,12	0,11	2,08	9,72	0,88
GIS European Equities Opportunity	A	UCITS	VP	EUR	171,996000	1 168 110,83	177,671868	171,996000	-0,03	1,36	2,77	30,04	-1,67
GIS Global Equity Allocation	Z	UCITS	VP	EUR	148,002000	267 061,47	152,886066	148,002000	-0,45	-1,72	0,24	23,59	-3,04
FIL (Luxembourg) S.A. Zweigniederlassung Wien													
Fidelity Funds - America Fund A-ACC-EUR	A	UCITS	VP	EUR	23,510000	1 683 873,15	24,744275	23,510000	0,90	-0,68	-2,57	17,08	-14,73
Fidelity Funds - Asian Special Situations Fund A-ACC-EUR	A	UCITS	VP	EUR	40,950000	1 361 653,19	43,099875	40,950000	1,31	1,59	7,82	26,47	3,72
Fidelity Funds - Emerging Markets Fund A-DIST-EUR	A	UCITS	VP	EUR	15,700000	560 824,77	16,524250	15,700000	1,68	3,29	10,72	32,71	6,73
Fidelity Funds - Euro Blue Chip Fund A-ACC-EUR	A	UCITS	VP	EUR	15,640000	243 760,58	16,461100	15,640000	-0,57	0,77	3,44	38,28	-2,68
Fidelity Funds - Euro Bond Fund A-ACC-EUR	D	UCITS	VP	EUR	17,320000	354 249,60	17,926200	17,320000	0,12	-0,23	1,29	6,32	2,61
Fidelity Funds - European Fund A-ACC-EUR	A	UCITS	VP	EUR	18,120000	3 442 464,11	19,071300	18,120000	-0,11	2,49	4,14	31,02	1,63
Fidelity Funds - European High Yield Fund A-DIST-EUR	D	UCITS	VP	EUR	9,484000	2 762 526,04	9,815940	9,484000	0,11	0,72	-0,24	15,46	-3,65
Fidelity Funds - Global Dividend Fund A-ACC-EUR (hedged)	A	UCITS	VP	EUR	21,170000	10 711 861,48	22,281425	21,170000	0,00	-0,14	1,29	24,82	1,24
Fidelity Funds - Global Focus Fund A-DIST-EUR	A	UCITS	VP	EUR	73,720000	51 996,43	77,590300	73,720000	0,27	0,07	2,43	30,43	6,15
Fidelity Funds - Global Health Care Fund A-ACC-EUR	A	UCITS	VP	EUR	32,980000	1 755 898,30	34,711450	32,980000	1,01	0,49	0,37	21,34	6,56
Fidelity Funds - Global Multi Asset Income Fund A-QINC(G)-EUR (hedged)	Z	UCITS	VP	EUR	8,791000	14 088 369,91	9,098685	8,791000	0,10	0,06	0,96	13,17	-5,24
Fidelity Funds - Global Opportunities Fund A-ACC-EUR	A	UCITS	VP	EUR	21,300000	276 598,91	22,418250	21,300000	0,14	-0,88	-1,11	22,63	-1,39
Fidelity Funds - Global Property Fund A-DIST-EUR	A	UCITS	VP	EUR	14,070000	2 056 964,61	14,808675	14,070000	-0,07	-0,78	-4,61	13,83	-15,90
Fidelity Funds - Global Technology Fund A-DIST-EUR	A	UCITS	VP	EUR	33,270000	342 772,36	35,016675	33,270000	-0,21	-1,28	1,96	38,51	21,87
Fidelity Funds - China Consumer Fund A-ACC-EUR	A	UCITS	VP	EUR	28,190000	1 250 950,42	29,669975	28,190000	1,81	1,04	10,94	28,19	19,86
Fidelity Funds - Italy Fund A-ACC-EUR	A	UCITS	VP	EUR	13,260000	42 830,04	13,956150	13,260000	-0,67	0,61	2,71	30,77	-4,67
Fidelity Funds - Japan Advantage Fund A-DIST-EUR (hedged)	A	UCITS	VP	EUR	17,530000	495 221,05	18,450325	17,530000	-0,28	2,88	3,85	29,56	-1,30
Fidelity Funds - Latin America Fund A-DIST-USD	A	UCITS	VP	USD	27,520000	9 095 970,17	28,964800	27,520000	0,40	1,59	3,77	41,71	-20,90
Fidelity Funds - Pacific Fund A-DIST-USD	A	UCITS	VP	USD	39,710000	9 357 586,66	41,794775	39,710000	3,09	4,45	14,34	53,68	10,21
Fidelity Funds - US High Yield Fund A-DIST-EUR	D	UCITS	VP	EUR	8,142000	1 073 864,52	8,426970	8,142000	-0,04	-0,13	-6,88	5,80	-10,93

Kategórie fondov: P = fondy peňažného trhu, **D** = dlhopisové fondy, **A** = akciové fondy, **Z** = zmiešané fondy, **F** = fondy fondov, **I** = iné fondy, **ŠN** = špeciálne fondy nehnuteností, **KI** = fondy krátkodobých investícií, **KP** = fondy krátkodobého peňažného trhu, **ŠCP** = špeciálne fondy cenných papierov, **ŠPI** = špeciálne fondy profesionálnych investorov, **ŠAI** = špeciálne fondy alternatívnych investícií.
Typ podľa legislatívneho rámca: UCITS = Štandardný podielový fond (UCITS), **AIF** = Alternatívny investičný fond (AIFMD). Typ podľa spôsobu distribúcie: **VP** = Fondy predávané formou verejnej ponuky, **NP** = Fondy predávané formou neverejnej ponuky. **Upozornenie:** S investíciou do fondu je spojené aj riziko a doterajší výnos nie je zárukou budúcich výnosov. **Poznámka:** Špeciálne fondy profesionálnych investorov nie sú určené pre bežných investorov a riadia sa odlišnými pravidlami ako štandardné otvorené podielové fondy, **NP** = fondy v neverejnej ponuke.

HN SERVIS

obsah rozhoduje

zmeny ■ poradenstvo ■ návody

PONDELOK 28. SEPTEMBRA 2020

VZORY ZMLÚV

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE

PO UKONČENÍ MANŽELSTVA MUSÍ PREBEHNÚŤ AJ MAJETKOVÝ ROZVOD

So zánikom manželstva dochádza aj k zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ak sa vysporiadanie majetku nevykoná dohodou exmanželov, jedinou možnosťou zostáva vyriešiť záležitosť súdnou cestou. Vysporiadanie vykoná príslušný súd na návrh niektorého z exmanželov. Ak sa však v lehote troch rokov odo dňa právoplatnosti rozvodu manželov neuzavrie písomná dohoda o vysporiadaní alebo sa nepodá návrh na súd, nastane vysporiadanie zo zákona. Hnuteľné veci tak budú patriť tomu z exmanželov, kto ich reálne užíva, a nehnuteľné veci prejdú do podielového spoluvlastníctva, pričom podiely oboch exmanželov budú rovnaké.

Súdne prieťahy sú jedným z hlavných dôvodov, prečo sa občania nerozhodnú uplatňovať svoje práva súdnou cestou. Ak vzniknú prieťahy na strane súdu, môžete sa v tejto veci obrátiť na predsedu súdu s oficiálnou sťažnosťou na nekonanie sudcu vo vašom spore. Prieťahy, ktoré vzniknú úmyselným konaním protistrany, rieši nový Civilný sporový poriadok, ktorý zrýchľuje konanie pred súdom. Zo zákona platí, že každá zúčastnená strana musí predkladať dôkazy o svojich tvrdeniach. Ak niektorá zo strán tieto dôkazy nepredloží včas, súd po úvahe, že jedna zo strán mala dostatočný priestor na preukázanie svojich tvrdení v spore, nemusí a ani nemá povoliť vykonanie ďalšieho dokazovania.

Pri vysporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú v zásade rovnaké. Každý z manželov môže požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a musí nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej súd prihliada na potreby maloletých detí, teda na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí.

Do bezpodielového spoluvlastníctva manželov patria všetky veci, ktoré nadobudli manželia za trvania manželstva. Výnimkou sú veci získané dedičstvom alebo darom, ako aj veci, ktoré slúžia na osobnú potrebu alebo výkon povolania len jedného z manželov. Do spoluvlastníctva manželov nepatria ani veci vydané v rámci reštitučného konania.

AKO MÔŽE V JEDNOTLIVÝCH PRÍPADOCH ROZHODNÚŤ SÚD

Súd môže rozhodnúť o pridelení nehnuteľnosti jednému z manželov, ak druhý z manželov dostane primeranú náhradu. Nehnuteľnosť, ktorá je zaťažená hypotékou, prejde do výlučného vlastníctva jedného z manželov, ktorý na seba preberie aj povinnosť úhrady zvyšnej hypotéky. Súd môže rozhodnúť aj o predaji nehnuteľnosti, pričom výťažok z predaja sa rozdelí medzi manželov. Pritom však musí zohľadňovať najmä to, ktorý z manželov bude mať maloleté deti v osobnej starostlivosti. Súd nikdy nezohľadňuje predmanželskú zmluvu, lebo tá je zo zákona neplatná.

Zdroj: Martin Vasiľ, advokát a konateľ, advokátska kancelária Vasiľ & partners

V návrhu uveďte dôvod, prečo k rozvodu došlo

LEGISLATÍVA

Ak je manželstvo hlboko a trvalo rozvrátené, že nie je nádej na obnovu, môžete podať návrh na rozvod. V ňom musíte opísať, kedy manželstvo vzniklo, aké bolo, kedy nastal zlom vo vzťahu a ako sa to prejavilo. Na detaily žiadosti upozorňuje Milan Ficek, advokát a konateľ Advokátskej kancelárie Ficek & Ficeková.

Zuzana Dzvoníková ©hn

zuzana.dzvonikova@mafraslovakia.sk

1. Detaily návrhu na rozvod manželstva, čiže žiadosti o rozvod, môžeme rozdeliť na podstatné a nepodstatné náležitosti. Žiadosť o rozvod musí byť formulovaná presne a konkrétne, aby súd mohol rozhodnúť o rozvode. Ak by v žiadosti chýbali podstatné náležitosti, môže sa stať, že sa celé konanie o rozvod manželstva predĺži.

2. K podstatným náležitostiam návrhu na rozvod patrí označenie súdu, ktorému návrh adresujete. Návrh na rozvod sa podáva vždy na okresný súd, v obvode ktorého mali manželia posledné spoločné bydlisko. Návrh je tiež možné podať aj na ten súd, v obvode ktorého má bydlisko aspoň jeden z manželov. Ak osoba, ktorá podáva návrh na rozvod, nemá v obvode svojho bydliska všeobecný súd, podá návrh na súd, ktorý je v obvode trvalého bydliska protistrany.

3. Do návrhu na rozvod manželstva musíte uviesť presné označenie oboch manželov. Nesmie chýbať meno, priezvisko, dátum narodenia, bydlisko a občianstvo. Môžete uviesť aj telefónne číslo a mail.

4. V listine spíšte, kedy a kde bolo manželstvo uzatvorené a na ktorej matrike je vedené. Musíte uviesť knihu manželstiev, a to tak, že presne označíte sobášnu matriku mesta, kde ste sa sobášili, číslo zväzku, ročník, stranu a poradové číslo. Zároveň treba uviesť, či ide o prvé manželstvo.

5. Podstatnou náležitosťou návrhu na rozvod je aj uvedenie, či z manželstva pochádzajú maloleté deti. Ak áno, musíte uviesť ich mená a dátumy narodenia.

6. Rovnako je dôležité spísať do dokumentu aj posledné spoločné bydlisko manželov. Tu uvediete ulicu, súpisné číslo domu, mesto a poštové smerové číslo.

VZOR ŽIADOSTI O ROZVOD

Tento vzor je osvedčený pri žiadosti o rozvod manželov, ktorí žijú v bezdetnom manželstve. Navrhovateľkou je žena a dôvody rozvodu sú uvedené všeobecne. Časť týkajúca sa dôvodov rozvodu manželstva sa upravuje podľa špecifík toho-ktorého manželského páru.

Okresný súd Bratislava I
Záhradnícka 10
812 44 Bratislava

V Bratislave ..... 20..

Navrhovateľka: [Meno a priezvisko]
Nar.: [dátum narodenia]
Trvalý pobyt: [trvalý pobyt]
[občianstvo]
(ďalej len „navrhovateľka“)

Odporca: [Meno a priezvisko]
Nar.: [dátum narodenia]
Trvalý pobyt: [trvalý pobyt]
[občianstvo]
(ďalej len „odporca“)

Návrh na rozvod manželstva (podľa § 22 a nasl. zákona o rodine)

Súdny poplatok bude uhradený na výzvu súdu.
I.
Manželstvo sme s odporcom uzavreli dňa [.....] v [.....]. Zapísané je v knihe manželstiev matričného úradu [.....], zväzok [.....], ročník [.....], na strane [.....], pod poradovým číslom [.....]. Z nášho manželstva nepochádzajú žiadne deti a obaja sme slovenskí štátni príslušníci.

Naposledy sme spoločne bývali v Bratislave [.....]. Odporca v súčasnosti býva v Bratislave na adrese: [.....] a ja v súčasnosti bývam v Žiline na adrese: [.....]. Príslušnosť súdu je preto určená v súlade ustanovením § 92 CMP.

Podľa ustanovenia § 92 CMP platí, že na rozhodovanie o rozvode manželstva je miestne príslušný súd, v ktorého obvode mali manželia posledné spoločné bydlisko, ak v obvode tohto súdu má bydlisko aspoň jeden z nich. Inak je miestne príslušný všeobecný súd toho manžela, ktorý návrh nepodal. Ak takto príslušnosť súdu nemožno určiť, je príslušný všeobecný súd navrhovateľa.

II.
S odporcom sme sa pred uzavretím manželstva poznali približne [.....] rokov a vo vážnom vzťahu sme boli od roku [.....]. Do manželstva sme vstupovali s láskou, chceli sme týmto krokom posunúť náš vzťah do novej úrovne. Žiaľ, neskôr sa ukázalo, že to nebol správny krok.

Zo začiatku nášho manželstva som bola celkom rada a prvé dva roky sme boli šťastní.

Po tomto období sme sa viackrát aj rozišli a potom opäť vrátili k sebe. Problémy pritom spôsobovala hlavne obojstranná kritika a nespokojnosť vo vzťahu, opačné vnímanie sveta, odlišné životné ciele a rozdielnosť našich pováh.

Mnohokrát sme sa tieto problémy snažili riešiť, rozprávali sme sa o nich, dokonca sme sa snažili jeden pre druhého zmeniť, prispôsobiť sa, ale nakoniec sa vždy ukázalo, aké máme rozdielne ciele a očakávania od života. V podstate sme sa neustále snažili náš vzťah zachraňovať, čo bolo veľmi namáhavé.

Náš vzťah bol teda v mnohých ohľadoch skôr vyčerpávajúci a zrejme aj preto s postupom času prichádzalo presvedčenie, že takýto nefungujúci vzťah nemá zmysel ďalej neustále zachraňovať. Časom som si uvedomila, že pri takých rozdielnostiach, aké medzi nami sú, nemá zmysel ďalej umelo udržiavať manželstvo. Ja som pôvodne plánovala s manželom deti, on ich však nechcel.

Pre rozvod sme sa nakoniec rozhodli obaja spoločne a dá sa povedať, že pre oboch to bola zároveň veľká úľava. V súčasnosti si už obaja žijeme vlastný život, v odlišných mestách a každý s vlastným partnerom. Spoločne preto ani nehospodárime, nemáme spoločné aktivity ani známych a komunikujeme spolu už len výlučne v praktickej rovine vzhľadom na rozvod manželstva. Dlhodobo spolu ani intímne nežijeme, pričom naposledy sme mali intímny styk pred 2 rokmi.
Dôvod rozvratu manželstva vidím v rozdielnosti pováh, rozdielnych názoroch na život a jeho spoločné trávenie, nezáujem o rodinný život a v psychickom utrpení, pretože ďalšie trvanie manželstva na nás oboch zle vplýva.

Napriek snahe o udržanie manželstva sa nám nepodarilo náš vzťah zachrániť. Nemyslím si teda, že by sa dalo naše manželstvo zachrániť. Skôr naopak, ako jediné východisko zo súčasnej situácie vidím rozvod, ktorý by aj formálne potvrdil ukončenie nášho manželského zväzku. V súčasnosti totiž obaja máme vlastné životy, nových partnerov a takto sme aj šťastnejší.

Vzhľadom na skutočnosť, že naše manželstvo s odporcom už dlhodobo neplní svoju spoločenskú funkciu, možno jednoznačne konštatovať, že rozvrat v našom manželstve je dlhodobý a s poukazom na uvedené, aj trvalý. Manželstvo neplní svoj spoločenský účel a ani v budúcnosti nebude plniť svoj spoločenský účel. Naše vzťahy sú vážne narušené a trvalo rozvrátené a nie je nádej na obnovu manželstva. Preto týmto žiadam súd o rozvod manželstva.

Dôkaz: výsluch oboch manželov

III.
Podľa § 23 ods. 1 zákona o rodine: „Súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.“

Na základe vyššie uvedených skutočností v súlade s citovaným zákonným ustanovením navrhujem, aby súd po vykonaní dokazovania vydal nasledujúci

r o z s u d o k :

Súd manželstvo účastníkov konania uzavreté dňa [.....] v [.....], zapísané v knihe manželstiev matričného úradu [.....], zväzok [.....], ročník [.....], na strane [.....], pod poradovým číslom [.....] r o z v á d z a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

S úctou

[meno a priezvisko a podpis]

Príloha: Sobášny list
Neoddeliteľnou súčasťou žiadosti o rozvod je sobášny list, ktorý sa k žiadosti dokladá vo forme prílohy.

Zdroj: Milan Ficek, Advokátska kancelária Ficek & Ficeková

VZOR

7. V podanom návrhu opíšte tiež príčiny rozvratu manželstva, ktoré podľa vás viedli k rozpadu manželstva. Nemusíte ich opisovať úplne podrobne. Na súde by však malo byť z návrhu jasné, že na rozvod máte vážne dôvody.

8. K žiadosti o rozvod sa pripájajú aj ďalšie dôležité dokumenty, akými sú sobášny list, rodné listy detí a potvrdenie o príjme. Priložiť by ste mali vždy kópie. Originály si zoberte so sebou na súdne pojednávanie.

9. Petitom návrhu na rozvod je zhrnutie toho, čo okrem rozvodu žiadate. Ak sú súčasťou manželstva aj deti, musíte uviesť aj to, ako si predstavujete práva a povinnosti k nim, v koho starostlivosti ostanú a aké by mali byť alimenty.

UŽ ZAJTRA V HN

20 OTÁZOK O ROZVODE A MAJETKU

Ako si môžete ochrániť svoj majetok

Kedy platí predmanželská zmluva

Čo musí obsahovať návrh na rozvod

Ako sa dajú riešiť majetkové vzťahy

VYSPORIADANIE

Majetok, ktorý partneri nadobudnú počas trvania manželstva, patrí vo všeobecnosti do ich bezpodielového spoluvlastníctva. Ako riešiť majetkové pomery, aby ste si ochránili svoje imanie aj v prípade rozvodu, vysvetľuje advokát Martin Hurtaj.

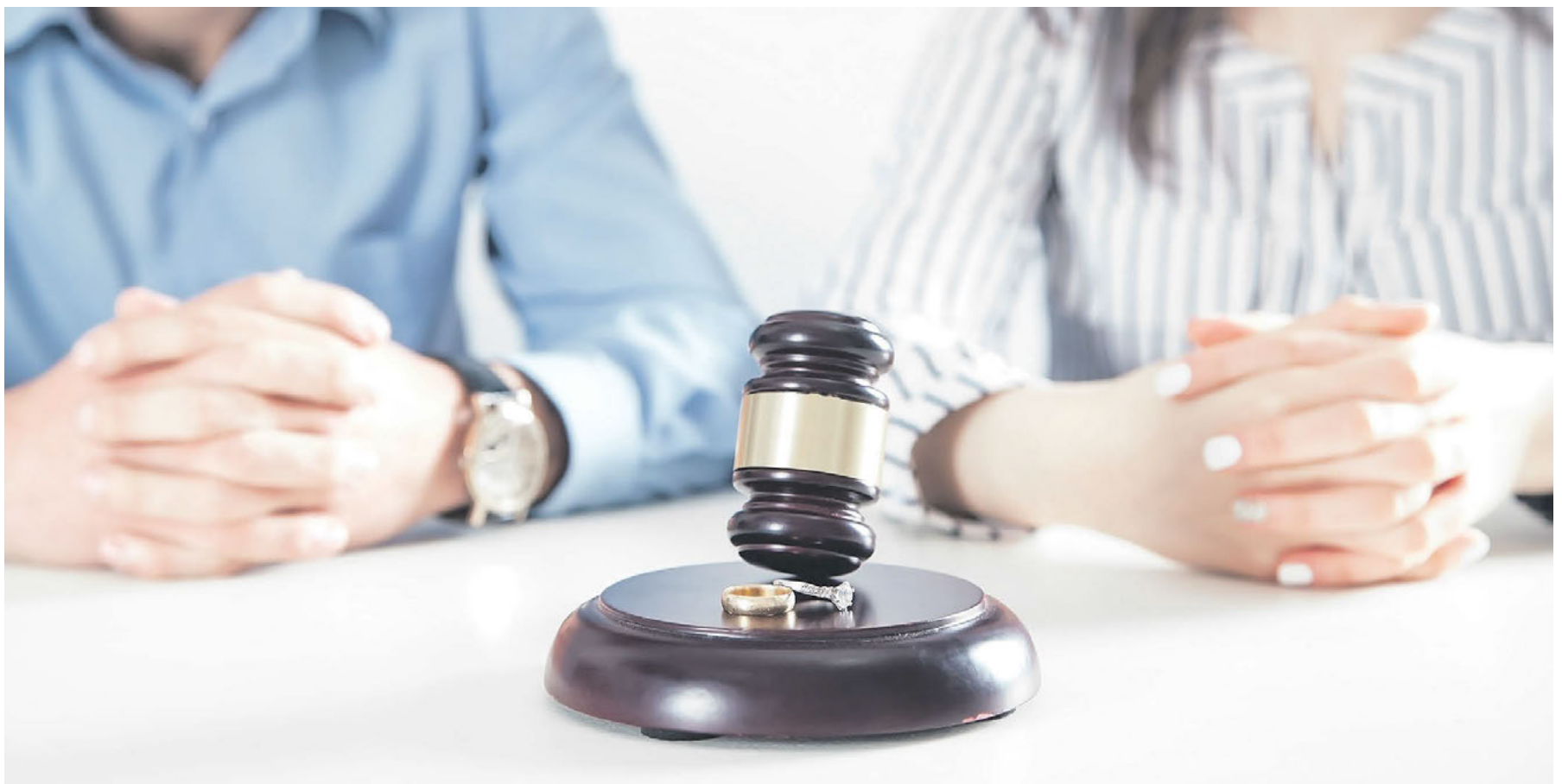

Lehota na rozdelenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode je tri roky.

SNÍMKA: DREAMSTIME

1. PREVOD NEVYSPORIADANÉHO BEZPODIELOVÉHO SPOLUVLASTNÍCTVA

Čo v prípade, že manželia sú rozvedení, avšak bezpodielové spoluvlastníctvo ešte nemajú vysporiadané? Môže jeden z nich previesť svoj podiel na svoje dieťa alebo na cudziu osobu?

Rozvodom síce bezpodielové spoluvlastníctvo zaniká, avšak až do jeho vysporiadania platí, že manžel nemôže previesť svoj podiel na inú osobu. Vysporiadanie sa realizuje po rozvode manželstva dohodou alebo súdnou cestou.

2. DAROVANIE MAJETKU MEDZI MANŽELMI

Môže manžel darovať byt alebo časť bytu, ktorý je len jeho vlastníctvom, druhému manželovi?

V takomto prípade môže, pretože byt je jeho výlučným vlastníctvom. Môže darovať celý byt alebo podiel druhému manželovi. Ak daruje podiel, vzniká medzi manželmi takzvané podielové spoluvlastníctvo. Ide o prípady, keď jeden z manželov mal za slobodna byt, v ktorom po uzavretí manželstva spolu manželia bývajú a doň aj investujú. Pokiaľ ide o veľkosť podielu, advokát odporúča, aby vyjadroval mieru investícií.

3. DARY MEDZI RODIČMI A DEŤMI

Môžu manželia previesť svoj majetok, ktorý majú v bezpodielovom vlastníctve, na svoje maloleté deti?

Ak ide o prevod celej nehnuteľnosti, ktorá patrí do bezpodielového spoluvlastníctva, manželia môžu bez obmedzenia previesť celú nehnuteľnosť na tretiu osobu, napríklad aj na svoje deti. Pri maloletých deťoch, ktoré ešte nedovŕšili 18 rokov, však treba pamätať na to, že každý takýto prevod musí schváliť súd a zmluvu podpisuje za maloleté dieťa súdom ustanovený kolízny opatrovník, pretože rodičia dieťa nemôžu podľa zákona zastúpiť.

4. ZMLUVY MEDZI PARTNERMI

Na rozdiel od bezpodielového spoluvlastníctva, ktoré vzniká len pri manželoch, nie je pri nemanželských vzťahoch predpísaná žiadna osobitná forma spoluvlastníctva. Môže partner previesť svoj majetok na druhého partnera?

Partner môže previesť na druhého partnera celú nehnuteľnosť alebo len podiel k nej. V prípade darovania podielu vzniká takzvané podielové spoluvlastníctvo. Ak chcete dosiahnuť, aby sa váš partner stal vaším dedičom, musíte mu odkázať dedičstvo závetom.

5. MAJETOK JEDNÉHO Z MANŽELOV

Môže mi manžel darovať byt alebo časť bytu, ktorý zdedil, a je teda len jeho vlastníctvom?

V takomto prípade môže, pretože byt je jeho výlučným vlastníctvom. Môže darovať celý byt alebo podiel druhému manželovi. Ak daruje podiel, vzniká medzi nimi takzvané podielové spoluvlastníctvo. Také prípady sa v praxi vyskytujú často. Napríklad, ak jeden z manželov mal za slobodna byt, v ktorom po uzavretí manželstva spolu manželia bývajú a doň aj investujú. Pokiaľ ide o veľkosť podielu, odporúčam, aby ten vyjadroval mieru investícií.

6. ROZDELENIE PO ROZVODE

Exmanželia majú po rozvode manželstva tri roky na to, aby vyrovnali ich bezpodielové spoluvlastníctvo. Čo ak sa nedohodnú?

Po troch rokoch platí zákonná domnienka, podľa ktorej hnuteľné veci prechádzajú do výlučného vlastníctva toho z manželov, ktorý ich užíva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti. O ostatných hnuteľných veciach a najmä nehnuteľnostiach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. Neodporúčam čakať tri roky na vyrovnanie. Najmä ak ide o nehnuteľnosti, ktoré si aj po rozvode vyžadujú investície. Práve tam býva dohoda nepriechodná. Pri dohode majú rôzne možnosti. Do úvahy prichádza prikázanie veci za náhradu jednému z exmanželov, rozdelenie veci alebo predaj veci a rozdelenie výťažku z predaja. Ak je však dohoda nemožná, zostáva len súdna cesta. Spory tohto typu sú finančne náročné a aj spôsoby vyrovnania sú obmedzenejšie ako pri dohode.

Nehnuteľnosť, ktorú ste získali pred svadbou, patrí iba vám

ROZHOVOR

Rozvedení manželia si môžu majetok rozdeliť aj mediačnou dohodou. Môžu tak ušetriť čas i peniaze. Ako vám pri rozvode môže pomôcť mediácia, vysvetľuje Jaroslav Brezina, mediátor a konateľ spoločnosti A Smart Consulting.

Ako môže pri rozvode pomôcť mediátor, keď sa jeden z partnerov nechce pri rozdelení bezpodielového spoluvlastníctva dohodnúť?

Mediátor môže osloviť druhú stranu na základe požiadania druhého z exmanželov. Prvý účastník si objedná mediáciu a ja potom oslovím druhého účastníka. Ten sa vyjadrí k pozvaniu na mediáciu. Už v tejto fáze môže byť mediátor silne nápomocný ako motivátor pri zvolení si mimosúdneho riešenia. Pre jedného človeka je motiváciou rýchlosť riešenia, pre iného cena, ďalšiemu sa páči to, že sa nenaruší vzťah, či to, že má oporu počas riešenia a pomoc pri komunikácii a hľadaní východísk zo situácie, v ktorej sa pri delení majetku bývalí manželia ocitli.

Čo sa dá robiť, keď jeden z partnerov robí súdne prieťahy v rámci rozdelenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov?

Požiadať súd o zaslanie oboch účastníkov k mediátorovi. Mediátor vec môže uzavrieť aj v prvý deň, ak prídu obaja účastníci spolu, alebo maximálne do šiestich mesiacov. V ojedinelých prípadoch, ak si to situácia vyžaduje, môže mediácia trvať po súhlase účastníkov dlhšie.

Ktorý z partnerov má nárok ponechať si byt či dom po rozvode? Čo rozhoduje?

Ak sa nehnuteľnosť nadobudla pred manželstvom, patrí tomu z manželov, ktorý ju nadobudol. Ak sa nadobudla počas trvania manželstva, musíme sa pozrieť na to, z akých peňazí. Alebo sa sleduje to, či nehnuteľnosť nebola predmetom daru. Pri rozdelení majetku každý prípad spolu so spolupracujúcim advokátom starostlivo posúdime. Advokát poskytne právne poradenstvo obom účastníkom a mediátor ich následne privedie k zdarnému vyriešeniu situácie.

Od čoho pri rozvode závisí určenie výšky výživného na dieťa? Vie aj v tejto veci nejako pomôcť mediátor?

Výživné sa rieši pri úprave práv a povinností k maloletému alebo neplnoletému dieťaťu, ktoré nie je ešte schopné sa samo živiť. Mediátor môže byť v tomto prípade nápomocný pri hľadaní vzájomného porozumenia medzi rodičmi dieťaťa, aby v prvom rade rozumeli potrebám dieťaťa a pozerali sa na svet jeho očami. Až následne vedia obaja prijať ďalšie skutočnosti vrátane rozhovoru o výške výživného. Pri dohode o výške výživného vychádzame z posúdenia situácie rodičov a potrieb dieťaťa. Následne výživné spolu s ostatnými zložkami rodičovskej dohody schváli súd.

> Mediátor sa pri rozvode snaží rodičov primäť k tomu, aby v prvom rade pozerali na potreby dieťaťa.

Osvedčil sa nám takzvaný cochemský model, v ktorom spolupracuje na riešení situácie viacero odborníkov podľa aktuálnej situácie v rodine, a tým je riešenie rýchlejšie a trvácnejšie.

Kedy svojmu nespoľahlivému expartnerovi nemusí druhý z partnerov nechať ani cent?

Ak ide o závislého partnera, ktorý, povedzme, minul značnú časť majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve na svoje závislosti, potom z ľudského hľadiska môžeme povedať, že pri vysporiadaní by mohlo dôjsť k rozdeleniu aktív pre toho, kto majetok budoval. Druhý z bývalých manželov by po rozdelení spoluvlastníctva nenadobudol žiaden majetok.

Ako môže postupovať jeden z exmanželov, keď partner, s ktorým sa rozišiel, narobil dlhy?

Dôležité je vedieť, aké dlhy to sú, aký bol príjem manželov v tom čase, či sú na zmluvách podpísaní obaja, na čo boli použité prostriedky a či peniaze použili obaja manželia. Pri riešení by sme sa sústredili na to, kde sa prostriedky použili. Potom môžu účastníci navrhnúť riešenie. Ideálnym riešením je vyplatenie dlhov tak, aby sa mohol deliť len majetok. Ak to nejde, spolupracujeme s bankami a finančnými poradcami tak, aby sme zistili možnosti, aké klienti majú, aby Mediačná dohoda mohla byť ľahko zrealizovateľná.

S akými poplatkami by mali rátať klienti, ktorí by sa rozhodli v tejto veci využiť vaše služby?

Úvodné predmediačné sedenie je v sume 60 eur. Telefonické či písomné pozvanie druhej strany stojí 100 eur. Následné riešenie je v sume 100 eur za hodinu alebo úkon, pri úspešnom dosiahnutí dohody sa doúčtuje odmena mediátora v sume dvoch percent z celkovej hodnoty riešeného majetku. Ak by sa dohoda nedosiahla, sú účtované len poplatky podľa úkonov, prípadne vynaloženého času na riešenie.

Prílohu pripravila:
Zuzana Dzvoníková